

**PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ
PLANU OGÓLNEGO GMINY OSIECZNICA
NA ŚRODOWISKO**

dr inż. arch. Jacek Godlewski
mgr inż. Magda Stańczyk

'2025

spis treści:

I. WPROWADZENIE	4
A. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
I. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA	4
II. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWE	5
2. ZAPISY MPZP ELIMINUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	9
Dla ochrony obszaru „Natura 2000” obowiązują zasady ochrony, jak w przepisach odrębnych.	9
III. POWIĄZANIA PROJEKTU ZMIANY MPZP Z INNYMI DOKUMENTAMI	10
B. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	11
C. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	11
D. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	12
E. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	13
F. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	13
1. Położenie i rzeźba terenu	13
2. Budowa geologiczna	19
3. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	19
4. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.	22
5. Warunki klimatyczne	22
6. Stan środowiska	22
6.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna	22
6.2 Leśna przestrzeń produkcyjna	23
6.3 Wielkość i jakość zasobów wodnych	25
6.4 Wymogi ochrony środowiska	27
6.5 Wymogi ochrony przyrody	30
6.6 Wymogi ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	39
7. Ochrona gatunkowa	40
8. Istniejące obszary chronione	43
9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	44
10. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	47
10.1 Zagrożenie powodzią	47
10.2 Inne zagrożenia	48
11. Stan i stopień uporządkowania systemów komunikacji i infrastruktury technicznej oraz gospodarowania odpadami	48
11.1 Systemy komunikacji	48
11.2 Infrastruktura techniczna	50
11.3 Gospodarka odpadami	53
G. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	53
H. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	53
I. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA ZMIANY PLANU	54
J. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	60
Oddziaływanie projektu POG na integralność obszaru Natura 2000	63
V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	64
I. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY PLANU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.	64
Wpływ na środowisko wyznaczonych terenów dla realizacji nowej zabudowy	64
II. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE. - brak wpływu.	66
III. SYNTETYCZNA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY PLANU	67
K. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	71
L. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METÓD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO	

WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	71
---	----

Część graficzna:

Ilustracja nr 1. Orientacja obszaru opracowania

Ilustracja nr 2. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obiektów podlegających ochronie

Ilustracja nr 3. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego planu miejscowego

Ilustracja nr 4. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego studium

I. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania jest umowa, zawarta pomiędzy pracownią projektową W-IZJA sp. z o.o. a Gminą Osiecznica na opracowanie planu ogólnego gminy Osiecznica zwany dalej POG.

Niniejsza prognoza została wykonana w związku z wymogiem art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

A. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

I. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Zgodnie z art. 51 ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza zawiera:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, informacje te znajdują się w rozdziale **A**.
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, informacje te znajdują się w rozdziale **B**;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, informacje te znajdują się w rozdziale **C**;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko, informacje te znajdują się w rozdziale **D**;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym, informacje te znajdują się w rozdziale **E**;
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, informacje te znajdują się w rozdziale **F**;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, informacje te znajdują się w rozdziale **G**;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody, informacje te znajdują się w rozdziale **H**;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania zmiany planu, informacje te znajdują się w rozdziale **I**;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, informacje te znajdują się w rozdziale **J**;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, informacje te znajdują się w rozdziale **K**;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, informacje te znajdują się w rozdziale **L**.

II. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWE

W ustaleniach projektu POG został zawarty zakres ustawowy zgodny z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) . Zawarto w nim ustalenia związane z strukturą funkcjonalno - przestrzenną.

W obszarze opracowania obowiązują następujące akty prawa miejscowego lub stanowią materiały wyjściowe do opracowania projektu POG, w tym uchwały Rady Gminy Osiecznica nr:

- 1) XII/61/2003 z dnia 21 października 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica - zm. Uchwała nr XIII/73/2003 Rady Gminy Osiecznica z dnia 1 grudnia 2003r. w sprawie zmiany uchwały nr XII/61/2003 z dnia 21 października 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica Dz. U. Woj. Dolnośląskiego z dnia 9 grudnia 2003 r. Nr 226, poz. 3265, 3266 Plan obowiązuje tylko dla dz.nr 685/4 obr. Osieczów - "Błękitka II" - zał graf. 1
- 2) XX/118/2020 z dnia 27 maja 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica dla obszaru nr 5 w granicy ewidencyjnej obrębu Świętoszów. Dz. U. Woj. Dolnośląskiego poz.3643 z dnia 09.06.2020 r.
- 3) XXXII/165/2021 z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica dla obszaru nr 4 w granicach ewidencyjnych obrębów: Ławszowa i Przejęśław. Dz. U. Woj. Dolnośląskiego poz. 2387 z dnia 17.05.2021 r.
- 4) nr XXXIII/173/2021 z dnia 28 maja 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica dla obszaru nr 2 w granicach ewidencyjnych obrębów: Osieczów i Tomisław - część 1. Dz. U. Woj. Dolnośląskiego poz. 2975 z dnia 18.06.2021 r. 03.07.2021 r. Plan obejmuje obszar obrębów Tomisław i Osieczów poza działką nr 685/4 Osieczów - tzw Błękitna II
- 5) XXXVIII/204/2021 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica dla obszaru nr 3 w granicach ewidencyjnych obrębów: Poświętne, Bronowiec, Parowa i Ołobok Dz. U. Woj. Dolnośląskiego poz. 26 z dnia 04.01.2022 r.
- 6) XLI/221/2022 z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica dla obszaru nr 1 w granicach ewidencyjnych obrębów: Osiecznica i Kliczków. Dz. U. Woj. Dolnośląskiego poz. 1039 z dnia 01.03.2022 r. 16.03.2022 r. Plan obejmuje obszar obrębów: Osiecznica i Kliczków
- 7) UCHWAŁA NR LXVI/365/2023 z dnia 26 września 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica dla obszaru nr 1 w granicach ewidencyjnych obrębów: Osiecznica i Kliczków -edycja 2022.. Dz. U. Woj. Dolnośląskiego poz. 5624 z dnia 13.10.2023 r.

TABELA nr 1

Katalog stref planistycznych i gminnych standardów planistycznych							Powierzchni (ha)
L.p.	Oznaczenie strefy	Profil dodatkowy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]	
SW - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SW1	-	3	50	16	30	19,4
2	SW2	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	3	50	16	30	0,8
3	SW3	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	3	50	16	30	1,1
SJ - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SJ1	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	1234,0
2	SJ2	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	72,1
3	SJ3	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	11,8
SZ - Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SZ1	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren wód	1	50	12	30	4,1
2	SZ2	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	39,5
3	SZ3	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,2	10	9	70	0,3
SU - Strefa usługowa Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SU1	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	114,9
2	SU2	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,1	10	49	90	1330,7 obronność
3	SU3	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	0,2
SP - Strefa gospodarcza Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy							

terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SP1	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	70	49	30	111,2
2	SP2	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	70	14	30	5,0
SI - Strefa infrastrukturalna. Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych							
1	SI1	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20	0,3
2	SI2	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20	9,0
3	SI3	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20	0,0
SN - Strefa zieleni i rekreacji. Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SN1	teren usług sportu i rekreacji, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług edukacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0,2	15	8	50	32,5
SC - Strefa cmentarzy. Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SC1	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	30	2,7
2	SC2	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	30	6,7
SG - Strefa górnictwa. Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SG1	teren usług gastronomii, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,5	20	49	80	155,6
2	SG2	teren usług gastronomii, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,5	20	49	80	86,6
SO - Strefa otwarta. Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).							
1	SO1		-	-	-	50	25682,8
2	SO2	teren zieleni urządzonej	-	-	-	50	2032,3
3	SO3		1	50	12	50	3,1
4	SO4	teren zieleni urządzonej	-	-	-	50	277,2
5	SO5	teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wodnej,	0,7	70	10	50	14,2
6	SO6	teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej	0,7	70	10	50	38,1
7	SO7	teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej	0,7	70	10	50	22,1
8	SO8	teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej	0,7	70	10	50	17,2
SK - Strefa komunikacyjna. Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2)							
1	SK1	teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-	198,4
2	SK2	teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-	42,3
3	SK3	teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej,	-	-	-	-	35,0

		teren wód						
4	SK4	teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-		51,0
5	SK5	teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-		3,4
								31655,81

2. ZAPISY MPZP ELIMINUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Dla ochrony obszaru „Natura 2000” obowiązują zasady ochrony, jak w przepisach odrębnych.

Obszar opracowania znajduje się w granicach obszarów wymienionych poniżej.

- obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) PLB020005 „Bory Dolnośląskie”,
 - specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020050 „Dolina Dolnej Kwisy”,
 - specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020090 „Dąbrowy Kliczkowskie”,
 - specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020072 „Uroczyska Borów Dolnośląskich”,
 - specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020063 „Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie”,
 - użytek ekologiczny „Święte Jezioro”,
 - 27 pomników przyrody ożywionej i jeden pomnik przyrody nieożywionej,
 - siedliska przyrodnicze podlegające ochronie,
 - gatunki zwierząt, roślin i grzybów podlegające ochronie.

Na terenie gminy występują tereny z ograniczeniami w użytkowaniu:

- grunty rolne III klasy bonitacyjnej,
- grunty leśne,
- udokumentowane złoża kopalin,
- udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
- ujęcia wody wraz ze strefami ochrony,
- główne zbiorniki wód podziemnych:
 - GZWP Nr 315 „Chocianów - Gozdnicza”,
 - GZWP Nr 317 „Niecka zewnętrzna sudecka - Bolesławiec”,
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1 %),
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).
 - jednostki planistyczne gospodarowania wodami, w tym:
 - 1) jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), stanowiących część scalonej części wód o kodzie:
 - SO0608 w tym: RW60001716549 „Ruda” (Kliczków, Ławszowa, Osieczów, Przejęśław, Świętoszów), RW6000171656 „Stawna” (Świętoszów), RW60002016599 „Bóbr od Bobrzycy do Kwisy” (Kliczków, Ławszowa, Osieczów, Świętoszów),
 - SO0612 w tym: RW60001816694 „Kliczkówka” (Kliczków, Osieczów), RW600020166939 „Kwisa od Kliczkówki do Bobru”,
 - SO0613 w tym: RW600017166972 „Dopływ spod Łoz” (Ławszowa, Świętoszów), RW600017166989 „Czernik” (Ławszowa, Przejęśław, Świętoszów), RW600020166999 „Kwisa od zb. Leśna do Kliczkówki” (Kliczków, Ławszowa, Osiecznica, Osieczów, Przejęśław, Świętoszów),
 - SO0615 w tym: RW60001816853 „Czarna Wielka od źródła do Ziębiny” (Bronowiec, Ławszowa, Ołobok, Osiecznica, Parowa, Poświętne, Przejęśław, Świętoszów, Tomisław), RW600018168549 „Ziębina” (Bronowiec, Ołobok, Parowa, Poświętne),
 - SO0617 - RW60001816874 „Olsza” (Bronowiec, Ławszowa, Poświętne, Świętoszów).
 - 2) jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wydzielonych w dorzeczu Odry, w regionie Środkowej Odry:

- JCWPd Nr 77 o kodzie PLGW600077 obejmuje ok. 32% jej powierzchni w obrębach wsi: Bronowiec, Ławszowa, Ołobok, Osiecznica, Parowa, Poświętne, Przejęśław, Świętoszów i Tomisław. - JCWPd Nr 93 o kodzie PLGW600093- powierzchnia JCWPd Nr 93 wynosi 1981.2 km². JCWPd Nr 93 na obszarze gminy Osiecznica obejmuje ok. 68% powierzchni gminy w obrębach wsi: Kliczków, Ławszowa, Osiecznica, Osieczów, Przejęśław, Świętoszów i Tomisław.

- 1) teren ujęcia wody, wód podziemnych z komunalnego ujęcia wody podziemnej nr 1 „Świętoszów-Północne”, zasilanego ze studni nr 1z i 4z zlokalizowanych na działce nr 180/48 w obrębie Świętoszów, gmina Osiecznica, zgodnie z decyzją nr 113/2014 z 10 czerwca 2014 Starosty Bolesławieckiego;

W zakresie ochrony środowiska kulturowego wskazano:

- 1) strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego tożsamej z obszarem historycznego układu ruralistycznego- ujętym w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ)
- 2) strefę „OW” ochrony zabytków archeologicznych, ujętej w Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ)
- 3) Zabytki nieruchome wpisane do wykazu zabytków GEZ (Gminnej Ewidencji Zabytków) WEZ (Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków)

III. POWIĄZANIA PROJEKTU POG Z INNYMI DOKUMENTAMI

W związku z brakiem przeprowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, dotyczącego projektu koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, oraz projektu strategii rozwoju regionalnego, należy stwierdzić brak możliwości powiązania tych prognoz z niniejszym dokumentem. Nie mniej projekt POG jest zgodny z ustaleniami strategii rozwoju gminy. W pracach planistycznych nad zmianą planu brane były pod uwagę, również uwarunkowania oraz analizy zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym opracowanym w 2011 roku, które zaktualizowano w roku 2016.

B. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zakres prac nad opracowaniem prognozy objął następujące elementy:

- rozpoznanie i charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska,
- ocenę przydatności wybranych komponentów środowiska dla jego rozwoju przestrzennego,
- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno - przestrzennej,
- ocena wpływu poszczególnych zmian w zagospodarowaniu elementów środowiska oraz ich wzajemnych powiązań,
- syntetyczna ocena skutków realizacji ustaleń.

Podstawy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody.
- 2) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.
- 3) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- 4) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- 5) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.
- 6) Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 7) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 8) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Opracowania wykorzystane przy sporządzeniu prognozy:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osiecznica" przyjętego uchwałą nr XLVII/268/2018 Rady Gminy Osiecznica z dnia 27 marca 2018 r. ze zmianą,
- 2) Ekofizjografia podstawowa dla „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiecznica” przyjęta uchwałą Nr XXI/119/2012 Rady Gminy Osiecznica z dnia 24 kwietnia 2012 r., 2012r., aktualizacja 2016.
- 3) aktualizacja opracowania ekofizjograficznego z 2016 dla zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiecznica”
- 4) Inwentaryzacja stanu zagospodarowania przestrzennego,

Materiały źródłowe wykorzystane przy sporządzeniu prognozy:

- 1) Mapa sytuacyjno - wysokościowa w skali 1:1 000 z Powiatowego Ośrodka Geodezyjnego w Bolesławcu,
- 2) Mapa ewidencyjna w skali 1:5 000 z Powiatowego Ośrodka Geodezyjnego w Bolesławcu,
- 3) Mapa sozologiczna, skala 1:25 000;
- 4) Mapa geologiczna, skala 1:25 000;
- 5) Blachowski J. Judycka- Markowicz E., Zięba D. – red. Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. WBU Wrocław 2005 r

C. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zaleca się prowadzenie okresowego monitoringu stanu klimatu akustycznego obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w celu określenia tendencji zmian w tych obiektach oraz zapobieganiu uciążliwości związanych z obsługą komunikacji.

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu POG pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony

dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji omawianego dokumentu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Starosta powiatu Jaworskiego.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Wójt Gminy) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień POG w zakresie oddziaływania na środowisko (np. hałasu, jakości gleb, wód, realizacji zabudowy terenów w planach miejscowych). Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o POG.

W trakcie przeprowadzania kontroli realizacji postanowień POG należy między innymi monitorować (wywiad środowiskowy) sytuacje konfliktogenne pomiędzy terenami z zielenią nieurządzoną. W przypadku stwierdzenia konfliktów należy podjąć odpowiednie działania, zmierzające do wyegzekwowania od zarządzających uciążliwymi obiektami zachowania norm środowiskowych.

Podstawą prawną opracowania oceny jest Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym zwłaszcza art. 32 o treści:

w celu oceny aktualności POG i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń POG, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, (...) oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego; wójt gminy przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności POG i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy; przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność projektu POG albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.

TABELA nr 2

Sposób uwzględnienia problemów ochrony środowiska oraz zasad ładu przestrzennego

Lp.	Problemy ochrony środowiska i ładu przestrzennego	Sposób uwzględnienia w zmianie planu
1	Trasy komunikacyjne, drogi zbiorcze, główne, autostrady	POG nie wprowadza nowych stref komunikacyjnych dotyczących dróg o znaczeniu magistralnym. Istniejące drogi zbiorcze, główne, autostrady, nie wprowadzą obciążeń dla środowiska związanego z zamieszkiwaniem, czasowym i stałym pobytem ludzi.
2	Ochrona zespołów zadrzewień	POG wprowadza odpowiednie standardy urbanistyczne, w tym minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz ustanawia strefy otwarte.
3	Wpływ na tereny leśne	POG wprowadza odpowiednie przeznaczenie związane z ustawą prawo geologiczne i górnicze.
4	Wpływ na obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne	POG wprowadza odpowiednie standardy urbanistyczne, w tym maksymalną wysokość zabudowy, maksymalną powierzchnię zabudowy, maksymalną intensywność zabudowy minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz ustanawia strefy otwarte.

D. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ustalenia POG nie spowoduje powstania oddziaływań transgranicznych ze względu na brak identyfikacji takich oddziaływań. Brak możliwości oddziaływania ustaleń planistycznych, w zakresie

kształtowania struktury osadniczej gminy wykazany jest poprzez ograniczenie rozbudowy terenów osadniczych, która oparta została na warunku kontynuacji funkcji..

E. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza dotyczy planu ogólnego gminy Osiecznica.

Dokument prognozy, opracowany jako wynik końcowy procesu planistycznego służy do umożliwienia publicznej dyskusji nad projektem POG w kontekście mogących pojawić się konfliktów i uciążliwości dla mieszkańców oraz powinien być pomocny przy podjęciu przez Radę Gminy ostatecznej decyzji o uchwaleniu POG. Dostarcza on bowiem informacji niezbędnych do uświadomienia i rozważenia, czy wynikające z wdrożenia ustaleń POG korzyści ekonomiczne i społeczne nie zostaną osiągnięte kosztem wprowadzenia konfliktów przestrzennych wynikających z lokalizacji odmiennych funkcji.

Reasumując dokument ten zawiera krótki opis istniejącego stanu zagospodarowania terenu oraz charakterystykę podstawowych cech środowiska przyrodniczego. W dalszej części prognozy zostały przeanalizowane możliwe skutki środowiskowe, które realizacja ustaleń POG potencjalnie może powodować, w rozbiciu na poszczególne komponenty środowiska w fazie realizacji oraz funkcjonowania planowanych przedsięwzięć. Następnie przeprowadzono analizę zgodności ustaleń projektu POG z celami ekologicznymi w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju ustalonych na bazie obowiązujących przepisów. Podstawowym sposobem wizualizacji informacji jest rysunek prognozy sporządzony na rysunku projektu POG, na którym przedstawiono wyniki prognozy wpływu skutków przedsięwzięć, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu.

Wyniki prognozy skonstruowano bazując na porównaniu ocen, jakości środowiska w obrębie przestrzeni objętej opracowaniem dla stanu aktualnego oraz prognozowanego.

F ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

1. Położenie i rzeźba terenu

Gmina Osiecznica leży w południowo-zachodniej części Polski, w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w północno-zachodniej części powiatu bolesławieckiego. Gmina Osiecznica graniczy:

- od północnego zachodu z gminami Iłowa i Żagań (woj. lubuskie, pow. żagański);
- od północy i północnego wschodu z gminami Małomice i Szprotawa (woj. lubuskie, pow. żagański);
- od zachodu i południowego zachodu z gminą Węgliniec (woj. dolnośląskie, pow. zgorzelecki);
- od południa z gminą Nowogrodziec (woj. dolnośląskie, pow. bolesławiecki);
- od południa i południowego wschodu z gminą Bolesławiec (woj. dolnośląskie, pow. bolesławiecki).

Osiecznica jest jedną z największych gmin w kraju pod względem obszaru (pow. 437,1 km²). Gminę zamieszkuje (wg. danych GUS na dzień 31 grudnia 2016 r.) 7 482 mieszkańców, co przekłada się na bardzo niską gęstość zaludnienia wynoszącą ok. 17 os/km.

POG dotyczy terenu położonego w Gminie Osiecznica, znajdującej się w obszarze powiatu bolesławieckiego, województwie dolnośląskim, jak również w Krainie Śląskiej, Mezzoregionie Borów Dolnośląskich.

Obszar gminy Osiecznica zajmuje południowo-wschodnią część Borów Dolnośląskich, w rejonie dolnych odcinków rzeki Kwisy i Czernej Wielkiej oraz lewobrzeżnych dopływów Bobru. Gmina charakteryzuje się prawie jednorodnym, nizinnym krajobrazem, z przewagą lasów sosnowych.

Przez obszar gminy przebiegają ważne w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej szlaki komunikacyjne:

- autostrada A4 (która jest częścią drogi międzynarodowej E40),

- droga krajowa nr 18 (planowana docelowo jako autostrada A18 relacji Olszyna - Golnice),
- droga wojewódzka nr 350 oraz droga wojewódzka nr 357 (łącząca drogę wojewódzką nr 352 w Radomierzycach z drogą wojewódzką nr 350 w Osiecznicy).

Ponadto przez obszar Gminy Osiecznica przebiega linia kolejowa Nr 283 relacji Jelenia Góra - Ławszowa. Wzdłuż południowej granicy gminy Osiecznica (sołectwo Osieczów) z gminą Bolesławiec przebiega linia kolejowa Nr 282 relacji Miłkowice - Żary, natomiast linia kolejowa Nr 275 relacji Wrocław Muchobór - Gubinek (gm. Małomice, pow. żarski) przebiega wzdłuż północno-zachodniej granicy gminy Osiecznica (sołectwo Świętoszów) z gminą Małomice (pow. żagański, woj. lubuskie).

Główną osią sieci osadniczej gminy (biegnącą z północy na południe) jest rzeka Kwisa oraz przebiegające wzdłuż tej rzeki: droga wojewódzka nr 357 i droga powiatowa nr 2271D). Na tej osi zlokalizowane są wsie: Świętoszów, osada Luboszów (część Świętoszowa), Ławszowa, Przejęśław, Kliczków i Osiecznica oraz Osieczów i Tomisław.

Drugą osią sieci osadniczej gminy (również biegnącą z północy na południe) jest rzeka Czarna Wielka, która przepływa niemal równolegle do Kwisy w odległości ok. 8-9 km na zachód, wzdłuż granicy gminy Osiecznica z Gminą Węgliniec. Na tej osi zlokalizowane są wsie: Poświętne, Bronowiec, Parowa i Ołobok.

Administracyjnie gmina podzielona jest na 8 sołectw (Ławszowa, Ołobok, Osieczów, Osiecznica-Kliczków, Parowa, Przejęśław, Świętoszów i Tomisław) oraz na 11 obrębów ewidencyjnych (Bronowiec, Ławszowa, Ołobok, Kliczków, Osiecznica, Osieczów, Parowa, Poświętne, Przejęśław, Świętoszów i Tomisław).

Poniżej przedstawiono charakterystykę przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów położonych w granicach poszczególnych sołectw:

Ławszowa

Sołectwo Ławszowa położone jest w centralnej części gminy, granicząc od północy (przez drogę krajową nr 18) z sołectwem Świętoszów, a od południa z sołectwem Przejęśław. Powierzchnia sołectwa wynosi ok. 7 457 ha, co stanowi ok. 17% powierzchni gminy. Obręb. Przez Ławszową przebiega linia kolejowa nr 283.

Ławszowa położona jest w dolinie Kwisy. Zasadniczą część wsi jest zlokalizowana na prawym brzegu tej rzeki. Wieś jest dość rozległa - pierwotny układ owalny rozwinięty w wieś wielodrożną. W zabudowie przeważa budownictwo mieszkaniowe i zagrodowe z XIX i początku XX wieku. Oprócz funkcji rolniczych i mieszkaniowych wieś wyposażona jest w niezbędną infrastrukturę usługową i społeczną (m. in. Szkoła Podstawowa w Ławszowej przewidziana do likwidacji w 2018 r., filia Biblioteki Gminnej, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, Świetlica, agencja pocztowa i remiza OSP). Wieś charakteryzuje się malowniczym ukształtowaniem terenu. W krajobrazie wyróżnia się sylwetka wpisanego do rejestru zabytków Kościoła pw. Niepokalanego Serca NMP (dawny kościół ewangelicki wybudowany w stylu klasycystycznym, zlokalizowany na lewym brzegu Kwisy, w Wesołej, obecnie kościół katolicki), zespół zabudowy przemysłowej (d. Odlewnia Żeliwa „Gromadka” w Ławszowej, a wcześniej huta żelaza) oraz kolejowa wieża ciśnienia zbudowana na planie ośmiokąta. Na terenie wsi funkcjonują także przedsiębiorstwa (m.in. producenci opakowań drewnianych i ceramiki).

Przez obręb przebiega także turystyczny szlak wodny (Nowogrodziec-Małomice), biegnący na obszarze gminy między innymi przez miejscowości: Kliczków, Przejęśław, Ławszowa, Luboszów i Świętoszów).

Wieś jest skanalizowana (ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Osiecznicy) oraz zwodociągowana.

Ołobok

Sołectwo Ołobok położone jest nad Czarną Wielką (zarówno na lewym jak i prawym brzegu tej rzeki) i graniczy od północy z sołectwem Parowa, od wschodu z sołectwem Osiecznica, od południa z sołectwem

Tomisław, a od zachodu z gminą Węgliń. Powierzchnia sołectwa wynosi ok. 3204,93 ha, co stanowi ok. 7,32% powierzchni gminy.. Wieś charakteryzuje rozproszona na znacznym obszarze zabudowa. Najważniejszym szlakiem komunikacyjnym jest droga powiatowa nr 2302D relacji Parowa - Ołobok.

Na obszarze sołectwa udokumentowano występowanie złóż surowców szklarskich (wstępnie rozpoznane złoża „Ołobola”) i kwarcytu (złoża „Ołobole I-II”, którego eksploatacja została zaniechana w roku 1977). W północnej części obrębu, na lewym brzegu rzeki Czarna Wielka położony jest kompleks trzech stawów (Uroczyska Górne, Średnie i Dolne).

Oprócz dominującej zabudowy o charakterze mieszkaniowym (zagrodowej i jednorodzinnej) we wsi Ołobok występuje nielicznie zabudowa o charakterze usługowym i produkcyjnym (chów i hodowla zwierząt, produkcja dla budownictwa). We wsi zlokalizowana jest Świetlica Wiejska oraz kompleks sportowo-rekreacyjny (boiska, plac zabaw). W Ołoboku ma swoją siedzibę Leśnictwo Parowa, Nadleśnictwo Węgliń. W obrębie Ołobok znajdują się także plantacje truskawek.

Z racji swojego rozproszonego układu zabudowy wieś Ołobok jest tylko częściowo wyposażona w system kanalizacyjny, w pozostałej części bazując na indywidualnych systemach gromadzenia i oczyszczania ścieków (zbiorniki szczelne na nieczystości ciekłe, oczyszczalnie przydomowe). Wieś wyposażona jest w pełni w sieć wodociągową i drogową.

Osieczów

Sołectwo Osieczów położone jest na prawym brzegu rzeki Kwisy. Graniczy od północy z sołectwem Kliczków- Osiecznica, od zachodu z sołectwem Tomisław (położonym na wysokości wsi Osieczów, na lewym brzegu Kwisy), od południa z Gminą Nowogrodziec, a od wschodu z Gminą Bolesławiec. Powierzchnia sołectwa wynosi ok. 3334,18 ha, co stanowi ok. 7,62% powierzchni gminy.

Osieczów rozwija się w oparciu o pierwotny układ ulicówki, wzdłuż drogi powiatowej nr 2281D relacji: Nowogrodziec - Parzyce - Kierzno - Osieczów - Tomisław oraz drogi gminnej relacji Kliczków - Osieczów.

Na obszarze wsi dominuje zabudowa mieszkaniowa. W Osieczowie znajduje się Świetlica Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz Filia Biblioteki Publicznej w Osiecznicy. W pobliżu Świetlicy i biblioteki zlokalizowany jest plac sportowo-rekreacyjny. Wieś posiada bardzo ograniczony dostęp do usług (podstawowe zaopatrzenie w artykuły spożywcze i pierwszej potrzeby). Wieś posiada atrakcyjne możliwości rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Wieś jest zwodociągowana i skanalizowana (ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Osiecznicy). We wsi znajduje się stacja uzdatniania wody zasilająca miejscowości: Osieczów, Tomisław, Osiecznicę, Kliczków oraz awaryjnie Parową, Ołobok, Poświętne i Bronowiec.

Osiecznica-Kliczków

Sołectwo Osiecznica-Kliczków obejmuje położoną na lewym brzegu Kwisy Osiecznicę oraz prawobrzeżny Kliczków. Sołectwo położone jest u zbiegu dróg wojewódzkich nr 350 i 357 oraz drogi powiatowej nr 2271D.

Powierzchnia obrębu Kliczków wynosi ok. 3 150 ha, co stanowi ok. 7,2% powierzchni gminy.. Powierzchnia obrębu Osiecznica wynosi ok. 2 268,8 ha, co stanowi ok. 5,18% powierzchni gminy.

We wsi Kliczków widoczny jest pierwotny owalny układ przestrzenny. W północnej części zlokalizowane jest założenie pałacowo - parkowe i folwarczne, od zachodu ograniczone korytem Kwisy, a we wschodniej części połączone z kompleksem leśnym. Zachowały się tu nieliczne przykłady zabudowy mieszkalnej i mieszkalno - gospodarczej o konstrukcji przysłupowej, wśród których wyróżnia się budynek nr 26 (czworaki dworskie). Kliczków znany jest przede wszystkim z jednego z najpiękniejszych zamków Dolnego Śląska. Imponujące założenie pałacowe, folwarczne i parkowe (80-hektarowy park w stylu angielskim i cmentarz dla koni) nawiązuje w formie do słynnych zamków nad Loarą. W 2001 roku zakończono kompleksową odbudowę i adaptację klickowskiego zamku na centrum hotelowo-konferencyjne, natomiast w latach 2011 - 2012 przeprowadzono adaptację dawnych zabudowań folwarcznych na cele hotelowe. Założenie sąsiaduje z pochodzącym z XV w. kościołem filialnym pw. Pokłonu Trzech Króli. Wysoka wartość historyczna obiektów zadecydowała o objęciu zabytków wpisem do rejestru zabytków.

W Kliczkowie, na rzece Kwisie zlokalizowane są dwie elektrownie wodne. Pierwsza, należąca do Zespołu Elektrowni Wodnych Dychów zlokalizowana jest w południowo-zachodniej części obrębu Kliczków, przy zalewie. Druga elektrownia wodna o mocy 410 kW jest zlokalizowana w północnej części obrębu (na

wysokości oczyszczalni ścieków w Osiecznicy). Ponadto Kliczków jest zwodociagowany i skanalizowany (ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Osiecznicy).

Wieś Osiecznica to najważniejszy ośrodek administracyjny i handlowo-usługowy gminy.

Wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 350 (ul. Ruszowska) zlokalizowane są trzy wyodrębniające się zespoły zabudowy:

- po południowej stronie drogi nr 350 występuje współczesna zabudowa jednorodzinna wolnostojąca, która jest luźno rozmieszczona, wzdłuż nieregularnie przebiegających ulic: Ogrodowej, Brzozowej, Leśnej, Klonowej, Polnej, Lipowej, Bukowej, Dębowej, Kasztanowej i Parkowej; przy ul. Klonowej zlokalizowane są kościół i zabudowania parafii p.w. Św. Maksymiliana oraz cmentarz; przy ul. Bukowej 2 siedzibę ma Leśnictwo Osiecznica Nadleśnictwa Węgliniec; bezpośrednio przy ul. Ruszowskiej 1A (przy przejeździe kolejowym) swoją siedzibę ma Ochotnicza Straż Pożarna, w sąsiedztwie której położony jest kompleks sportowo-rekreacyjny;
- po północnej stronie drogi nr 350 występuje zwarty zespół zabudowy jednorodzinnej (szeregowej, bliźniaczej i wolnostojącej), rozmieszczonej wzdłuż ulic: Wrzosowej, Osiedlowej, Wiśniowej, Czereśniowej i Porzeczkowej; Pomiędzy ulicami Osiedlową i Wiśniową usytuowany jest trzykondygnacyjny budynek wielorodzinny;
- po południowej stronie drogi nr 350, na wschód od ul. Lubańskiej, na południe od zalewu na Kwisie oraz na zachód od rzeki Kwisa występuje enklawa współczesnej, wolnostojącej zabudowy jednorodzinnej rozmieszczonej wzdłuż ulic: Zielonej, Spokojnej, Spacerowej, Słonecznej i Widokowej oraz Wspólnej, Jasnej i Na Skarpie.

Wzdłuż linii kolejowej, po jej zachodniej stronie (w rejonie ulic Klonowej i Piaskowej), zlokalizowane są tereny zabudowy o charakterze przemysłowo-składowym w tym Osiecznica Sp. z o.o. - Kopalnia i Zakład Przeróbczy Piasków Szklarskich przy ul. Piaskowej 7. Na wschód od zabudowań kopalni rozciągają się wyrobiska tej kopalni na złożu „Osiecznica II”.

Przy ul. Klonowej zlokalizowana jest enklawa 3 gospodarstw, a w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni, przy ul. Piaskowej usytuowane są dwa trzykondygnacyjne budynki wielorodzinne.

Wzdłuż ul. Lubańskiej (biegnącej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 357) rozciąga się zabudowa koncentrująca funkcje administracyjne, usługowe, handlowe i mieszkalne. Zachowały się tu liczne budynki mieszkalne i mieszkalno - gospodarcze ze schyłku XIX i początku XX stulecia. Przy ul. Lubańskiej 61 wyróżnia się zabudowa dworca kolejowego Osiecznica Kliczków. Wśród zabudowy o charakterze publicznym wymienić można: Zespół Szkół im. Jana Pawła II przy ul. Lubańskiej 35, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji przy ul. Lubańskiej 29B, krytą pływalnię GOSiR przy ul. Piaskowej 4, Urząd Gminy Osiecznica przy ul. Lubańskiej 43, Gminne Przedszkole przy ul. Lubańskiej 53 oraz Posterunek Policji przy ul. Lubańskiej 75. Przy ul. Lubańskiej 14 zlokalizowana jest stacja paliw, a na wysokości Urzędu Gminy - parking i przystanek autobusowy. Ponadto we wsi znajduje się Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej (ul. Lubańska 29b), Gminna Biblioteka Publiczna (ul. Piaskowa 1b) oraz Ośrodek Zdrowia i apteka.

Ostatni zespół zabudowy jednorodzinnej położony jest po zachodniej stronie ul. Lubańskiej, w południowej części obrębu. Jest to zabudowa jednorodzinna usytuowana wzdłuż ulic: Zacisze, Czerwonych Maków, Różanej, Bratków, Tulipanowej, Liliowej i Kwiatowej.

Po wschodniej stronie ul. Lubańskiej, pomiędzy ulicą a meandrującą w tym rejonie Kwisą i zalewem na tejże rzece zlokalizowana jest w układzie gniazdowym zabudowa o charakterze mieszanym, mieszkalnym i produkcyjno - usługowym (rejon ulic Krótkiej, Jodłowej, Jaśminowej i Jesionowej). Nad brzegiem Kwisy znajdują się także ruiny starej papierni.

W południowo-wschodniej części Osiecznicy, nad rzeką Kwisą, położona jest elektrownia wodna o mocy 320 kW. Wieś Osiecznica jest zwodociagowana i skanalizowana oraz posiada częściowe wyposażenie w sieć gazowniczą.

Przez obręb przebiega turystyczny szlak wodny (Nowogrodziec-Małomice), biegnący na obszarze gminy między innymi przez miejscowości: Kliczków, Przejęsław, Ławszowa, Luboszków i Świętoszów).

Parowa

Sołectwo Parowa położone jest nad Czarną Wielką i obejmuje miejscowości: Parowa, Bronisław i Poświętne. Graniczy od północy z gminą Żagań, Iłowa i Węgliniec, od południowego wschodu z sołectwem Osiecznica, od południa z sołectwem Ołobok, a od zachodu z gminą Węgliniec. Sołectwo obejmuje swoim

zasięgiem trzy obręby: Bronowiec (ok. 2723,6 ha), Parowa (ok. 1167 ha) i Poświętne (ok. 1240,3 ha). Łącznie sołectwo posiada powierzchnię ok. 5131 ha (11,7 powierzchni gminy).

Najważniejszym szlakiem komunikacyjnym przebiegającym przez obręb jest droga wojewódzka nr 350 biegnąca przez Parowę w kierunku Osiecznicy.

Wieś Parowa ma nieregularny kształt, przestrzennie jest niejednolita i posiada rozbudowany układ wielodrożnicowy. Zabudowa koncentruje się przede wszystkim wzdłuż drogi krajowej nr 350. Historyczne centrum wsi zlokalizowane jest na prawym brzegu rzeki. W centrum wsi zlokalizowany jest kościół parafialny p.w. św. Antoniego Padewskiego z przyległym cmentarzem (kościół jest wpisany do rejestru zabytków). Tu także, po północnej stronie drogi krajowej nr 350, mieszczą się zakłady PPHU Ceramika Artystyczna "Wiza" Sp. z o.o., które zostały utworzone w miejscu dawnej fabryki wyrobów ceramicznych i porcelanowych (*Schlesische Porzellanfabrik*) należącej przed II Wojną Światową do rodziny Steinmann.

We wsi Parowa zlokalizowane są liczne obiekty handlowo-usługowe i produkcyjne (związane głównie z branżą ceramiczną, spożywczą oraz z produkcją rolną). W Parowej swoje siedziby ma Ochotnicza Straż Pożarna, Leśnictwo Głębokie - Nadleśnictwo Świętoszów, Leśnictwo Poświętne - nadleśnictwo Ruszów, Leśnictwo Cisy, Nadleśnictwo Ruszów, filia Gminnej Biblioteki Publicznej, szkoła podstawowa oraz remiza OSP.

Na obszarze Parowej udokumentowano występowanie złóż surowców szklarskich (Parowa, Parowa 1 - Pole II, IV) oraz złoża węgla brunatnego (o zasobach prognostycznych 350 ha). Złoża te nie są obecnie eksploatowane (nie wydano koncesji).

Rozproszone zabudowania wsi Parowa rozciągają się na obu brzegach rzeki Czarna Wielka, wzdłuż tej rzeki (od Poświętnego, przez Bronowiec i Parowę, w kierunku Ołoboku).

Wieś jest zwodociągowana i skanalizowana - ścieki są odprowadzane do oczyszczalni w Osiecznicy.

Poświętne

Pierwotny układ wsi Poświętne został zatarty (prawdopodobnie była to ulicówka, której zabudowa koncentrowała się przy dwóch drogach) - obecnie osada posiada układ rozproszony. Dawna nazwa: Heiligensee. Powstanie wsi, wzmiankowanej po raz pierwszy w 1422 r., wiązało się z eksploatacją drewna i złóż rudy darniowej w okolicznych lasach. Przedwojenne przekazy głoszą jednak tezę, że we wczesnym średniowieczu mógł funkcjonować w miejscu wsi ośrodek kultu przedchrześcijańskiego.

Bronowiec

Bronowiec także nie tworzy zwartych zespołów zabudowy - wieś posiada układ rozproszony. Jest to najmniejsza wieś gminy Osiecznica licząca jedynie 60 mieszkańców i jednocześnie z najniższym wskaźnikiem gęstości zaludnienia wynoszącym 2,2 osoby na km².

Przejęsław

Sołectwo Przejęsław graniczy od północy z sołectwem Ławszowa, a od południa z sołectwem Osiecznica- Kliczków. Powierzchnia sołectwa wynosi ok. 2 433,2 ha, co stanowi ok. 5,56% powierzchni gminy. Przejęsław zamieszkuje niecałe 600 mieszkańców. Wieś położona jest w dolinie Kwisy. Pierwotnie zabudowa skupiała się tu przy dwóch drogach. Jednej przebiegającej na linii północ i południe i drugiej, odbiegającej od niej w kierunku południowo-wschodnim, gdzie zabudowa ulegała zagęszczeniu. Obecnie można we wsi wyodrębnić dwa odrębne, oddzielone Kwisą zespoły zabudowy. Część zachodnia (pierwotny Przejęsław), z tartakiem przy lokalnej drodze prowadzącej w kierunku Świętoszowa oraz część wschodnia (dawna Stara Wieś), której zabudowa uległa zredukowaniu, ale w dalszym ciągu widoczny jest układ wielodrożni.

Na lewym brzegu rzeki zabudowa wsi rozwinęła się wzdłuż drogi powiatowej nr 2271D. W północnej części wsi zlokalizowana jest strefa aktywności gospodarczej (koncentrują się tu funkcje produkcyjne i składowe, głównie związane z przetwórstwem drewna). W zachodniej części wsi zlokalizowany jest zakład hodowli drobiu oraz stacja uzdatniania wody Przejęsław (ze strefą ochrony bezpośredniej wyznaczoną dla ujęcia wód podziemnych), która zasila w wodę miejscowości: Ławszowa, Przejęsław, Parowa, Ołobok, Poświętne oraz awaryjnie Osiecznicę, Kliczków, Tomisław i Osieczów.

Ponadto we wsi znajduje się filia Gminnej Biblioteki Publicznej oraz remiza OSP.

Na prawym brzegu Kwisy, w północnej części sołectwa dominuje w krajobrazie budynek dawnych zakładów papierniczych z charakterystycznym kominem. W pobliżu papierni zlokalizowana jest elektrownia wodna (230 KW). Przez elektrownię przebiega Szlak Wodny po Kwisie. Przed zaporą elektrowni po prawej stronie znajduje się miejsce wodowania z pomostem i trapez dla kajakarzy i pontonów.

Wieś jest zwodociągowana i skanalizowana (ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Osiecznicy).

Świętoszów

Sołectwo Świętoszów w ramach którego znajduje się także osada Luboszów leży w północnej części gminy, granicząc od północy z gminami Żagań i Małomice (woj. lubuskie) oraz od południa z sołectwem Ławszowa (południową granicę sołectwa częściowo wyznacza droga krajowa nr 18, planowana docelowo jako autostrada A18 relacji Olszyna-Golnice). Na południe od drogi A18 położona jest miejscowość (osada) Luboszów. Świętoszów posiada powierzchnię ok. 13 389 ha, co stanowi ok. 30,60% powierzchni gminy, czyniąc sołectwo największym powierzchniowo, z czego większość stanowią poligony wojskowe i lasy.

Przez sołectwo Świętoszów przebiega droga powiatowa nr 2271D łącząca drogę wojewódzką nr 352 w Radomierzycach z drogą wojewódzką nr 350 w Osiecznicy.

Świętoszów ma charakter miejscowości wojskowej (pierwszy poligon w rejonie Świętoszowa powstał już w roku 1898). Znaczna część terenów posiada, na mocy decyzji Ministra Obrony Narodowej, status terenów zamkniętych. Aktualnie w Świętoszowie mają swoją siedzibę następujące instytucje i jednostki wojskowe:

- 10 Brygada Kawalerii Pancernej im. gen. broni Stanisława Maczka, (JW 2399) w Świętoszowie przy ul. Sztabowej 1;
- Klub 10 BKPanc w Świętoszowie przy ul. Ułańskiej 8;
- 43 Wojskowy Oddział Gospodarczy (JW 5350) w Świętoszowie przy ul. Saperskiej 2;
- Region Wsparcia Teleinformatycznego Wrocław, Węzeł Łączności Świętoszów przy ul. Sztabowej 9;
- Parafia Wojskowa pw. św. Floriana w Świętoszowie przy ul. Kościelnej 2.

Oprócz zainwestowania związanego z obronnością, w Świętoszowie przybywa obecnie zabudowy mieszkaniowej (wielorodzinnej jak i jednorodzinnej) oraz związanych z tą zabudową usług. Funkcjonują tutaj liczne sklepy, obiekty gastronomiczne i usługowe. Na terenie Świętoszowa działa także stacja paliw (przy ul. Ułańskiej 2F) i Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów (przy ul. Husarskiej 2) a także filia Gminnej Biblioteki Publicznej.

W Świętoszowie znajduje się Zespół Szkół im. Unii Europejskiej (publiczna szkoła podstawowa i gimnazjum), przedszkole publiczne im. Kubusia Puchatka w Świętoszowie oraz Stowarzyszenie Sportowe.

W Świętoszowie zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków (odbierająca ścieki z obszaru miejscowości i z jednostki wojskowej) oraz Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Składowisko odpadów komunalnych i przemysłowych w Osiecznicy zlokalizowane w północno-zachodniej części obrębu jest obecnie rekultywowane (odpady z obszaru gminy przekazywane są do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Trzebieiniu). Przy ul. Żagańskiej 1 (w pobliżu przeprawy na Kwisie) usytuowana jest elektrownia wodna o mocy 550 kW. Świętoszów posiada również wyposażenie w sieć gazową, wodociągową i kanalizacyjną. We wsi znajduje się także stacja uzdatniania wody (ul. Sosnowa), która zaopatruje w wodę wieś Świętoszów oraz wieś Łoży położoną w sąsiedniej gminie Żagań.

Luboszów położony jest przy węźle drogowym drogi krajowej nr 18 (docelowo autostrada A18) z drogą wojewódzką nr 357. Zabudowa Luboszowa obejmuje jedynie 1 gospodarstwo położone w głębi lasu.

Tomisław

Sołectwo Tomisław położone jest na lewym brzegu rzeki Kwisy. Graniczy od północy z sołectwem Kliczków- Osiecznica, od wschodu z sołectwem Osieczów (położonym na wysokości wsi Tomisław, na prawym brzegu Kwisy), a od południa z Gminą Nowogrodziec. Powierzchnia sołectwa wynosi ok. 3386,9 ha, co stanowi ok. 7,74% powierzchni gminy.

Tomisław rozwija się na bazie pierwotnego układu ulicówki, której zabudowa koncentruje się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 357 prowadzącej z Nowogrodzka do Osiecznicy, przebiegającej równolegle do koryta Kwisy. W centrum zlokalizowany jest kościół otoczony nieczynnym cmentarzem. Zachowała się tu zabudowa o charakterze mieszkalnym i mieszkalno - gospodarczym z XIX i początku XX wieku. W centrum wsi tworzy ona zwarty zespół, natomiast w południowej części jest luźno rozrzucona.

W centrum wsi znajduje się Szkoła Podstawowa im. Henryka Pobożnego w Tomisławiu (w pobliżu starego budynku szkoły wybudowano nowe budynki połączone z wyremontowaną w roku 2006 salą gimnastyczną, za którą mieści się wielofunkcyjne boisko). W Tomisławiu mieści się także boisko sportowe, wyposażone w około 265 miejsc siedzących (plastikowe krzeselka) wkomponowanych w naturalną skarpe.

W sylwetce wsi wyróżniają się obiekty wpisane do rejestru zabytków: kościół katolicki parafii pw. Stygmatów Św. Franciszka z Asyżu, cmentarz kościelny oraz plebania.

Wieś jest zwodociągowana oraz skanalizowana (ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Osiecznicy).

2. Budowa geologiczna

Obszar opracowania zbudowany jest z utworów paleozoicznych i mezozoicznych, w większości pokrytych osadami zlodowacenia środkowopolskiego.

Główne formy morfologiczne terenu w sąsiedztwie opracowania to: spłaszczenia denudacyjne, twarde, rezydualne pokrywy morenowe, tarasy akumulacyjne pradoliny Kwisy, powierzchnie pokryw akumulacji wodnolodowcowej, równiny denudacyjne, powierzchnie deluwii gliniastych, wydmy i pola piasków lotnych.

Teren opracowania posiada typowo nizinny charakter. Otaczający obszar opracowania między Czarną Małą a Czarną Wielką jest prawie płaski, nieco bardziej zróżnicowaną rzeźbą odznacza się teren położony na zachód od Czernej Małej i na wschód od Czernej Wielkiej. Obszar równin charakteryzuje się małymi spadkami, co jest przyczyną tworzenia się rozlewisk i lokalnych zabagnień w obniżeniach terenu. Charakterystyczną cechą regionu jest znaczna liczba śródlęśnych stawów, torfowisk, bagien i wydym śródlądowych. W dolinie Kwisy wykształciły się naturalne krajobrazy tarasów nadzalewowych oraz zalewowych den dolin rzecznych. Najwyżej położone tereny w okolicy zlokalizowane są w okolicach Czerwonej Wody - Czartowska Góra 247 m n.p.m. oraz w okolicy Nowej Wsi - Dębniak 238 m n.p.m. oraz Leśna Góra 236 m n.p.m. Najniżej położony punkt znajduje się w okolicy Parowej – 165 m n.p.m.

Dominującymi utworami geologicznymi są czwartorzędowe osady zlodowacenia środkowopolskiego: plejstoceńskie żwiry i gliny wodnolodowcowe, piaski, żwiry, gliny i pyły pradoliny Kwisy, piaski i żwiry tarasów, gliny zwałowe i deluwialne, piaski, holoceny osady rzeczne i torfy oraz czwartorzędowe piaski eoliczne i wydymowe. Czwartorzędowa pokrywa osadowa zalega na utworach trzeciorzędowych (piaskach i żwirach kwarcowych, utworach ilastych) lub na utworach kredy górnej (piaskach kwarcowych). Łącznie wyróżniono 14 typów i 34 podtypy gleb. Największy udział mają gleby rdzawe i gruntowo-glejowe. Istotny udział posiadają także gleby bielcowe.

3. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

Zgodnie z art. 95 ust. 1. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - *Prawo geologiczne i górnicze* w POG gmin ujawnia się, w celu ich ochrony, udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla. Zgodnie z art. 95 ust. 2 tejże ustawy obszar udokumentowanego złoża kopaliny oraz obszar udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla obowiązkowo wprowadza się do studium w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej.

Zgodnie z danymi publikowanymi na Geoportalu Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego MIDAS (<http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>), na obszarze gminy Osiecznica udokumentowano występowanie łącznie 13 udokumentowanych złóż, z czego 5 złóż zostało skreślonych z zasobów bilansowych a tylko dla jednego złoża („Osiecznica II”) wydana jest koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża - publikowane na geoportalu dane nie obejmują informacji o koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża udzielonej w dniu 29 grudnia 2016 r. na złożu piasków kwarcowych „Parowa 1 - Pole II, IV” (w miejscowościach Osiecznica i Parowa).

Zestawienie złóż skreślonych z zasobów bilansowych przedstawia poniższa tabela:

TABELA nr 3

Lp.	Złoże	Kopalina	Numer koncesji	Uwagi
1.	Kleszczowa	gliny ceramiczne kamionkowe	brak koncesji	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2015)
2.	Kleszczowa I (Kliczków)	kwarcyt	brak koncesji	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2015)
3.	Kleszczowa II (Kliczków)	kwarcyt	brak koncesji	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2015)
4.	Kliczków	surowce szklarskie	brak koncesji	złoże skreślone z bilansu zasobów (27.08.1997)
5.	Ołobole I-II	kwarcyt	brak koncesji	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2015)

źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>)

TABELA nr 4

Zestawienie złóż występujących obecnie na obszarze gminy przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Złoże	Kopalina	Numer koncesji	Uwagi
1.	Ołobola	surowce szklarskie	brak koncesji	złoże rozpoznane wstępnie
2.	Osiecznica I	surowce szklarskie	brak koncesji	eksploatacja złoża zaniechana
3.	Osiecznica II	surowce szklarskie	99/92	złoże zagospodarowane
4.	Osiecznica-Stanisława	surowce szklarskie	brak koncesji	złoże rozpoznane szczegółowo
5.	Parowa	surowce szklarskie	brak koncesji	złoże rozpoznane szczegółowo
6.	Parowa	węgle brunatne	brak koncesji	złoże o zasobach prognostycznych
7.	Parowa 1 - Pole II, IV	surowce szklarskie	15/E/2016	złoże rozpoznane szczegółowo
8.	Władysława	surowce szklarskie	brak koncesji	złoże rozpoznane wstępnie

źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>)

Poniżej przedstawiono szczegółowy opis poszczególnych udokumentowanych złóż:

- **złoże surowców szklarskich „Ołobola” (PS 1223) o udokumentowanej powierzchni 30,740 ha**

Rozpoczęcie eksploatacji złoża „Ołobola” nastąpiło 1 stycznia 1974 r. Jest to złożo piasku szklarskiego rozpoznane wstępnie (P). Poziom wodonośny występuje na głębokości od 0,8 do 10,4 m. Grubość nadkładu złoża wynosi od 9,92 do 12,16 m (średnio 14 m), miąższość złoża wynosi od 27,33 do 37,72 m. Średnia głębokość spągu złoża wynosi 40 m. Stratygraficznie utwory spągu i stropu kopaliny są kredowe (spąg kreda górna-koniak i strop kreda górna-santon). Zasoby geologiczne (bilansowe) złoża zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem nr KZK/012/S/1883/67/68 z 30 czerwca 1966 r. wynoszą 11 679 tys. t. w kategorii C2, zasoby pozabilansowe 4 079 tys. t. w kategorii C2. Brak jest zasobów przemysłowych złoża.

- **złoże surowców szklarskich „Osiecznica I” (PS 1122) o udokumentowanej powierzchni 7,258 ha**

Rozpoczęcie eksploatacji złoża „Osiecznica I” nastąpiło 1 stycznia 1962 r. a zakończenie 17 lipca 1975 r. Jest to złożo piasku szklarskiego, którego eksploatacja została zaniechana (Z). Poziom wodonośny występuje na głębokości od 6,2 do 13,5 m. Grubość nadkładu złoża wynosi od 0,8 do 14,6 m (średnio 3 m), miąższość złoża wynosi od 11,8 do 58,6 m (średnio 37 m). Stratygraficznie utwory spągu i stropu kopaliny są kredowe (spąg kreda górna-koniak i strop kreda górna-santon). Według karty rejestracyjnej złoża na dzień 1 października 1961 r. zasoby geologiczne (bilansowe) 1 166 tys. t. w kategorii C1. Brak jest zasobów przemysłowych złoża.

- **złoże surowców szklarskich „Osiecznica II” (PS 1226) o udokumentowanej powierzchni 43,975 ha**

Rozpoczęcie eksploatacji złoża „Osiecznica II” nastąpiło 1 stycznia 1974 r. Jest to złożo piasku szklarskiego zagospodarowane (E). Poziom wodonośny występuje na głębokości od 1 do 14 m, a dopływ wody do wyrobiska 6,57 m³/d. Grubość nadkładu złoża wynosi od 0,5 do 34 m, miąższość złoża wynosi od 1 do 43,5 m (średnio 18,94 m). Stratygraficznie utwory spągu i stropu kopaliny są kredowe (kreda górna - koniak). Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. zasoby geologiczne (bilansowe) złoża zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem DOW-G.II.7427.117.2015.KW wynoszą: w kategorii A+B - 387 tys. t., w kategorii C1 - 14 059,80 oraz w kategorii C2 - 2 980,55 tys. t. Zasoby przemysłowe złoża zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem GK/wk/HS/483/2240/99 według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r. wynoszą: w kategorii A+B - 450,12 tys. t., a w kategorii C1 - 11 442,42 tys. t. Wydobywanie kopaliny ze złoża odbywa się przy użyciu materiałów wybuchowych, z czym mogą wiązać się szkodliwe oddziaływania w postaci: rozrzutu odłamków skalnych, działania powietrznej fali uderowej i szkodliwych drgań sejsmicznych.

- **złóże surowców szklarskich „Osiecznica-Stanislawa” (PS 1225) o udokumentowanej powierzchni 4,55 ha**

Jest to złóże piasku szklarskiego rozpoznane szczegółowo (R). Poziom wodonośny występuje na głębokości od 1 do 7 m. Grubość nadkładu złoża wynosi od 7 do 8,7 m (średnio 15,7 m), miąższość złoża wynosi od 26,7 do 35,16 m (średnio 30,89 m). Stratygraficznie utwory spagu i stropu kopaliny są kredowe (kreda górna-koniak). Według stanu na dzień 20 kwietnia 1963 r. zasoby geologiczne (bilansowe) złoża zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem M/1457/64 wynoszą 2 082 tys. t. w kategorii C1. Brak jest zasobów przemysłowych złoża.

- **złóże surowców szklarskich „Parowa” (PS 1224) o udokumentowanej powierzchni 44,265 ha**

Jest to złóże piasku szklarskiego rozpoznane szczegółowo (R). Poziom wodonośny występuje na głębokości od 0,2 do 9,5 m. Grubość nadkładu złoża wynosi od 6 do 12,7 m, miąższość złoża wynosi od 23,47 do 37,59 m. Głębokość spagu wynosi do 43,5 m. Stratygraficznie utwory spagu i stropu kopaliny są kredowe (spąg kreda górna-koniak i strop kreda górna-santon). Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. zasoby geologiczne (bilansowe) złoża zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem DOW-G.II.7427.78.2012.KW wynoszą 3 766 tys. t. w kategorii C1 oraz 9 780 tys. t. w kategorii C2. Zasoby pozabilansowe wynoszą 1 154 tys. t. w kategorii C1 oraz 7 770 tys. t. w kategorii C2. Brak jest zasobów przemysłowych złoża.

- **złóże surowców szklarskich „Parowa” (WB 732) o udokumentowanej powierzchni 350 ha**

Jest to złóże węgla brunatnego o zasobach prognostycznych (D) 35 900 tys. t. i zasobach potencjalnych (E) 28 500 tys. t. Średnia grubość nadkładu złoża wynosi 58,90, średnia miąższość złoża wynosi 10,40 m, a średnia głębokość spagu 58,90 m.

- **złóże surowców szklarskich „Parowa 1 - Pole II, IV” (PS 16281) o udokumentowanej powierzchni 33,02 ha**

Jest to złóże piasku szklarskiego rozpoznane szczegółowo (R). Poziom wodonośny występuje na głębokości od 1 do 9,5 m. Grubość nadkładu złoża wynosi od 6 do 10,6 m (średnio 3,5 m), miąższość złoża wynosi od 7 do 41,9 m (średnio 33 m). Głębokość spagu wynosi do 45,3 m. Stratygraficznie utwory spagu i stropu kopaliny są kredowe (spąg kreda górna-koniak i strop kreda górna-santon). Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. zasoby geologiczne (bilansowe) złoża zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem DOW-G.II.7427.77.2012.KW wynoszą: w kategorii A+B - 2 401,7 tys. t., w kategorii C1 - 12 940,3 tys. t. oraz w kategorii C2 - 6 206,8 tys. t. Zgodnie z danymi zawartymi w projekcie zagospodarowania złoża, zasoby przemysłowe złoża wynoszą 16 652,7 tys. Mg, w tym zasoby możliwe do wydobycia - 12 939,1 tys. Mg.

- **złóże surowców szklarskich „Władysława” (PS 1221) o udokumentowanej powierzchni 31,66 ha**

Jest to złóże piasku szklarskiego rozpoznane wstępnie (P). Poziom wodonośny występuje na głębokości od 0,3 do 20 m. Grubość nadkładu złoża wynosi od 0,8 do 22 m (średnio 10,11 m), miąższość złoża wynosi od 12 do 41,9 m (średnio 28,43 m). Średnia głębokość spagu wynosi 40 m. Stratygraficznie utwory spagu i stropu kopaliny są kredowe (spąg kreda górna-koniak i strop kreda górna-santon). Według stanu na dzień 31 października 1969 r. zasoby geologiczne (bilansowe) złoża zatwierdzone decyzją/zawiadomieniem KZK/012/S/2251/70 wynoszą 14 519 tys. t. w kategorii C2. Brak jest zasobów przemysłowych złoża.

Ponadto obszar gminy Osiecznica położony jest częściowo w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 315 „Zbiornik Chocianów - Gozdnicza”, gromadzącego wodę w czwartorzędowych utworach porowych (rok udokumentowania 2013). Zbiornik swym zasięgiem obejmuje większość obszaru gminy Osiecznica. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 292 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć wynosi 60 m.
- GZWP nr 317 „Niecka zewnętrzna sudecka Bolesławiec”, gromadzącego wodę w kredowych utworach porowo-szczelinowych (rok udokumentowania 2013). Zbiornik swym zasięgiem obejmuje południowe fragmenty gminy. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 80 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć wynosi 100-200 m.

Na obszarze gminy nie udokumentowano występowania kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

4. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na obszarze gminy Osiecznica zlokalizowane są tylko dwa złoża, dla których wyznaczone zostały tereny górnicze:

- teren górniczy o nazwie „Osiecznica II” o powierzchni 7 176 457 m² dla złoża surowców szklarskich „Osiecznica II” (PS 1226) o powierzchni 43,975 ha - koncesja Nr 99/92 wydana decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 9 listopada 1992 r., zmieniona decyzjami Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych BKK/OZ/167/96 z dnia 30 stycznia 1996 r., GK/wk/MZ/487/1872/98 z dnia 29 czerwca 1998 r., Ministra Środowiska DGwk/RR/487-545/2000 z dnia 26 stycznia 2000 r. oraz Nr 31/2010 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 października 2010 r.);
- teren górniczy o nazwie „Parowa 1” o powierzchni 319,3658 ha dla złożu piasków kwarcowych „Parowa 1 - Pole II, IV” (w miejscowościach Osiecznica i Parowa) - koncesja nr 15/E/2016 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.

5. Warunki klimatyczne

W obszarze opracowania, podobnie jak w całym regionie, klimat w głównej mierze kształtują wielkoskalowe procesy cyrkulacyjne związane z obiegiem ciepła i wilgoci w atmosferze. W leśnej części gminy średnia wieloletnia temperatura powietrza jest bardzo wyrównana wahając się w poszczególnych leśnictwach w granicach od 8,1 do 8,3 °C. Wielkość zmienności średniej rocznej temperatury powietrza pomiędzy obszarami (leśnictwami) jest zanedbywalna – nie przekracza 0,2 °C. Oba obręby leśne (Węgliniec i Osiecznica) charakteryzuje jednakowa średnia roczna temperatura powietrza wynosząca 8,2 °C. Analiza modelowego rozkładu przestrzennego rocznej sumy opadu atmosferycznego pozwoliła na określenie jej wielkości w leśnej części gminy na 664 mm. Różnica w rocznej dostawie wody z atmosfery pomiędzy obrębami leśnymi jest znikoma i nie przekracza kilku milimetrów opadu. Warunki klimatyczne z uwagi na dostatecznie wysokie sumy opadu atmosferycznego oraz bardzo zadowalające warunki termiczne można zaliczyć do bardzo korzystnych dla wzrostu i hodowli lasu. Lokalna rzeźba terenu oraz zróżnicowanie wysokości nad poziomem morza nie mają wpływu na wielkość sum opadu atmosferycznego w ciągu roku.

6. Stan środowiska

6.1 Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Użytki rolne zajmują 6,37% obszaru gminy (łącznie ok. 2 947 ha), w tym grunty orne zajmują 4,12% obszaru gminy (łącznie ok. 1 802 ha).

Pod względem typologicznym największą powierzchnię wśród użytków rolnych zajmują gleby pseudobielicowe, które stanowią około 45% użytków rolnych gminy Osiecznica. Na dalszych miejscach są gleby organogeniczne (30%) oraz brunatne, których udział kształtuje się w granicach 20% użytków rolnych. Pozostałe gleby to czarne ziemie oraz mady. Gleby pseudobielicowe występują przeważnie na terenach z wysoko występującymi wodami gruntowymi, brunatne - na terenach wyniesionych, gdzie wody gruntowe występują głębiej. W dolinie Kwisy i Czernej Wielkiej występują mady (Okińczyc 1982).

Z zestawienia gatunków gleb wynika, że najwięcej jest gleb wytworzonych z piasków słabogliniastych przechodzących płytko i średnio głęboko w luźny piasek. Stanowią one około 40% areалу użytków rolnych. Gleby te zostały zaliczone do kompleksu żytniego słabego i żytniego najslabszego. Najwyżej kwalifikowane są użytki rolne z glebami organogenicznymi (gleby murszaste na podłożu mineralnym). W zależności od głębokości zalegania podłoża piaszczystego, zaliczono je do kompleksu żytniego dobrego lub kompleksu żytniego słabego.

Gleby kompleksu pszennego dobrego zajmują zaledwie 4% powierzchni użytków rolnych. Są to prawie wyłącznie mady, rzadziej gleby pseudobielicowe. Kompleks pszenno wadliwy zajmuje 3% powierzchni gruntów ornych. Są to wyłącznie gleby pseudobielicowe wykształcone z glin lekkich i średniopylaste zalegające głęboko na piasku słabogliniastym. Najwięcej gleb kompleksu żytniego, bardzo dobrego znajduje się w Ołoboku i Przejęślawiu. W gminie zajmują one łącznie 3% powierzchni gruntów rolnych.

Przeważającą część powierzchni użytków zielonych (76%) zajmują użytki kompleksu 2z średniego. Typologicznie są to głównie gleby organogeniczne występujące w obniżeniach terenu oraz w dolinach rzecznych. Największe połacie takich użytków występują w obrębach: Parowa, Ołobok i Tomisław. Użytki zielone kompleksu dobrego 1z na terenie gminy Osiecznica w ogóle nie występują (Okińczyc 1982).

Na obszarze gminy Osiecznica nie występują gleby najwyższej jakości (I i II klasy bonitacyjnej), natomiast gleby dobre, klasy III stanowią tylko niecałe 2% powierzchni użytków rolnych. Dominują tu gleby średnie, zaliczane do V klasy bonitacyjnej (45,6% użytków rolnych). Grunty średniej jakości, klasy IV zajmują 1/3 użytków rolnych. W gminie dominują więc grunty słabej jakości, klasy V i VI, zajmujące 64,8% powierzchni użytków rolnych.

Aż 45% powierzchni użytków rolnych na terenie opracowania, to gleby bardzo kwaśne o pH poniżej 4,5. Gleby kwaśne, o pH w granicach 4,6 - 5,5, zajmują 33% powierzchni użytków rolnych. Trzecią pozycję pod tym względem zajmują gleby słabo kwaśne, o pH w granicach 5,6 - 6,5, których jest 14%. Gleb obojętnych i zasadowych jest 8%.

6.2 Leśna przestrzeń produkcyjna

Lasy i grunty leśne zajmują ok. 87% obszaru gminy (łącznie ok. 38 052 ha). Przeważają tutaj lasy sosnowe.

Lasy gminy Osiecznica wchodzą w skład Puszczy Bolesławiecko-Zgorzeleckiej. Relikty z dawnej Puszczy można tu jeszcze spotkać jedynie wzdłuż rzeki Kwisy. Współczesny świat flory i fauny jest dziedzictwem okresu polodowcowego. Roślinność i fauna leśna okresu polodowcowego ulegała różnym zmianom równoległe z wahaniami klimatu, kiedy to z terenów sąsiednich wkraczały nowe gatunki, a inne wycofywały się lub ginęły nie mogąc przystosować się do nowych warunków bytowania. Równocześnie z tymi zmianami coraz większą rolę w przekształcaniu środowiska naturalnego zaczął przejmować gospodarujący w nim człowiek. W wyniku zmian, wywołanych w szacie roślinnej gospodarczą działalnością człowieka, płaty lasu zachowały się tylko na najsłabszych glebach oraz w dolinach rzecznych. Tworzą one jednogatunkowe bory sosnowe, rzadziej wielogatunkowe lasy mieszane z sosną, dębem, bukiem, świerkiem i grabem oraz z domieszką jawora i lip.

Najczęściej zbiorowiska borów sosnowych reprezentowane są przez suboceaniczny bór świeży *Leucobryo- Pinetum*. Jest to bór sosnowy cechujący się zwykle jednowiekowym drzewostanem złożonym niemal wyłącznie z sosny. Niewielką domieszką stanowi niekiedy brzoza brodawkowata oraz dąb szypułkowy. W na ogół dobrze rozwiniętym runie, zwłaszcza w wiekowych, kilkudziesięcioletnich drzewostanach, panują borówki: czarna *Vaccinium myrtillus* i brusznica *V. vitis-idaea* oraz: śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense* oraz wrzos *Calluna vulgaris*. W starszych drzewostanach dużą rolę odgrywa również warstwa mszysta. Stosunkowo rozpowszechnionymi zbiorowiskami na terenie gminy są też bory mieszane *Pino - Quercetum*. Ich charakter jest bardzo niejednorodny. Zwykle fitocenozy borów mieszanych występują w postaci zbiorowisk silnie zmienionych i zdegenerowanych. Najczęściej są to lasy z sosną jako gatunkiem dominującym. Mniejszy lub większy udział ma tu dąb szypułkowy *Quercus robur*, brzoza *Betula verrucosa*, a w wilgotniejszych miejscach osika *Populus tremula*. Na ogół stosunkowo dobrze rozwiniętą warstwę podszytu buduje podrost drzew oraz kruszyna *Frangula alnus*. Runo ma charakter borowy, dominuje borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense*. Na miejscach wilgotniejszych, z wyższym poziomem wód gruntowych spotkać można fragmenty wilgotnego boru sosnowego *Molinio-Pinetum*. W runie wilgotnych borów zdecydowanym dominantem jest trzęślica modra (*Molinia coerulea*), niekiedy wspólnie z trzęślicą dominującą rolę odgrywa także borówka czarna *Vaccinium myrtillus*. Miejscami, we fragmentach borów trzęślicowych bardzo bujnie rośnie w podszytu kruszyna. Najbardziej wilgotne fragmenty borów sosnowych rozwijające się na glebach torfowych zajmują bory bagienne *Vaccinio uliginosi - Pinetum*. Fragmenty borów bagiennych z bagnem zwyczajnym *Ledum palustre* - gatunkiem charakterystycznym zespołu, wykształciły się tylko miejscami i to bardzo fragmentarycznie.

Pod względem typów siedliskowych w lasach Osiecznicy dominują siedliska Boru świeżego (ok. 19 939 ha, co stanowi ok. 47% powierzchni wszystkich siedlisk), Boru mieszanego świeżego (ok. 8 585 ha, co stanowi ok. 22,5% powierzchni wszystkich siedlisk) i Boru mieszanego wilgotnego (ok. 5 654 ha, co stanowi

ok. 14,1% powierzchni wszystkich siedlisk). Znaczący udział mają także: Las mieszany wilgotny (ok. 672 ha), Bór mieszany bagienny (ok. 628 ha), Bór wilgotny (ok. 339 ha), Las mieszany świeży (ok. 148 ha) i Las łęgowy (146 ha). Marginalny udział mają pozostałe typy siedliskowe lasów (Las mieszany bagienny, Las wilgotny, Las świeży, Ols).

Bór świeży porasta gleby bielcowe, piaszczyste, słabo gliniaste. Gatunkiem dominującym jest tutaj sosna w wieku nawet do 100 lat. W ubogim podszywie, który zajmuje od 10 do 20% powierzchni występuje czeremcha oraz podrosty dębu, sosny i brzozy. Runo mszyste z dominacją rokitnika, brusznicy, czernicy, wrzosu i traw.

Drzewostan **Boru mieszanego świeżego** stanowi przede wszystkim sosna w wieku 30 do 100 lat. Drzewom iglastym, które mają około 60% udział w drzewostanie towarzyszą brzoza i dąb. Runo stanowi gęsta roślinność zielona reprezentowana przez różne gatunki cieniolubnych traw oraz podagrycznik, szczyr, fiolek, gwiazdnicę, jeżynę i malinę. W podszywie występuje kruszyna oraz podrosty drzew.

Drzewostan **Lasu mieszanego świeżego** stanowi głównie brzoza. Gatunkami współpanującymi są tu także sosna, w mniejszym stopniu sosna, osika, dąb i akacja. Podszyt stanowi przede wszystkim czeremcha i jarzębina. Pokrywa on niekiedy nawet 60% powierzchni lasu. Runo leśne jest tu z reguły zadarnione. Trawom towarzyszy czernica, malina, jeżyna oraz paprocie: narecznica lub orlica. Lasy tego typu rosną na średniogłębokich glebach brunatnych, piaszczystych, podścielonych piaskami gliniastymi.

W **Borze mieszanym wilgotnym** występuje bogaty zestaw gatunkowy drzew: sosna, dąb, świerk, brzoza, osika, topola i olsza. W podszywie zajmującym około 50% powierzchni lasu, oprócz jarzębiny i osiki spotyka się częściowo chronioną kruszynę. Pokrywa jest tutaj zadarniona, trawiasta z udziałem jeżyny, czernicy i szczyru.

Lasy mieszane wykształciły się na kwaśnych glebach brunatnych wytworzonych z glin zwałowych. Poziom wody gruntowej jest tu z reguły poza zasięgiem systemu korzeniowego. Drzewostan opiera się na świerku, sośnie, modrzewiu, dębie i brzozie. Podszyt występuje bardzo licznie, pokrywa on na ogół od 80 do 100% powierzchni. Najczęściej występującymi gatunkami jest tu bez koralowy i czarny, leszczyna, kalina, jarzębina oraz podrosty miejscowych gatunków drzew. Runo jest również bujnie rozwinięte. Najczęściej występuje szczawik, turzyce, malina, jeżyna i borówka czarna.

Ols jesionowy wykształcił się na glebach brunatnych, bagiennych i pobagiennych z poziomem wody gruntowej na niewielkiej głębokości. Dominują tu drzewostany olszowe i jesionowe. Najczęściej w domieszkach wyszukać można buki, dęby, świerki i lipy. Podszyt nieliczny z kruszyną, olszą, leszczyną oraz czeremchą. Pokrywa zadarniona z dominacją turzyc, pokrzywy, szczawiku, skrzypu, niecierpka, narecznicy oraz maliny i jeżyny.

Puszcza Bolesławiecko - Zgorzelecka już dawno straciła charakter naturalnych lasów. W miejsce drzewostanów liściastych i mieszanych wprowadzono monokultury sosnowe, wynikiem czego doszło do zachwiania równowagi ekologicznej na tym terenie. Stworzyło to dogodne warunki do rozmnażania szkodników owadzych, co znalazło wyraz w tzw. klęskach elementarnych, jakie co pewien czas występowały na obszarze gminy. Według orientacyjnych danych większe klęski były notowane w latach: 1870, 1907 i 1908, kiedy to po przejściu huraganów wystąpiły gradacje brudnicy mniszki. Osobnym rozdziałem w historii tych lasów jest okres po II wojnie światowej. W pierwszych jego latach powstawały częste pożary, w wyniku czego wystąpiły gradacje szkodników wtórnych (przyplaszczek granatek, cetyńce, kózki, smoliki i inne). W dużym stopniu uległo uszkodzeniu około 4 tys. ha drzewostanów, które zostały usunięte. Drzewostany iglaste, a przede wszystkim drzewostany sosnowe, są na obszarze co najmniej 3/4 powierzchni lasów w stanie okresowego lub stałego zagrożenia. Przyczyną tego zagrożenia są czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne. Do najgroźniejszych pierwotnych szkodników sosny należy zaliczyć brudnicę mniszkę oraz strzygonię choinówkę. Lasy, które stanowią tereny poligonowe są poddawane antropopresjom powodującym fizyczne uszkodzenie drzewostanu oraz roślinności niższych pięter, ale także płoszenie zwierząt i zanieczyszczanie środowiska glebowo- wodnego.

Lasy zarządzane są przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu - Nadleśnictwa Bolesławiec, Świątoszów, Węgliniec i Ruszów oraz Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Zielonej Górze - Nadleśnictwo Żagań.

Lasy ochronne obejmują 19 716 ha, a lasy gospodarcze ok. 17 948 ha.

6.3 Wielkość i jakość zasobów wodnych

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe zajmują na terenie gminy Osiecznica powierzchnię ok. 178 ha, co stanowi 0,4% powierzchni gminy. Zdecydowaną większość stanowią wody śródlądowe płynące (ok. 171 ha). Wody śródlądowe stojące zajmują powierzchnię ok. 7 ha.

Gmina Osiecznica leży na obszarze zlewni głównego ciekę Dolnego Śląska - Odry. Przez teren gminy przepływają dwie rzeki: Kwisa oraz Czarna Wielka. Obie rzeki stanowią lewobrzeżny dopływ Bobru i posiadają na obszarze gminy nieliczne większe dopływy. Kwisa przyjmuje tutaj potoki: Kliczkówka, Ślonec, Pruszkowska Struga i Czernik (dopływy prawobrzeżne) oraz Łącznica Górna i Łącznica Dolna (dopływy lewobrzeżne). Zachodni obszar gminy odwadniany jest przez Czarną Wielką. Zbiera ona szereg małych dopływów, głównie okresowych. Największe wśród nich to: Śrem, Śremiec i Ośnica (dopływy prawobrzeżne).

Dla Kwisy i Czernej Wielkiej wyznaczono wododziały III rzędu. W wododziałach tych brak jest odcinków niepewnych oraz bram wodnych. Wododział Kwisy jest częściowo oparty na działach wodnych obszarów bezdopływowych. Wododziały IV rzędu wyznaczono w dorzeczu Kwisy dla cieków: Łącznica Dolna, Łącznica Górna oraz Kliczkówka. Są one częściowo oparte na wododziałach III rzędu, a Kliczkówka - także na działach wodnym obszarze bezdopływowego. W dorzeczu Czernej Wielkiej wyznaczono działy wodne IV rzędu dla cieków: Złoty Potok, Wykrotnica, Ołobok, Ziębina, Czarna Mała, Śrem oraz Ośnica. Bramy wodne są w wododziałach Ziębiny i Ołoboku.

Kwisa jest lewostronnym dopływem Bobru, o długości 126,8 km (na terenie gminy ok. 36 km) i powierzchni zlewni na terenie Polski 994,9 km. Płyń z Sudetów Zachodnich przez Pogórze Zachodnio - Sudeckie na Nizinę Śląsko-Łużycką - na terenie województwa dolnośląskiego i lubuskiego. Źródła ma w Górach Izerskich (Izerskie Garby) na wysokości ok. 1 020 m n.p.m., na południowy wschód od Świeradowa Zdroju. Uchodzi do Bobru na wysokości ok. 110 m n.p.m., między Szprotawą a Żaganiem na terenie województwa lubuskiego. Kwisa w granicach gminy zachowała swój naturalny charakter. Ostro rysując się w krajobrazie forma dolinna rzeki cechuje się wybitnymi walorami krajobrazowymi. Wyróżnić tu należy górski charakter rzeki w rejonie epigenetycznego przełomu w Osiecznicy i Kliczkowie oraz nizinny z meandrami, zakolami i starorzeczami na pozostałym odcinku, po granice gminy w Świętoszowie. Na Kwisie zlokalizowano dwa duże zbiorniki zaporowe: Jezioro Złotnickie i Leśniańskie – znajdujące się powyżej terenu gminy. Powierzchnia zlewni wynosi 1 026 km², w tym na terenie Polski 994,9 km². Średni spadek doliny Kwisy w górnym biegu wynosi ok. 15‰, w dolnym ok. 1‰. (Gradowski 2002).

Czarna Wielka to lewobrzeżny dopływ Bobru, odwadniający północno – wschodnią część Pogórza Izerskiego i wschodnią część Borów Dolnośląskich. Wypływa ze Wzgórz Stawnikowickich na wysokości około 275 m n.p.m. – uchodzi do Bobru poniżej Żagania. Rzeka ma długość ok. 70 km, a na terenie gminy ok. 12 km (Staffa i in. 2003). Zlewnia Czernej Wielkiej jest asymetryczna. Na terenie gminy Osiecznica Czarna Wielka zachowała w pełni swój naturalny, nizinny charakter bez wyodrębnionej wyraźnie w krajobrazie formy dolinnej. Długość Czarna Wielkiej na terenie gminy wynosi ok. 24 km.

Zgodnie ze zaktualizowanym „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.), obszar Gminy Osiecznica znajduje się w granicach następujących jednostek planistycznych gospodarowania wodami - jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- 1) Stanowiących część scalonej części wód o kodzie SO0608:
 - RW60001716549 „Ruda” (Kliczków, Ławszowa, Osieczów, Przejęśław, Świętoszów) - JCWP oceniona jako silnie zmieniona, o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
 - RW6000171656 „Stawna” (Świętoszów) - JCWP oceniona jako naturalna, o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
 - RW60002016599 „Bóbr od Bobrzycy do Kwisy” (Kliczków, Ławszowa, Osieczów, Świętoszów) - JCWP oceniona jako naturalna, o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- 2) stanowiących część scalonej części wód o kodzie SO0612:

- RW60001816694 „Kliczkówka” (Kliczków, Osieczów) - JCWP oceniona jako naturalna, o dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- RW600020166939 „Kwisa od Kliczkówki do Bobru” (Kliczków, Osiecznica, Osieczów, Tomisław) - JCWP oceniona jako naturalna, o dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- 3) stanowiących część scalonej części wód o kodzie SO0613:
 - RW600017166972 „Dopływ spod Łoz” (Ławszowa, Świętoszów) - JCWP oceniona jako naturalna, o dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
 - RW600017166989 „Czernik” (Ławszowa, Przejęśław, Świętoszów) - JCWP oceniona jako naturalna, o dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
 - RW600020166999 „Kwisa od zb. Leśna do Kliczkówki” (Kliczków, Ławszowa, Osiecznica, Osieczów, Przejęśław, Świętoszów) - JCWP oceniona jako naturalna, o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- 4) stanowiących część scalonej części wód o kodzie SO0615:
 - RW60001816853 „Czarna Wielka od źródła do Ziębiny” (Bronowiec, Ławszowa, Ołobok, Osiecznica, Parowa, Poświętne, Przejęśław, Świętoszów, Tomisław) - JCWP oceniona jako naturalna, o dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
 - RW600018168549 „Ziębina” (Bronowiec, Ołobok, Parowa, Poświętne) - JCWP oceniona jako silnie zmieniona, o dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- 5) stanowiąca część scalonej części wód o kodzie SO0617:
 - RW60001816874 „Olsza” (Bronowiec, Ławszowa, Poświętne, Świętoszów) - JCWP oceniona jako silnie zmieniona, o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Wody podziemne

Wody podziemne górnego horyzontu są ukształtowane w dość zróżnicowanej formie. Przeważają wody gruntowe o swobodnym zwierciadle w przepuszczalnych osadach piaszczysto-żwirowych. Ich zwierciadło zalega na niejednorodnych głębokościach - głęboko pod wyniosłościami terenowymi oraz płytko w obniżeniach i dolinach cieków. Miejscami zbliża się ono do powierzchni terenu kształtując mokradła lub podmokłości. W tych rejonach strop poziomu wodonośnego posiada cechy zbliżone do wód wierzchówkowych. Poziom wód gruntowych łączy się przeważnie, w formie ciągłej, z wodami aluwialnymi dolin Czernej Wielkiej i Kwisy, mając wyraźny spadek hydrauliczny w kierunku rzek. Zgodnie z „Mapą hydrograficzną Polski” na obszarach miejscowości (położonych w dolinach Kwisy i Czernej Wielkiej) pierwsze zwierciadło wód podziemnych występuje średnio na głębokości 1-2 m p.p.t.

Dolina Kwisy posiada miąższą strefę głównie przepuszczalnych osadów aluwialnych, w których występuje zasobny poziom wodonośny o płytkim swobodnym zwierciadle. Jest ono najczęściej łagodnie nachylone do rzeki oraz zgodnie ze spadkiem doliny. Powoduje to przemieszczanie się wód w aluviach stwarzając korzystne warunki odnawialności w trakcie eksploatacji studniami ujęciowymi. Dolina Kwisy charakteryzuje się największą zasobnością górnego poziomu wód podziemnych. Pozostałe obszary mają zróżnicowane warunki hydrogeologiczne dla kształtowania się pierwszego poziomu wodonośnego.

Wody gruntowe w osadach przepuszczalnych od góry mają najczęściej ograniczone rozprzestrzenienie w formie nieregularnych płatów i wyklinowują się na osadach o niskiej przepuszczalności. Niekiedy też ich poziom posiada kontynuację pod nisko przepuszczalnymi gruntami i ma tam zwierciadło napięte. Stąd wody gruntowe, nawet o lokalnie grubym poziomie wodonośnym, cechują się najczęściej umiarkowaną lub niewielką zasobnością.

Brak ciągłości poziomu powoduje, że nawet na niewielkich odległościach można spotkać wody gruntowe o odmiennych cechach.

Wody górnego horyzontu w osadach o niskiej przepuszczalności występują najczęściej w spłaszczonych przemytych partiach stropowych. Tworzą tam przeważnie niskozasobne horyzonty o charakterze wód wierzchówkowych. Wody górnego horyzontu są słodkie. Głębokie poziomy wodonośne w osadach piaszczysto-żwirowych, pod lasami, charakteryzują się przeważnie dobrą jakością. Pozostałe mają jakość zróżnicowaną. Część z nich posiada podwyższone zawartości żelaza lub żelaza i manganu. Wśród niektórych zdarzają się bardzo wysokie zawartości żelaza.

Zgodnie ze zaktualizowanym „*Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.), obszar Gminy Osiecznica znajduje się w granicach następujących jednostek planistycznych gospodarowania wodami - jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wydzielonych w dorzeczu Odry, w regionie Środkowej Odry:

- JCWPd Nr 77 o kodzie PLGW600077
Powierzchnia JCWPd Nr 77 wynosi 2654,7 km². JCWPd Nr 77 na obszarze gminy Osiecznica obejmuje ok. 32% jej powierzchni w obrębach wsi: Bronowiec, Ławszowa, Ołobok, Osiecznica, Parowa, Poświętne, Przejęsław, Świętoszów i Tomisław.
Wody JCWPd Nr 77 oceniono pod względem stanu chemicznego i ilościowego jako dobre, niezagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Rodzaj użytkowania JCWPd Nr 93 określono jako rolniczo-leśny.
- JCWPd Nr 93 o kodzie PLGW600093
Powierzchnia JCWPd Nr 93 wynosi 1981,2 km². JCWPd Nr 93 na obszarze gminy Osiecznica obejmuje ok. 68% powierzchni gminy w obrębach wsi: Kliczków, Ławszowa, Osiecznica, Osieczów, Przejęsław, Świętoszów i Tomisław.
Wody JCWPd Nr 93 oceniono pod względem stanu chemicznego i ilościowego jako dobre, zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Rodzaj użytkowania JCWPd Nr 93 określono jako rolniczo-leśny.

Gmina Osiecznica położona na jest w zasięgu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych przyporządkowanych do obszaru dorzecza rzeki Odry):

- GZWP Nr 315 „Chocianów - Gozdnicza”, obejmującego północną i zachodnią część gminy.
Jest to zbiornik o powierzchni 1 170,36 km², gromadzący wody piętra czwartorzędowego w utworach porowych (piaski sandrowe, utwory piaszczysto-żwirowe dolin kopalnych), o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 292 tys. m³/dobę oraz o średniej głębokości ujęć wynoszącej 60 m. Warstwa wodonośna jest słabo izolowana od powierzchni terenu, a zatem narażona jest na przenikanie zanieczyszczeń.
W roku 2013 dla zbiornika opracowano „Dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 315 Chocianów - Gozdnicza”, jednak dotychczas nie wyznaczono obszaru ochronnego.
- GZWP Nr 317 „Niecka zewnętrzna sudecka - Bolesławiec”, obejmującego południową część gminy.
Jest to zbiornik o powierzchni 1 583 km², gromadzący wody w górnokredowych utworach szczelinowo - porowych, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 80 tys. m³/dobę oraz o średniej głębokości ujęć wynoszącej 100-200 m.
W roku 2011 dla zbiornika opracowano „Dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303 Pradolina Barycz-Głogów (E), jednak dotychczas nie wyznaczono obszaru ochronnego.

6.4 Wymogi ochrony środowiska

1) Jakość powietrza

Jedyna stacja pomiarowa jakości powietrza zlokalizowana w obszarze opracowania znajduje się w Osieczowie. W 2025 roku zarejestrowano przekroczenia wartości kryterialnych jedynie dla

wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oznaczanych w pyłe PM₁₀. Wysokie, średnioroczne przekroczenia notowane były dla benzo(a)pirenu, traktowanego jako znacznik rakotwórczego ryzyka związanego z obecnością WWA w otaczającym powietrzu. Wysokie przekroczenia stężeń dla benzo(a)pirenu rejestrowane były szczególnie w sezonie grzewczym (za: Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2025 roku).

Statystyki wybranych wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2024 wykonanego przez IOŚ-PIB w gminach w województwie dolnośląskim [źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Tabela 5

Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów SO₂, na potrzeby oceny za 2024 rok, pod kątem ochrony zdrowia ludzi [źródło: GIOŚ]

Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Komplet ność [%]	L>350 (S1)	25 mak. (S1) [µg/m ³]	L>125 (S24)	4 maks. (S24) [µg /m ³]
1	PL0204	strefa dolnośląska	DsOsieczow21	Osieczów	aut.	97	0	11	0	8

W 2024 r. najwyższe stężenie średnioroczne NO₂ - 37 µg/m³(93% normy), wystąpiło na stacji komunikacyjnej we Wrocławiu, zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania al. Wiśniowej i ul. Powstańców Śląskich. Stężenia zmierzone na stacjach pozamiejskich w Czerniawie i w Osieczowie były najniższe w województwie i mieściły się w zakresie od 9 do 13% normy średniorocznej i od 11 do 15% normy 1-godzinnej. Stanowiska te oddalone są od miast i bezpośredniego wpływu punktowych i liniowych źródeł emisji.

Tabela 6

Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów O₃, na potrzeby oceny za 2024 rok, pod kątem ochrony zdrowia ludzi [źródło: GIOŚ]

Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Komplet ność [%]	L>120 (S8max_d)	L>120 (S8max_d) 3L
1	PL0204	strefa dolnośląska	DsOsieczow21	Osieczów	aut.	99	21	21

Tabela 7

Parametry statystyczne obliczone na podstawie serii wyników pomiarów stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀, na potrzeby oceny za 2024 rok, pod kątem ochrony zdrowia ludzi [źródło: GIOŚ]

Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	Kod stacji	Nazwa stacji	Typ pomiaru	Komplet ność [%]	Średnia Sa [µg/m ³]	L>50 (S24)	36 maks. (S24) [µg/m ³]
1	PL0204	strefa dolnośląska	DsOsieczow21	Osieczów	man.	92	14	3	26

Najwyższe wartości stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ w 2024 r., zarówno średnioroczne, jak i dobowe, wystąpiły na stacji zlokalizowanej przy ul. Jeziornej w Nowej Rudzie (wartość średnioroczna – 34 µg/m³ oraz 73 dni z przekroczeniem normy 24-godzinnej). Najniższe stężenia odnotowano na stacjach pozamiejskich w Czerniawie (wartość średnioroczna – 14 µg/m³ oraz 2 dni z przekroczeniem normy 24-godzinnej) i w Osieczowie (wartość średnioroczna – 14 µg/m³ oraz 3 dni z przekroczeniem normy dobowej). Wartości stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM₁₀ w roku.

2) Klimat akustyczny

Hałas komunikacyjny - drogi

Klimat akustyczny na obszarze gminy Osiecznica w największym stopniu kształtują źródła komunikacyjne - główne trasy ruchu samochodowego. Wśród nich szczególnie istotne są: Autostrada A4 (która jest częścią drogi międzynarodowej E40), droga krajowa nr 18 (planowana docelowo jako autostrada A18 relacji Olszyna-Golnice), droga wojewódzka nr 350, droga wojewódzka nr 357 (łącząca drogę wojewódzką nr 352 w Radomierzycach z drogą wojewódzką nr 350 w Osiecznicy) oraz drogi powiatowe: nr 2271D (Osiecznica - Świętoszów), 2281D (Osieczów - Tomisław), 2297D (Przejęsław), 2299D (Przejęsław - Ławszowa), 2300D (Ławszowa), nr 2302D (Parowa - Ołobok) i 2303D (Parowa - Poświętne).

Autostrady, które są znaczącym źródłem hałasu środowiskowego, w obrębie gminy Osiecznica prowadzą przez tereny leśne, w bezpiecznej odległości od wymagających ochrony akustycznej obszarów zabudowanych. Nie są one źródłem uciążliwości akustycznej dla ludzi.

Na obszarze gminy Osiecznica nie prowadzono dotychczas badań klimatu akustycznego. Na potrzeby opracowania p.n. „Ekofizjograficzne uwarunkowania dla rozwoju przestrzennego gminy Osiecznica” (Zakład Ochrony Środowiska „Decybel”, Jelenia Góra, październik 2011 r.) przeprowadzono wyrwykowe, półgodzinne obserwacje ruchu pojazdów, które umożliwiły oszacowanie z dokładnością ok. 3-4 dB poziomów hałasu. Wykorzystano tutaj metody obliczeniowe, a konkretnie metodę sygnałów elementarnych opisaną w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem.

Przyjęte do obliczeń wartości poziomów SEL zaczerpnięto z pomiarów przeprowadzonych w 2006 roku na terenie Jeleniej Góry, przy drogach o podobnych parametrach. Wyniki obliczeń przedstawia tabela poniżej. Są to równoważne poziomy LeqA hałasu oszacowane w punkcie odległym 1m od krawędzi jezdni, na wysokości 1,5 m od poziomu gruntu.

TABELA 8

Nr punktu	Lokalizacja punktu	Natężenie ruchu [poj/h]		LAeq [dB]	Zasięg oddziaływania hałasu > 60dB
		lekkie	ciężkie		
1	Droga nr 350 w Parowej	48	6	65,1	6 m
2	Droga nr 350 w Osiecznicy - wylot do Parowej	89	8	65,8	8 m
3	Droga nr 350 w Kliczkowie	95	12	67,1	11 m
4	Osiecznica, ul. Żagańska - wylot Przejęsław	71	14	67,4	11 m
5	Droga nr 357 w Osiecznicy	132	27	69,3	18 m
6	Świętoszów, ul. Żagańska	154	11	67,7	12 m
7	Świętoszów, ul. Ulańska	112	11	66,9	10 m
8	Droga powiatowa Osieczów	60	0	60,8	3 m

Obliczenia zasięgu oddziaływania hałasu przeprowadzono w sposób przybliżony, który nie uwzględniał oddziaływania elementów ekranujących. W związku z tym, określając narażenie na hałas brano pod uwagę tylko pierwszą linię zabudowy przyjmując, że dalsze budynki są skutecznie ekranowane przez budynki pierwszej linii. Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że przekroczenia w granicach do 9 dB dopuszczalnych norm hałasu w porze dziennej przy budynkach mieszkalnych może powodować jedynie prowadzący przez Tomisław i Osiecznicę odcinek drogi wojewódzkiej nr 357. W strefie uciążliwości tej drogi znajdowało się 31 budynków mieszkalnych w Osiecznicy oraz 79 budynków w Tomisławiu. Na uciążliwości komunikacyjne mają powody także narzekać mieszkańcy 14 budynków w Kliczkowie, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 10 m od krawędzi drogi nr 350. Przekroczenia dziennej normy hałasu mogą tu dochodzić do 7 dB. Inne odcinki dróg na terenie gminy Osiecznica nie powodują istotnych przekroczeń norm akustycznych, bądź to z uwagi na brak terenów podlegających ochronie przed hałasem bądź też z uwagi na niewielkie obciążenie ruchem.

Hałas komunikacyjny - linie kolejowe

Źródłem hałasu na obszarze gminy Osiecznica jest także linia kolejowa Nr 283 relacji Jelenia Góra - Ławszowa o długości w granicach gminy Osiecznica 16,455 km. Jest to linia drugorzędna, niezelektryfikowana, jednotorowa.

Na obszarze Gminy Osiecznica na linii Nr 283 zlokalizowane są:

- nieczynny przystanek osobowy Tomisław,
- ładownia i nieczynny przystanek osobowy Kliczków-Osiecznica,
- ładownia Przejęśław,
- ładownia i nieczynny przystanek osobowy Ławszowa,
- koniec linii Ławszowa.

Pozostałe linie (Nr 282 relacji Miłkowice - Żary oraz Nr 275 relacji Wrocław Muchobór - Gubinek) przebiegają stycznie wzdłuż granic gminy Osiecznica, poza obszarami zabudowanymi.

Brak jest danych, które pozwoliłyby na precyzyjne określenie oddziaływania akustycznego linii kolejowej Nr 283 na przyległe do niej tereny zabudowane. Biorąc pod uwagę usytuowanie budynków należy przyjąć, że wartości dopuszczalne hałasu określone dla poszczególnych rodzajów terenów w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* nie są zachowane. Uwzględniając ograniczone wykorzystanie linii kolejowej oraz niską prędkość taboru, można założyć że uciążliwość wywołana transportem na opisywanym odcinku linii kolejowej ma charakter incydentalny i stosunkowo niskie natężenie.

Hałas przemysłowy

Na obszarze gminy Osiecznica problem hałasu przemysłowego dotyczy przede wszystkim przemysłu wydobywczego (górnictwa odkrywkowego) oraz przetwórstwa drzewnego (np. tartaki).

Na obszarze gminy generalnie zarysowuje się wyraźne oddzielenie w przestrzeni funkcji mieszkaniowych od funkcji przemysłowych i produkcyjnych.

3) Promieniowanie elektromagnetyczne

Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła pól elektromagnetycznych, którymi są przede wszystkim urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości od 0,1 MHz do 300,000 MHz, do których należą urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej), jak również urządzenia elektroenergetyczne o napięciu znamionowym powyżej 110 kV.

Przez obszar gminy przebiega jedna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV (S-318). Zasilą ją GPZ 110/20 kV w Świętoszowie. Największa wartość natężenia pola elektrycznego jaka może wystąpić pod linią lub w jej pobliżu nie przekracza 3 kV/m. Ponieważ linia ta przebiega przez tereny leśne gminy, nie stwarza ona zagrożenia polem elektromagnetycznym.

Na obszarze gminy Osiecznica zlokalizowane są także liczne urządzenia telekomunikacyjne. Do urządzeń takich należą między innymi stacje bazowe telefonii komórkowej, które promieniują energię elektromagnetyczną o częstotliwościach od 450 do 2100 MHz. Moc tego rodzaju anteny jest niewielka, rzędu 40÷60 d Bm (120÷180 mW). Z reguły, na jednym maszcie umieszcza się kilka takich anten. Całkowita moc anteny zależna jest od mocy doprowadzonej i charakterystyki promieniowania anten sektorowych. W otoczeniu tych anten pola elektromagnetyczne o wartościach powyżej dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samej anteny (i to na wysokości jej zamontowania) - w praktyce jest to odległość krótsza od 25 metrów. Na stacjach GSM oprócz anten sektorowych montowane są anteny radiolinii służące do transmisji danych między masztami. Charakteryzują się one bardzo wąską wiązką promieniowania (kąty połowy mocy poniżej 1,5 stopnia) i praktycznie nie mają wpływu na elektromagnetyczne otoczenie stacji bazowej. Tego rodzaju obiekty rozmieszczone są m. in. w Świętoszowie, Parowej i Ławszowej.

6.5 Wymogi ochrony przyrody

Gmina Osiecznica charakteryzuje się wybitnymi walorami środowiska naturalnego wraz z jego zasobami w postaci lasów, zasobów wód powierzchniowych, bogactwem świata roślinnego i zwierzęcego.

Spośród form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na obszarze gminy prawnymi formami ochrony przyrody objęto:

1) Obszary Natura 2000:

- obszar specjalnej ochrony (OSO) PLB020005 „Bory Dolnośląskie”

Obszar o powierzchni 172 093,39 ha (obejmujący całą powierzchnię gminy Osiecznica), który stanowi jeden z największych kompleksów leśnych Polski, położony w dorzeczu Odry. Główną rzeką jest Bóbr. Rzeźba terenu jest mało zróżnicowana, przeważają tereny równinne. Południkowo przecinają je doliny rzek. Występują tu zwarte drzewostany sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówka. W podszycie występuje jałowiec i żarnowiec. Panującym gatunkiem jest sosna, domieszkowo występuje dąb, brzoza, buk oraz jodła i świerk. W bardziej żyznych rejonach bardziej bujną i wielowarstwową roślinnością. Urozmaicenie stanowią także liczne stawy rybne. Niektóre z nich są porośnięte szuwarami, natomiast część jest pozbawiona roślinności wskutek ich renowacji.

Na obszarze PLB020005 „Bory Dolnośląskie” występują ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: *Botaurus stellaris* (kod A021), *Ciconia nigra* (kod A030), *Ciconia ciconia* (kod A031), *Cygnus cygnus* (kod A038), *Pernis apivorus* (kod A072), *Milvus migrans* (kod A073), *Milvus milvus* (kod A074), *Haliaeetus albicilla* (kod A075), *Circus aeruginosus* (kod A081), *Tetrao urogallus* (kod A108), *Porzana porzana* (kod A119), *Crex crex* (kod A122), *Grus grus* (kod A127), *Bubo bubo* (kod A215), *Glaucidium passerinum* (kod A217), *Aegolius funereus* (kod A223), *Caprimulgus europaeus* (kod A224), *Alcedo atthis* (kod A229), *Picus canus* (kod A234), *Dendrocopos medius* (kod A238), *Lullula arborea* (kod A246), *Ficedula parva* (kod A320), *Tetrao tetrix tetrix* (kod A409).

Występuje tu co najmniej 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), bocian czarny, cietrzew (PCK), dzięcioł zielonosiwy, głuszec (PCK), kania czarna (PCK), rybitwa czarna, sóweczka (PCK), włochatka (PCK); w stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występuje kania ruda (PCK) i żuraw. Jest to najważniejsza ostoja bielika, cietrzewia i głuszcza w Polsce południowo -zachodniej. Stwierdzono tu także jedno z największych liczebności włochatki i sóweczki w porównaniu z innymi ostojami krajowymi. Liczebności tych sów dochodzą tu do 80 par lęgowych. Na poziomie krajowym lub regionalnym obszar PLB020005 „Bory Dolnośląskie” posiada następujące powiązania:

TABELA 9

I.p.	forma ochrony	nazwa	pokrycie [%]
1.	obszar chronionego krajobrazu	Dolina Czarnej Wody	1,09
2.	rezerwat przyrody	Torfowisko Borówki	0,02
3.	park krajobrazowy	Przemkowski	8,92
4.	rezerwat przyrody	Żurawie Bagno	0,03
5.	rezerwat przyrody	Buczyna Szprotawska	0,09
6.	rezerwat przyrody	Torfowisko pod Węglińcem	0,0
7.	park krajobrazowy	Łuk Mużakowa	0,67
8.	obszar chronionego krajobrazu	Bory Dolnośląskie	11,93
9.	obszar chronionego krajobrazu	Wrzosiec koło Piasecznej	0,02
10.	rezerwat przyrody	Przygielkowe Moczary	0,06
11.	rezerwat przyrody	Buczyna Piotrowicka	0,1
12.	obszar chronionego krajobrazu	Dolina Bobru	0,74
13.	rezerwat przyrody	Zacisze	0,01
14.	rezerwat przyrody	Czarne Stawy	0,08
15.	obszar chronionego krajobrazu	Dolina Szprotawki	1,11

Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005 (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 2445).

- specjalny obszar ochrony (SOO) PLH 020072 „Uroczyska Borów Dolnośląskich”

bszar o powierzchni 8 067,76 ha (z czego w granicach gminy Osiecznica znajduje się 2 915,77 ha tego obszaru), który jest północnym fragmentem Borów Dolnośląskich w zlewni Nysy Łużyckiej i Kwisy. Na terenie Osiecznicy rozciąga się on wzdłuż południowo-zachodniej granicy gminy, od Parowej na północy, przez Ołobok do Tomisława na południu.

Obejmuje cenne siedliska przyrodnicze, rozproszone na dużym obszarze wśród lasów sosnowych, w formie małopowierzchniowych płatów. Bory Dolnośląskie to kompleks leśny zdominowany przez sosnę, porastającą ubogie, piaszczyste gleby, miejscami podtopione. Fragmenty lasów liściastych występują rzadko i koncentrują się głównie w dolinach niewielkich rzek i mniejszych cieków. Ostoja obejmuje także dobrze zachowane torfowiska. W drugiej połowie XX wieku lasy zostały znacznie zmienione z powodu przeprowadzonych na dużą skalę melioracji odwadniających. W skład obszaru wchodzi również kulminacja Wzniesień Żarskich (226 m n.p.m.) o urozmaiconej rzeźbie, z dobrze zachowanym kompleksem kwaśnych buczyn, grądów i łągów źródliskowych nazywanym Żarskim Lasem.

Reprezentacja siedlisk przyrodniczych (22 typy) w obszarze jest nierównomierna. Szczególnie w obszarze wysuniętym najdalej na północ, leżącym pomiędzy Lubskiem, Brodami i Grzędawą występują licznie siedliska, dobrze zachowanych łągów olszowo-jesionowych. Znajduje się tutaj również jedyne w całym obszarze (i jedyne w południowo-zachodniej Polsce) siedlisko 3130 (Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*), zlokalizowane na terenie użytku ekologicznego „Ruskie Stawy”. Nie mniej ciekawy jest obszar położony na południowym zachodzie i obejmujący bardzo ważne obiekty torfowiskowe: rezerwat Żurawie Bagno i użytk ekologiczny „Zacisze”. Znajdują się tutaj jedne z najważniejszych i największych powierzchniowo płatów siedliska Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* z bardzo rzadką przygielką brunatną *Rhynchospora fusca* - gatunkiem z Polskiej czerwonej księgi roślin.

Na obszarze PLH 020072 „Uroczyska Borów Dolnośląskich”, w jego części położonej w granicach administracyjnych gminy Osiecznica występują następujące siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r.:

TABELA 10

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	-
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculon fluitantis</i>)	-
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)	tak
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	-
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	tak
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	-
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	-
9190-2	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roburi-petraeae</i>)	-
91902B		
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne	tak
91D0-2		tak
91D02B		tak
91E0		tak
91E0B	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	

Z gatunków zwierząt szczególnie istotne jest występowanie wilka *Canis lupus* i zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis* (obszar jest kluczowym dla zachowania populacji tych gatunków w Polsce). Liczne są także stanowiska trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia*, pachnicy *Osmoderma eremita*, kozioroga *Cerambyx cerdo*, kumaka *Bombina bombina*, wydry *Lutra lutra* i bobra *Castor fiber*.

Na poziomie krajowym lub regionalnym obszar PLH 020072: „Uroczyska Borów Dolnośląskich” posiada następujące powiązania:

TABELA 11

l.p.	forma ochrony	nazwa	pokrycie [%]
1.	rezerwat przyrody	Torfowisko pod Węglińcem	1,02
2.	rezerwat przyrody	Wrzosiec koło Piasecznej	0,5

- specjalny obszar ochrony (SOO) PLH 020050 „Dolina Dolnej Kwisy”

Obszar o powierzchni 5972,18 ha (z czego w granicach gminy Osiecznica znajduje się 3 419,23 ha tego obszaru, co stanowi ok. 7,8% powierzchni gminy), który obejmuje dolny odcinek rzeki Kwisy wraz z fragmentami lasów łęgowych, łąkami świeżymi oraz zbiorowiskami ziółoroślowymi, stanowiącymi jednocześnie ważne siedliska płazów i bezkręgowców. Na terenie gminy rozciąga się od Świętoszowa na północy, przez Luboszów, Ławszową, Przejęsław, Kliczków i Osiecznicę od Tomisława i Osieczowa na południu.

Występuje tu 17 typów siedlisk naturalnych, z czego szczególnie ważne są typowe dla słabo uregulowanej, w wielu miejscach meandrującej niżowej doliny rzecznej (m.in. brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoeto-Nanojuncetea*). Obszar kluczowy dla ochrony różnorodności biologicznej w skali całych Borów Dolnośląskich.

Na obszarze PLH 020050 „Dolina Dolnej Kwisy”, w jego części położonej w granicach administracyjnych gminy Osiecznica występują następujące siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r.:

TABELA 12

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	-
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoeto Nanojuncetea</i>	-
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	-
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	-
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	-
6430	Ziółorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziółorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	-
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	-
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	-
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	-
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	-
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	-
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	tak
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	-
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	tak
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	-

Stanowisko kluczowe dla ochrony bezkręgowców, szczególnie występujących tu ważek (trzepla zielona i zalotka większa) oraz pachnicy dębowej. Liczne stanowiska mają tu m.in. piskorz *Misgurnus fossilis*, różanka *Rhodeus sericeus amarus*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, bóbr *Castor fiber* i wydra *Lutra lutra*.

Rzeka Kwisa ma układ południkowy i charakteryzuje się specyficznym kształtem, dolna część zlewni tej rzeki jest wąska i wyraźnie wydłużona. W tym miejscu dolina rzeki posiada mocno zaznaczone krawędzie erozyjne, wąskie płaskie dno, a także niskie i wysokie terasy. Na opisywanym terenie występują również przewiewne piaski i wydmy. Są to formy erozji i akumulacji wodnej i eolicznej. Zlewnia rozszerza się na wysokości ujścia Błotniaka prawobrzeżnego dopływu Kwisy, w okolicy miejscowości Nowogrodziec. Tutaj, z kolei, dominują formy podłoża czwartorzędu uwarunkowane tektonicznie, przekształcone przez erozję i

dnudację. Występuje w tej części rzeźba niskiego pogórza pokrytego osadami starszych zlodowaceń oraz pogórza o wyrównanej powierzchni, a także rzeźba grzbietów wzgórz o charakterze twardzieli i ostańców (Pogórze Izerskie).

Główną rzeką Obszaru jest Kwisa, dla koryta której i siedlisk do niego przyległych utworzono obszar Natura 2000. Jest ona lewobrzeżnym najdłuższym dopływem Bobru, który należy do dorzecza Odry. Cały teren Obszaru stanowi bardzo ważny korytarz ekologiczny. Wg Jędrzejowskiego biegnie tędy Korytarz Zachodni (KZ) łączący kompleksy leśne Polski Zachodniej, od Sudetów poprzez Bory Dolnośląskie i Lasy Zielonogórskie po Puszcę Rzepińską i Park Narodowy Ujście Warty, gdzie dołącza do korytarza Północno-Centralnego. Teren Obszaru wchodzi w skład Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET i został sklasyfikowany jako krajowy korytarz ekologiczny, a część jest także krajowym obszarem węzłowym. Na terenie Obszaru znajduje się rezerwat przyrody Brzeźnik. Przeważająca część OZW Dolina Dolnej Kwisy (z wyjątkiem jej południowego fragmentu) pokrywa się z Obszarem Specjalnej Ochrony ptaków Bory Dolnośląskie PLB020005. Północna część Obszaru pokrywa się z fragmentem Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Dolnośląskie i Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bobru. Ponadto północna część graniczy z OZW Wrzosowiska Świętoszowsko - Ławszowskie PLH020063 oraz OZW Małomickie Łęgi PLH080046, a południowa - z OZW Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072.

Na poziomie krajowym lub regionalnym obszar PLH 020050: „Dolina Dolnej Kwisy” posiada następujące powiązania:

TABELA 13

l.p.	forma ochrony	nazwa	pokrycie [%]
1.	rezerwat przyrody	Brzeźnik	0,06
2.	obszar chronionego krajobrazu	Dolina Bobru	1,79
3.	obszar chronionego krajobrazu	Bory Dolnośląskie	12,41

Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH020050 (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 5475).

- specjalny obszar ochrony (SOO) PLH 020090 „Dąbrowy Kliczkowskie”

Obszar o powierzchni 552,91 ha (obszar wyłącznie w granicach gminy Osiecznica, w rejonie Kliczkowa, którego powierzchnia stanowi ok. 1,26 % powierzchni gminy), który obejmuje kompleks leśny wchodzący w skład Borów Dolnośląskich i rozciągający się pomiędzy Kwisą a Bobrem. Dominują tu drzewostany sosnowe z licznymi przestojami dębowymi (okazy dębów bezszypułkowych do 250-300 lat). W zachodniej części ostoi występują zwarte fragmenty kwaśnych dąbrów.

Na obszarze PLH 020090 „Dąbrowy Kliczkowskie” występują następujące siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r.:

TABELA 14

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	-
9190-2	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	-
91D02	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	tak

W ostoi występuje jeden z najcenniejszych w Borach Dolnośląskich fragmentów kwaśnych dąbrów i drzewostanów sosnowo-dębowych z bogatą fauną bezkręgowców (*Lucanus cervus* i *Osmoderma eremita*). W obrębie ostoi stwierdzone są również przechodnie wilki (*Canis lupus*). Ważne miejsce występowania zagrożonych ptaków, m.in. włochatki (*Aegolius funereus*) i sóweczki (*Glaucidium passerinum*).

- specjalny obszar ochrony (SOO) PLH 020063 „Wrzosowiska Świętoszowsko- Ławszowskie”

Obszar o łącznej powierzchni 10 141,62ha (z czego w granicach gminy Osiecznica znajduje się 9 784,58 ha tego obszaru, co stanowi ok. 22,36% powierzchni gminy), który podzielony jest na dwa obszary:

- pierwszy rozciągający się od drogi krajowej A18 na północy do drogi wojewódzkiej nr 350 na południu, położony na wschód od Poświętnego i Parowej oraz na zachód od Luboszowa i Przejęśławia;
- drugi rozciąga się na wschód od Świętoszowa i na północ od drogi krajowej A-18 (na południe od Lubiechowa, gm. Małomice oraz na zachód od Leszna Górnego, gm. Szprotawa).

Obszar PLH 020063 „Wrzosowiska Świętoszowsko- Ławszowskie” obejmuje użytkowany od 1898 r. poligon wojskowy w Świętoszowie, położony na wschód od rzeki Kwisy oraz obecnie nieużywany poligon w Ławszowej, który funkcjonował jedynie w okresie powojennym. W obrębie poligonu, na terenach zarządzanych przez PGL LP Nadleśnictwo Świętoszów dopuszczone jest prowadzenie gospodarki pasiecznej i pozyskiwanie miodu wrzosowego, stanowiącego produkt regionalny. Duże znaczenie i wpływ na przedmioty ochrony w obszarze ma gospodarka leśna oraz użytkowanie poligonu w Świętoszowie.

Obszar jest istotny dla zachowania leśnych oraz nieleśnych siedlisk przyrodniczych, szczególnie siedlisk o charakterze kserotermicznym i związanych z nimi cennymi gatunkami zwierząt stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru ochrony siedlisk oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków Bory Dolnośląskie.

Na obszarze PLH 020063 „Wrzosowiska Świętoszowsko- Ławszowskie”, w jego części położonej w granicach administracyjnych gminy Osiecznica występują następujące siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r.:

TABELA 15

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	-
2330B		
2330C		
4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylon</i>)	-
4030B		
4030C		
6120	Ciepolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	tak
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	-
7140B		
7140C		
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	-
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	-

W obrębie obszaru Natura 2000 w miejscach lokalizacji siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony oraz siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony zaplanowane są działania z zakresu ochrony czynnej związane z modyfikacją metod gospodarowania w zakresie gospodarki leśnej i przeciwdziałaniem sukcesji wtórnej. Poza ochroną czynną plan zadań ochronnych wskazuje na potrzebę podjęcia działań monitoringowych i uzupełniających wiedzę na temat niektórych siedlisk przyrodniczych i gatunków.

Obszar Wrzosowisk Świętoszowsko-Ławszowskich leży w całości w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Bory Dolnośląskie PLB020005. Pomiedzy kompleksem wschodnim i zachodnim obszaru znajdują się dwa obszary Natura 2000: Dolina Dolnej Kwisy PLH020050 i Dąbrowy Kliczkowskie PLH020090. W bliskim sąsiedztwie ostoi, po drugiej stronie Bobru znajduje się obszar Wrzosowisko Przemkowskie PLH020015.

Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie PLH020063 (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 3521).

2) Pomniki przyrody

W „Rejestrze form ochrony przyrody - rejestrze pomników przyrody województwa dolnośląskiego” prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (wgląd z dnia 24 kwietnia 2017 r.) na obszarze gminy Osiecznica wykazano 27 obiektów (drzewa i grupy drzew stanowiące pomniki przyrody), z czego większość to dęby szypułkowe (*Quercus robur*), a także modrzew europejski (*Larix decidua* Mill.) i lipa drobnolistna (*Tilia cordata*). W wykazie znalazły się także pojedyncze okazy cisu pospolitego (*Taxus baccata*), choiny kanadyjskiej (*Tsuga canadensis* L.), modrzewia eurojapońskiego (*Larix eurolepis*), sosny zwyczajnej (*Pinus silvestris*), świerku pospolitego (*Picea abies*), brzozy brodawkowatej (*Betula pendula* Ehrh.), buka pospolitego (*Fagus sylvatica*) i lipy szerokolistnej (*Tilia platyphyllos*).

TABELA 16

L.p.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Miejscowość	Obręb ewidencyjny	Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
1.	"Bi izonki"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Grupa 2 drzew - Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	122, 93	Parowa	0007	611/946	Rośnie na tyłach leśniczówki
2.	"Dęby ONZ"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz.	Grupa 2 drzew - Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	413	Przejęsław	0009	na granicy dz. nr 24 i dz. 25/5	Na prawym brzegu Kwisy, w polu ok. 300 m od wysokiego komuna

			Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)						
3.	"Traperka"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Choina kanadyjska (<i>Tsuga canadensis</i> L.)	300	Kliczków	0002	106/457 (obecnie 106/456)	Na terenie parku przyzaskowego, 50 m od domu ogrodnika
4.	"Wodniaków"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Modrzew europejski (<i>Larix decidua</i> Mill.)	384	Leśnictwo Osiecznica	0005	398/803	Na skarpie, na lewym brzegu Kwisy, około 50 m od leśniczówki "Lisek"
5.	"M ściwój"	1993-04-03	Rozporządzenie Nr 18/93 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 3 kwietnia 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 13 z dnia 19 kwietnia 1993 r. poz. 84)	Modrzew eurojapoński (<i>Larix eurolepis</i>)	300	Leśnictwo Świętoszów	0003	oddz. 97h dz. nr 97/82	Ruiny osady Luboszków, na skraju drogi prowadzącej do leśnej polany do Kwisy, 200 m od jej lewego brzegu
6.	"Wiewiórka"	1989-03-30	Zarządzenie Nr 12/89 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 30 marca 1989 r.	Sosna zwyczajna (<i>Pinus silvestris</i>)	310	Leśnictwo Osiecznica	0005	398/803	Przy drodze leśnej do Przejęslawia, ok. 400 m na północny wschód od zabudowań leśnictwa "Lisek"
7.	"Basior"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i>)	320	Leśnictwo Przejęslaw	0009	56/330	Na wysokiej skarpie, nad prawym brzegiem Kwisy przy leśnej drodze z Przejęslawia do Kliczkowa
8.	"Wiolka"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i> Ehrh.)	240	Ławszowa Leśnictwo Jezioro	0003	6/1	Na terenie ruin kolonii Budków na prawym brzegu Kwisy, ok. 1500 m od ostatnich zabudowań wsi, u podnóża wysokiej skarpy po prawej stronie drogi
9.	"Przyrodników"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	412	Kliczków	0002	207	Na terenie parku przypałacowego, ok. 400 m na północny wschód od ujeżdżalni koni
10.	"Piotra Hamerha"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	545	Osiecznica	0005	398/803	Na łące 100 m od zabudowań nr 57, leśnictwo "Lisek"
11.	"II Arami WP"	1995-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	504	Kliczków	0002	15/1	Przy zabudowaniach nr 21, w centrum wsi
12.	"Eleonory"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	583	Tomisław	0011	71/1 74/1	100 m na wschód od kościoła, za starym sadem
13.	"Ogrodnik"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	462	Ławszowa	0003	111	na terenie ogródków użytkowych w centralnej części wsi
14.		1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	485	Przejęslaw	0009	56/340	200 m na wschód od kolumny nieczynnej papierni, na prawym brzegu Kwisy, przy polnej drodze za stawem
15.		1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	438	Leśnictwo Ławszowa	0003	97/82	Leśnictwo Ławszowa, oddz. 97, ruiny osady Luboszków
16.	"O Igiard"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	400	Leśnictwo Przejęslaw	0003	268/621	Leśnictwo Przejęslaw, oddz. 268s obręb Ławszowa

17.	"J unak"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	300	Przejęsław	0009	80/336	100 m na południe od zabudowań nr 88, 10 m od prawego brzegu Kwisy
18.	"Wiarus"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	490	Leśnictwo Świątoszów	0010	2/560	między Ławszową a autostradą przy drodze do ruin młyna biegnącej po wysokiej skarpie nad prawym brzegiem Kwisy.
19.	"Sokół"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	300	Leśnictwo Ławszowa	0003	401	Ławszowa, przy drodze biegnącej wzdłuż prawego brzegu Kwisy, 800 m na południe od ostatnich zabudowań wsi.
20.	"Jędreł"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	300	Leśnictwo Ławszowa	0003	778	Ławszowa, ruiny kolonii Budków, ok. 1500 m od ostatnich zabudowań wsi, na grzbiecie wysokiej skarpy po prawej stronie drogi
21.	"Wawrzek"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	300	Leśnictwo Ławszowa	0003	778	Ławszowa, ruiny kolonii Budków, ok. 1500 m od ostatnich zabudowań wsi, u podnóża wysokiej skarpy po prawej stronie drogi
22.	"Łopek"	1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 8 z dnia 6 kwietnia 1992 r. poz. 69)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	415	Leśnictwo Ławszowa	0003	97/82	Nadleśnictwo Świątoszów, leśnictwo Ławszowa, oddz. 97i - ruiny osady Luboszów
23.	"Rugiewit"	1992-03-24	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 8 z dnia 6 kwietnia 1992 r. poz. 69)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	430	Leśnictwo Ławszowa	0003	97/82	Nadleśnictwo Świątoszów, leśnictwo Ławszowa, oddz. 97i - ruiny osady Luboszów
24.	"Teresa"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	454	Leśnictwo Osiecznica	0005	872	Osiecznica, na poł-zach od zabudowań 57, leśnictwo "Lisek", w zadrzewionym pasie między polem uprawnym a drogą dojazdową
25.	"Niobe"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	413	Leśnictwo Świątoszów	0010	557	Nadleśnictwo Świątoszów, leśnictwo Dębowiec, oddz. 275i - około 200 m od linii wysokiego napięcia, za parkingiem leśnym, przy ruinach starego cmentarza ewangelickiego
26.	"Klucznica"	1991-11-04	Rozporządzenie Nr 7/91 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 4 listopada 1991 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 31 z dnia 15 listopada 1991 r. poz. 241)	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	410	Kliczków	0002	207	Kliczków, przy fosie, po prawej stronie głównego wejścia do zamku
27.	"Marii Teresy"	1994-05-13	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)	Dąb szypulkowy (<i>Quercus robur</i>)	495	Leśnictwo Ławszowa	0003	97/82 (oddz. lasu 97o - Luboszów)	Nadleśnictwo Świątoszów, leśnictwo Ławszowa, oddz. 97n- ruiny osady Luboszów, na obrzeżu polany

Na obszarze gminy Osiecznica objęto dotychczas ochroną prawną jeden pomnik przyrody nieożywionej - „Siwy Kamień” (wychodnia skalna - grupa skałek z piaskowca kwarcytowego o wysokości 2,2 m. położona w lesie Nadleśnictwa Węgliniec, w oddziale 540, w pobliżu stawów na północny - zachód od Nowej Wsi - kolonia Bieniec.

TABELA 17

Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Nadleśnictwo Nr oddziału	Opis lokalizacji
„Siwy Kamień”	1993-04-19	Rozporządzenie Nr 18/93 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 3 kwietnia 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 13 z dnia 19 kwietnia 1993 r. poz. 84)	Wychodnia skalna Piaskowiec kwarcytowy - Nowa Wieś - Kolonia Bieniec oddział lasu 540 Nadleśnictwo Węgliniec. Na piaskowcu kwarcytowym widnieje napis białą farbą „Siwy Kamień” Wychodnia Skalna Piaskowca	Nowa Wieś- kolonia Bieniec	Nadleśnictwo Węgliniec oddział 540 453/522	w pobliżu stawów na północny - zachód od Nowej Wsi (Bieniec)

Pomnik położony jest na obszarze gminy Osiecznica, lecz nadzór nad nim sprawuje Burmistrz Nowogrodzka.

3) Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Świętoszów utworzono (na podstawie uchwały Rady Gminy Osiecznica Nr XXXVII/198/2013 z 10 maja 2013 r.) użytek ekologiczny „Święte Jezioro”. Użytek ekologiczny położony jest na całości działek o nr ew. 258/1, 236/1, 201/239 obręb Bronowiec oraz na części działek o nr ew. 258/2, 164/328, 164/327, 163/371, 163/325 obręb Bronowiec, stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - Nadleśnictwa Świętoszów. Łączna powierzchnia użytku wynosi 157,02 ha.

Obejmuje on dwa zatorfione obniżenia, skupiające roślinność torfowisk wysokich i przejściowych. Występują tu min. chronione bagno zwyczajne *Ledum palustrei* rosziczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, a także spore populacje rzadkiej w skali Polski modrzewnicy *Andromeda polifolia* i przygielki białej *Rhynchospora alba*. Celem ochrony jest zachowanie śródleśnych podmokłych i zabagnionych łąk, moczarów, cieków i oczek wodnych z rzadkimi gatunkami ptaków i roślin.

Pierwotnie powyższy obszar uznano za użytek ekologiczny na mocy §5 Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 236, poz. 3828), który na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie.

6.6 Wymogi ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Zgodnie z podziałem Polski (J. Kondracki, 2002) na regiony fizyczno-geograficzne, niemal cały obszar gminy Osiecznica położony jest w granicach mezoregionu Bory Dolnośląskie (317.74). Jedynie niewielka, południowa część gminy (rejon wsi Tomisław i Osieczów) położona jest w zasięgu mezoregionu Pogórze Izerskie (332.26). Wśród kompleksów leśnych na obszarze Borów Dolnośląskich wyróżnia się Puszcę Osiecznicką.

Na obszarze gminy dominuje krajobraz leśny należący do klasy tzw. krajobrazów zielonych naturalno- kulturowych (las i grunty leśne zajmują ok. 87% obszaru gminy). Głęboko wcięte doliny Kwisy i Czernej Wielkiej tworzą w krajobrazie gminy ostro rysujące się dwie rynny erozyjne, ukierunkowane na osi północ-południe. Wzdłuż dolin rzecznych rozlokowana jest zabudowa. Jednostki osadnicze reprezentują krajobraz typu nizinnego, przeważająco wiejskiego. Generalnie są to wsie o

układzie pasmowym i wydłużonej, liniowej postaci (Tomisław, Osieczów), wielodrożnic (Osiecznica, Przejęśław, Ławszowa, Parowa) lub o rozproszonych formach luźnej zabudowy (Ołobok, Poświętne).

Odmienny od pozostałych miejscowości charakter ma zabudowa Świętoszowa, która jest bardziej zbliżona do zabudowy małomiasteczkowej. Świętoszów posiada bardzo zróżnicowaną, słabo uporządkowaną strukturę przestrzenną z wieloma elementami dysharmonijnymi.

Za narzędzia prawne służące ochronie i kształtowaniu krajobrazu należy uznać przede wszystkim przepisy:

- ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu;
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Identyfikacja krajobrazów występujących na obszarze województwa, określenie ich charakterystycznych cech oraz dokonanie oceny ich wartości następuje w audycie krajobrazowym. Audyt krajobrazowy określa lokalizację krajobrazów priorytetowych, wskazuje lokalizację i granice parków kulturowych, parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach. Ponadto wskazuje zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów. Z uwagi na brak audytu krajobrazowego dla obszaru województwa dolnośląskiego, brak jest dla niniejszego POG rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów oraz lokalizacji krajobrazów priorytetowych.

Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe. Dla krajobrazów najcenniejszych, tzw. priorytetowych oraz obszarów objętych ochroną prawną formułuje się rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania zabudowy i ochrony krajobrazów i ich wartości przyrodniczych, kulturowych, estetyczno – widokowych a także architektonicznych oraz urbanistycznych i ruralistycznych. W obszarze gminy planuje się utworzenie dwóch krajobrazów priorytetowych pn: Krajobraz priorytetowy Bory Dolnośląskie nr 02-317.74-06

7. Ochrona gatunkowa

Zgodnie z treścią art. 46 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być ustalone strefy ochrony.

• Rośliny chronione

Do najpospolitszych przedstawicieli porostów należą chrobotki *Cladonia* sp. płucnica islandzka *Cetraria islandica*, natomiast wśród roślin naczyniowych największą liczebnością charakteryzuje się kruszyna pospolita *Frangula alnus*, bagno zwyczajne *Ledum palustre* oraz przedstawiciele rodzaju rosiczka *Drosera* sp. Do najrzadszych gatunków zanotowanych na terenie Osiecznicy należą: cis pospolity *Taxus baccata*, gnidosz rozesłany *Pedicularis sylvatica*, goździk piaskowy *Dianthus arenarius*, podrzeń żebrowiec *Blechnum spicant* oraz śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*.

Ochronie ściślejszej podlegają:

- roszciska długolistna (*Drosera anglica*),
- roszciska okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*),
- roszciska pośrednia (*Drosera intermedia*),
- mącznica lekarska (*Arctostaphylos uva-ursi*).
- Obecnie ochronie częściowej podlegają następujące gatunki roślin:
- bagno zwyczajne (*Ledum palustre*),
- cis pospolity (*Taxus baccata*),
- gnidosz rozestany (*Pedicularis sylvatica*),
- goździk piaskowy (*Dianthus arenarius*),
- kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*),
- kukulka (storczyk) szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*).

Gatunki roślin opisane w inwentaryzacji - barwinek pospolity (*Vinca minor*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), mąklik otrębiasty (*Pseudevernia furfuracea*) zostały wykreślone z listy gatunków roślin chronionych.

Opisane w inwentaryzacji chrobotki (chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek łagodny *Cladonia mitis* i chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*) zostały wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. (kod 1378) jako gatunki roślin będące przedmiotem zainteresowania wspólnoty (ze wskazaniem, że nie wymagają one ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 oraz że nie są gatunkiem roślin o znaczeniu priorytetowym).

• Grzyby chronione

Gatunki grzybów podlegających ochronie częściowej to:

- płucnica islandzka (*Cetraria islandica*),
- płucnica kędzierzawa (*Cetraria ericetorum*).

Grzyby opisywane w inwentaryzacji przyrodniczej - szmaciak gałęzisty (*Sparassis crispa*), Płucnik modry (*Platismati aglaucha*) od 9 października 2014 r. zostały wykreślone z listy gatunków grzybów chronionych. Podobnie podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*), który do 2016 r. podlegał ochronie częściowej a obecnie nie jest chroniony.

• Fauna

Skład gatunkowy ssaków zamieszkujących gminę Osiecznica uwarunkowany jest przez szatę roślinną, ukształtowanie powierzchni oraz panujące warunki hydrologiczne. W inwentaryzacji przyrodniczej (Jankowski i in. 1998) stwierdzono występowanie 34 gatunków ssaków, z czego 11 znajdujących się pod ochroną prawną. Do najrzadszych należą: wydra *Lutra lutra* oraz gronostaj *Mustela erminea*.

Inne warte odnotowania drapieżniki to jenot *Nyctereutes nyctereutes* i norka amerykańska *Mustelavison*. Licznie na terenie opracowania występuje lis *Vulpes vulpes*, kuny *Martes sp.* oraz łaska łaska *Mustela nivalis*. Coraz rzadszy na obszarze Osiecznicy jest zając szarak *Lepus capensis*.

W obrębie drobnych ssaków stwierdzono 3 gatunki chronione: bardzo liczne w tym miejscu ryjówki *Sorex araneus* i *Sorex minutus* oraz rzadkiego rzęsorka rzeczka *Neomys fodiens*. Odnotowano także obfite występowanie 4 gatunków myszy *Apodemus sp.*, *Mus musculus* i nornicy rudej *Clethrionomys glareolus*. Na śródleśnych łąkach i na brzegach stawów oraz cieków wodnych pojawia się także: nornik zwyczajny i bury *Microtus sarvalis* i *M. agrestis*, badyłarka *Micromys minutus* oraz karczownik *Arvicolater restris*.

Na granicy lasu spotyka się sarnę *Capreolus capreolus*, dzika *Sus scrofa* oraz jelenia szlachetnego *Cervus elaphus*. W borach mieszanych w pobliżu polan bytuje natomiast niewielka populacja introdukowanego daniela *Dama dama*. Skrajnie rzadko obserwowane były na terenie opracowania łosie *Alces alces*.

Do gatunków nietoperzy zanotowanych na terenie gminy poprzez obserwację lub nasłuch detektorowy należą: nocek duży *Myotis myotis*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, nocek *Natterera Myotis nattereri*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, borowiec leśny *Leisleria Nyctalus leislerii*, mopek *Barbastella barbastellus* oraz mroczek późny *Eptesicus serotinus*.

W granicach gminy zanotowano 164 gatunki ptaków. Na tak dużą liczbę gatunków wpływa przede wszystkim zróżnicowanie obszaru gminy. Znajduje to także odbicie w ilości chronionych i rzadkich taksonów, bo aż 18 wpisanych jest do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, 15 to gatunki zagrożone, a 25 uznano za potencjalnie zagrożone. Z ciekawszych gatunków ptaków na podkreślenie zasługują m.in.: bielik *Haliaeetus albicilla*, głuszcak *Tetrao urogallus*, cietrzew *Lyrurus tetrix*, gągoł *Bucephala clangula*, puchacz *Bubo bubo*, sóweczka *Glaucidium passerinum*, włośnica *Aegolius funereus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, dudek *Upupa epops*, żuraw *Grus grus* oraz jedyne znane na Śląsku stanowisko kulona *Burhinus edicnemus*.

Herpetofauna występująca na obszarze opracowania to 8 gatunków płazów i 5 gatunków gadów, z czego wszystkie podlegają ochronie prawnej. Gady reprezentowane są m.in. przez jaszczurkę żyworodną *Lacerta vivipara*, żmiję zygzakowatą *Vipera berus berus* czy zaskrońca zwyczajnego *Natrix natrix*. Z płazów warto zwrócić uwagę na rzadką ropuchę paskówkę *Bufa alamuta* oraz traszkę górską *Triturus alpestris alpestris* i kumaka nizinny *Bombina bombina*.

Ichtyofauna reprezentowana jest przez 29 gatunków ryb i minogów, z tego 5 podlega ochronie a 6 jest rzadkich i zagrożonych. Do gatunków chronionych zalicza się: minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, strzebla potokowa *Phoxinus phoxinus*, różanka *Rhodeus ericoides* raz śliz *Orthias barbatulus*. Natomiast ryby zagrożone to: pstrąg potokowy *Salmo trutta fario*, lipień *Thymallus thymallus*, szczupak *Esox lucius*, brzana *Barbus barbus*, miętus *Lota lota* oraz głowacz biało pęty *Cottus gobio*.

• Siedliska przyrodnicze

Wykazy siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, udokumentowanych na obszarze gminy Osiecznica, zlokalizowanych w granicach specjalnych obszarów ochrony (SOO): PLH 020072 „Uroczyska Borów Dolnośląskich”, PLH 020050 „Dolina Dolnej Kwisy”, PLH 020090 „Dąbrowy Kliczkowskie” oraz PLH 020063 „Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie” zamieszczono w rozdz. 11-3.5. pkt. 1 („Obszary Natura 2000”).

Poza wyznaczonymi na obszarze gminy specjalnymi obszarami ochrony (SOO) w ramach sieci Natura 2000 udokumentowano występowanie następujących siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r.:

TABELA 18

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (Corynephorus, Agrostis)	-
4030B	Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio Callunion, Calluno-Arctostaphyion)	-
4030C		
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	-
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	-
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	-
7120B		
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea)	-
7140B		
9110	Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)	-

9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	-
9190	Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae)	-
9190-2		
91D0	Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	tak
91D0-1		
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe	tak
91E0B		
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	-

• Powiązania przyrodnicze obszaru

Powiązania obszarów należących do sieci Natura 2000 (OSO PLB020005 „Bory Dolnośląskie” oraz SOO PLH 020072 „Uroczyska Borów Dolnośląskich”, PLH 020050 „Dolina Dolnej Kwisy”, PLH 020090 „Dąbrowy Kliczkowskie” i PLH 020063 „Wrzosowiska Świętoszowsko- Ławszowskie”) opisano w rozdz. II-3.5. pkt 1 *Studium*.

Jak wynika z analizy danych udostępnionych w ramach geoserwisu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<http://geoserwis.gdos.gov.pl>) oraz według „Mapy przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce” (<http://mapa.korytarze.pl/>) opracowanej przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego, przez obszar gminy Osiecznica przebiegają korytarze ekologiczne:

- „Ziemia Lubuska - południe” (G-KZ3), obejmujący większą część gminy położoną na zachód od rzeki Kwisy, łączący przebiegający na północ od granic gminy korytarze ekologiczne „Ziemia Lubuska - środek” (G-KZ2) i „Zielona Góra” (KZ-2A) z położonym na południu korytarzem „Góry Stołowe - północ” (KZ-4);
- „Przemkowski Park Krajobrazowy” (GKPD-10), obejmujący część gminy położoną na wschód od rzeki Kwisy, łączący przebiegający na północny wschód od granic gminy korytarz ekologiczny „Ziemia Lubuska 1” (KPD-10A) z położonym na południu korytarzem „Góry Stołowe - północ” (KZ-4).

Opisane wyżej korytarze sąsiadują i łączą się ze sobą przez rzekę Kwisę.

8. Istniejące obszary chronione

Na terenie gminy znajduje się szereg obiektów i terenów chronionych przepisami odrębnymi na podstawie:

1) ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

- obszary Natura 2000:
- obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) PLB020005 „Bory Dolnośląskie”,
- specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020050 „Dolina Dolnej Kwisy”,
- specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020090 „Dąbrowy Kliczkowskie”,
- specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020072 „Uroczyska Borów Dolnośląskich”,
- specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) PLH020063 „Wrzosowiska Świętoszowsko-Ławszowskie”;
- użytek ekologiczny „Święte Jezioro”;
- 27 pomników przyrody ożywionej i jeden pomnik przyrody nieożywionej;
- siedliska przyrodnicze podlegające ochronie;
- gatunki zwierząt, roślin i grzybów podlegające ochronie;

2) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- zabytki nieruchome, ich otoczenie oraz historyczne zespoły wpisane do rejestru zabytków;
- zabytki nieruchome ujęte w ewidencji zabytków;

- tereny objęte strefami ochrony konserwatorskiej, ustanowionymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 3) ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych:
- grunty rolne III klasy bonitacyjnej,;
 - grunty leśne;
 - ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnicze*:
 - udokumentowane złoża kopalin;
 - udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;
- 4) ustawy z dnia 18 lipca 2011 r. *Prawo wodne*:
- ujęcia wody wraz ze strefami ochrony,
 - główne zbiorniki wód podziemnych:
 - GZWP Nr 315 „Chocianów - Gozdnicza”,
 - GZWP Nr 317 „Niecka zewnętrzna sudecka - Bolesławiec”;
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1 %),
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10 %);
 - ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - *Prawo geodezyjne i kartograficzne*:
 - tereny zamknięte ustanowione przez Ministra Obrony Narodowej,
 - tereny zamknięte ustanowione przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju

9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Gmina Osiecznica jest jedną z większych gmin w kraju. Początki osadnictwa na obszarze gminy Osiecznica datowane są na VIII w. naszej ery. W wieku XIII istniały miejscowości: Ołobok, Osieczów, Ławszowa, Kliczków oraz Parowa. We wszystkich miejscowościach występują obiekty zabytkowe, w tym także w kilku obiekt wpisane do rejestru zabytków. W obrębie wszystkich 11 wsi można wyodrębnić zabytkowe układy ruralistyczne (głównie tzw. ulicówki). Życie społeczne mieszkańców na początku związane było z budową zamku przez Bolka I, wokół którego osiedlali się rzemieślnicy. Ludność tych terenów zajmowała się przede wszystkim rzemiosłem opartym na miejscowych surowcach i kupiectwem, rolnictwem i leśnictwem oraz gospodarką drzewną. Dopiero wiek XVIII przyniósł większe uprzemysłowienie związane z hutnictwem i wyrobem szkła oraz przemysłem ceramicznym. Wiązało się to z powstaniem budynków przemysłowych m.in. tartaku czy elektrownią wodną. Większość wsi to typowe ulicówki, wpisane w piękny krajobraz Niziny Śląsko - Łużyckiej i mezoregionu Borów Dolnośląskich. Punktami charakterystycznymi wsi są oczywiście kościoły lokowane w centrum zabudowy wiejskiej.

Warunki fizyczno - geograficzne wpisują w obszar gminy rzekę Kwisę, która wyżłobiła zalesioną płaskodenną Dolinę Kwisy o głębokości 25 m oraz rzekę Czarna Wielka wraz z dopływami. Z historycznych miejscowości nad Kwisą położony jest Kliczków, Osieczów i Ławszowa, natomiast Czarna Wielka stała się podstawą dla lokalizacji w jej pobliżu wsi Ołobok i Parowa.

- Osiecznica– dawna nazwa Wehrau (znaczy tyle co wodospad po raz pierwszy użyto ją w 1393 r.). Dokładne datowanie jest nieznane. Dokument lenny pochodzi z 1393 r., w którym to Jan ze Zgorzelca, syn cesarza Karola IV przekazał Osiecznicę w zastaw Nicolausowivon Rechenberg z Kliczkowa. Spośród kilkudziesięciu obiektów zabytkowych ujętych w gminnej bądź

wojewódzkiej ewidencji zabytków jedynie budynek mieszkalny przy ul. Lubańskiej 12 został wpisany do rejestru zabytków, który znajduje się poza obszarem opracowania.

- Kliczków - *Klitschdorf* (jedna z etymologicznych propozycji tłumaczenia nazwy głosi, iż Kliczków pochodzi od staropolskiego *klicz* - krzyk, w ten sposób porozumiewali się ludzie stojący na przeciwnych brzegach.) Pierwsze archiwalne wzmianki o osadzie Kliczków pochodzą z przełomu wieków XIII i XIV. Najstarszym dokumentem poświadczającym istnienie grodu jest Kronika Książąt Polskich z 1297 r. W 1297 r. Bolko I wznosił tu zamek. Najbardziej znanym obiektem historycznym wsi jest zespół pałacowy użytkowany obecnie jako centrum konferencyjno-wypoczynkowe. W obszarze wsi Kliczków znajduje się szereg obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Są to głównie zabytki zlokalizowane w ramach zespołu pałacowego oraz dodatkowo kościół filialny pw. Pokłonu Trzech Króli oraz mur cmentarny. W centrum wsi znajdują się dwa pomniki:
 - Szlaku Armii Wojska Polskiego (dz. nr 68/1),
 - pamięci poległych za wolną i niepodległą Polskę (dz. nr 72).
- Ławszowa - *Lorenzdorf* (Wieś Wawrzyńca) lub też z łacińskiego *Laurentii Villa*. Została lokowana na prawie niemieckim w 1233 r. w dokumencie lokacyjnym Nowogrodzka. Spośród blisko 40 obiektów o walorach zabytkowych we wsi Ławszowa jedynie kościół d. ewangelicki, ob. katolicki, parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP został wpisany do rejestru zabytków. Wieś Ławszowa początkowo podzielona była na dwie części przez rzekę, ale i wpływy religijne. Pierwotna zabudowa oparta była na prawym brzegu Kwisy. W XVII w. protestanci założyli osadę po drugiej stronie - jeszcze przed II wojną światową funkcjonowała ona jako samodzielna jednostka administracyjna. Dziś obie części stanowią całość. We wsi znajduje się obelisk ku pamięci żołnierzom poległym w czasie I wojny światowej (pomiędzy leśniczówką a kościołem).
- Ołobok - *Mühlbock* (nazwa ta wywodzi się od imienia pogańskiego bożka). Jest to najstarsza jednostka osadnicza na obszarze gminy Osiecznica i powstała około VIII w.
- Osieczów - *Aschizau* (Aschieczau - Księga Ławnicza). Znalezione tu ślady osady mezołitycznej, po której pozostały m.in. krzemienie oraz ceramikę pochodzącą z innej osady z XIII - XIV w. Wieś ta bez wątpienia posiadała słowiański rodowód. Pierwsze wzmianki o niej pochodzą z 1476 r.
- Parowa - *Tiefenfurth* (Głęboki Bród, nazwa rz. Czarna Wielka). Wieś podzielona była rzeką na prawo i lewobrzeżną. Powstała w średniowieczu i należała do rodu Promnitz. Dawny kościół ewangelicki, obecnie katolicki kościół parafialny pw. św. Antoniego, to jedyny budynek we wsi Parowa wpisany do rejestru zabytków. We wsi znajduje się pomnik „Szlaku w Armii Wojska Polskiego” (dz. nr 319/12).
- Poświętne - *Heiligensee* (Święte Jezioro, nazwa związana jest z czczonym tutaj nieznanym z imienia pogańskim bożkiem, jego figura miała znajdować się w miejscu, w którym później powstało jezioro). Powstanie wsi wiązało się z eksploatacją drewna, złożami rudy darniowej. Nazwa wsi wymieniona została już w 1422 r.
- Tomisław - *Thommendorf* (Tanne - jodła, choinka, nazwa osady pochodzi od imienia jej założyciela Thamm, to jest zdrobnienie imienia Dankmar). Podczas badań archeologicznych natrafiono na ślady osady z okresu brązu i kultury łużyckiej, odnajdując m.in. ślady ceramiki. Początki wsi sięgają IV wieku, wspomina się o niej w dokumencie lokacyjnym z 1233 r. Tomisław jest jedną z nielicznych w tym rejonie miejscowości śródleśnych, jest tak, jak i inne typową ulicówką składającą się na kilka koloni. Tomisław, zaraz po wsi Kliczków, posiada najliczniejszą reprezentację zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Są to kościół parafialny pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu, cmentarz, mur, brama oraz plebania.
- Świętoszów - *Neu Hammer* (Nowa Kuźnica, nazwa związana z istnieniem przed wielu laty na tym terenie kuźnic przerabiających rudę darniową). Kuźnia na tym terenie została wymieniona w dokumentach księstwa żagańskiego w 1405 r., wieś natomiast powstała w połowie XV w.

Rozwój miejscowości nastąpił po 1898r., gdy założono poligon i garnizon wojskowy, który istnieje do dnia dzisiejszego. Wieś Świątoszów wyróżnia się na tle gminy Osiecznica swoją wielkością. Wieś bardziej przypomina małe miasteczko niż typową wiejską jednostkę osadniczą. Do sołectwa przynależna jest także osada Luboszów (*Lipschau*) o osadzie wspomina się w dokumencie z 1421 r. Miejscowość ta została zniszczona podczas II wojny światowej i wyludniła się ze względu na bliską obecność poligonu wojsk radzieckich. We wsi znajdują się dwa pomniki:

- ku pamięci żołnierzom rosyjskim poległym w I wojnie światowej (dz. nr 205),
 - ku pamięci 20 tys. żołnierzy polskich i radzieckich zamordowanych i zamęczonych w niemieckim obozie jenieckim w Świątoszowie w okresie II wojny Światowej (przy wjeździe do Świątoszowa, przed mostem od strony Osiecznicy, przy drodze powiatowej nr 2271D).
- Wieś Przejęsław - *Prinzdoef*, dokładna data powstania miejscowości jest nie znana, wymienia się Przejęsław w dokumentach z XVI w. Rzeka Kwisa dzieli dziś układ przestrzenny miejscowości Przejęsław na dwa zespoły zabudowy: część zachodnia - pierwotny Przejęsław oraz część wschodnia - dawna Stara Wieś, której zabudowa uległa zredukowaniu, choć nadal widoczny jest układ wielodrożny. We wsi (w lesie) znajduje się grób Nieznanego Żołnierza poległego w maju 1945 r.
 - Wieś Bronowiec - przylega bezpośrednio do wsi Parowa

Obszar gminy jest stosunkowo dobrze rozpoznany pod kątem walorów historycznych, jednak dokumenty, na których opiera się system ochrony zabytków (zarówno na poziomie wojewódzkim jak i gminnym) wymagają aktualizacji.

Zgodnie z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, wójt gminy prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Gminna Ewidencja Zabytków (dalej: GEZ) jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami gminy. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte zabytki nieruchome wpisane do rejestru, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Uchwałą Nr LVII/256/10 Rady Gminy Osiecznica z dnia 26 października 2010 r. przyjęto „Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Osiecznica na lata 2010 - 2014” (opracowanie: Agata Filipek, lipiec 2010 r.). Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* wójt gminy sporządza gminny program opieki nad zabytkami (dalej: GPOZ) na okres 4 lat. GPOZ ma na celu w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- odejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

W czerwcu 2017 r. został opracowany projekt kolejnej edycji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Osiecznica na lata 2017 - 2020” (autor: Tadeusz Orawiec), w której m. in. dokonano weryfikacji obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Uporządkowania i usystematyzowania wymaga ponadto ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków w planach miejscowych. Z uwagi na fakt, że plany miejscowe obowiązujące na obszarze gminy Osiecznica pochodzą z bardzo różnych okresów i były sporządzane na gruncie zmieniających się przepisów prawa, wymagają kompleksowej weryfikacji pod względem wymagań konserwatorskich (szczególnie w zakresie ustalenia granic stref ochrony konserwatorskiej oraz wymogów zagospodarowania terenów i obiektów położonych w tych strefach).

Zabytki nieruchome

Wśród zabytków nieruchomych znajdują się zabytki o charakterze obszarowym, do których w pierwszej kolejności należy wpisany do rejestru zabytków park pałacowy w Kliczkowie (dec. nr A/5669/716/J z dnia 13 kwietnia 1982 r.). Poniżej przedstawiono ich wykaz w formie tabelarycznej:

TABELA 19

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Lokalizacja	Rejestr zabytków	Data rejestru
1	Kliczków	Park pałacowy	dz. nr 106/457, 120/459, 207	A/5669/716/J	13.04.1982 r.
2	Parowa	Park podworski	przy nr 21- 21b, dz. nr 688/1, 688/2, 688/5		
3	Parowa	Cmentarz przy kościele paraf. pw. św. Antoniego	dz. nr 169		
4	Tomisław	Cmentarz przy kościele parafialnym pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu	dz. nr 71/1	79/A/02	27.02.2002 r.

10. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia

10.1 Zagrożenie powodzią

Na terenie gminy Osiecznica, oznaczone zostały na mapach zagrożenia powodziowego sporządzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) ;
 - na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10);
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%)

Obszary te związane są z przepływającą przez gminę rzekę Kwisę i w zdecydowanej większości obejmują tereny niezabudowane, ale w miejscowości Przejęsław, Ławszowa i (w niewielkim stopniu) w Świętoszowie występują tereny zabudowane znajdujące się w zasięgu możliwych powodzi. Pozostała część gminy jest wolna od zagrożeń powodziowych.

Biorąc pod uwagę charakterystykę hydrogeologiczną gminy (zwierciadło wód gruntowych w obniżeniach i dolinach cieków występuje płytko, a nawet miejscami zbliża się ono do powierzchni terenu kształtując mokradła lub podmokłości), niektóre tereny mogą być narażone na podtopienia wodami gruntowymi.

W aktualnym stanie prawnym na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (Q 1% i Q 10%) obowiązują zakazy określone w ustawie - *Prawo wodne*:

- lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania (art. 40 ust. 1 pkt 3);
- wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe (art. 88l ust. 1 pkt 1-3), w tym:
 - wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych,

- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazów, o których mowa powyżej, określając warunki niezbędne dla ochrony przed powodzią, jeżeli nie utrudni to zarządzania ryzykiem powodziowym.

Na obszarze, na którym występowanie powodzi jest średnie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%) zakazy dotyczące obszarów szczególnego zagrożenia powodzią nie obowiązują.

10.2 Inne zagrożenia

W sferze zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia szczególne miejsce na terenie gminy Osiecznica mają szkolenia wojsk śródlądowych odbywające się na obiektach „Ośrodka Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych - Żagań” z użyciem amunicji bojowej. Z uwagi na realne zagrożenie mając na względzie bezpieczeństwo ludności wprowadza się w związku z tym czasowe zakazy wstępu na tereny leśne - poligonowe. Informacje o tym w formie zawiadomienia Wójta Gminy Osiecznica wywiesza do publicznej wiadomości. Ograniczenia te dotyczą północnej części gminy w granicach obrębu Ławszowa (po północnej stronie drogi krajowej nr 18) oraz Świętoszów.

11. Stan i stopień uporządkowania systemów komunikacji i infrastruktury technicznej oraz gospodarowania odpadami

11.1 Systemy komunikacji

1) Komunikacja samochodowa

Przez obszar gminy przebiegają ważne w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej szlaki komunikacyjne:

drogi krajowe:

- **Autostrada A4**, która jest częścią drogi międzynarodowej E40. Kontynuując bieg niemieckiej autostrady A4 z kierunku Drezna, na terenie Polski autostrada A4 przebiega od granicy z Niemcami w Jędrzychowicach koło Zgorzelca poprzez Legnicę, Wrocław, Opole, Gliwice, Katowice, Kraków, Tarnów, Dębicę, Rzeszów, Jarosław, Przemyśl - do przejścia granicznego na Ukrainę Korczowa - Krakowiec. Na obszarze Gminy Osiecznica autostrada przebiega przez południowo-wschodnią część sołectwa Osieczów. W okolicy Bolesławca (węzeł Krzyżowa) A4 łączy się z drogą krajową nr 18 (planowana docelowo jako autostrada A18). Autostrada nie posiada bezpośredniego połączenia z system dróg gminy Osiecznica. Najbliższe węzły autostradowe znajdują się w Krzywej (22 km od granicy gminy) oraz Godzieszowie (17 km od granicy gminy).
- **Droga krajowa nr 18** (planowana docelowo jako autostrada A18 relacji Olszyna-Golnice) biegnie III transeuropejskim drogowym korytarzem transportowym, w ciągu drogi międzynarodowej E36, od granicy z Niemcami Olszyna-Forst (łączy się tutaj z niemiecką autostradą A15 w kierunku Berlina), przez obszar Borów Dolnośląskich aż do węzła Krzyżowa k. Bolesławca, gdzie łączy się z autostradą A4. Na obszarze Gminy Osiecznica droga

przebiega przez południową część sołectwa Świętoszów i wschodnią część sołectwa Ławszowa. Modernizacja drogi do kategorii autostrady przewidziana jest do realizacji w formule drogowej spółki specjalnego przeznaczenia(dssp).

- **Droga wojewódzka nr 350**, która przebiega przez województwo lubuskie i dolnośląskie, łącząc Łęknice z Bolesławcem, a w omawianym rejonie przebiega od Ruszowa (DW296) przez Parową, Osiecznicę (DW357) i Kliczków, dalej prowadząc w kierunku Dobrej i Bolesławca (DK94).
- **Droga wojewódzka nr 357** o przebiegu granica państwa PL-D Radomierzyce/Hagenwerder - DW352 k/Radomierzyc - (po DW352 i po DW355) - DW355 k/Sulikowa - Sulików - Lubań - Nowogrodziec - Zebrzydowa - Osiecznica (DW350).

drogi powiatowe:

- nr 2271D relacji Osiecznica - Świętoszów o długości 23,5 km;
- nr 2302D relacji Parowa - Ołobok o długości 4,5 km;
- nr 2303D relacji Parowa - Poświętne o długości 4,0 km;
- nr 2281D relacji Osieczów - Tomisław o długości 3,3 km;
- nr 2297D relacji Przejęsław o długości 0,6 km;
- nr 2300D relacji Ławszowa o długości 2,1 km;
- nr 2299D relacji Przejęsław - Ławszowa o długości 2,0 km.

Łączna długość dróg powiatowych na obszarze gminy Osiecznica wynosi 40 km.

W obszarze opracowania występują drogi gminne.

2) Komunikacja kolejowa

Przez obszar Gminy Osiecznica przebiegają trzy linie kolejowe (na których brak jest czynnych przystanków osobowych):

- Nr 282 relacji Miłkowice - Żary o długości w granicach gminy Osiecznica 1,846 km (km 41,064 - 42,910) przebiega stycznie wzdłuż południowej granicy Gminy Osiecznica (sołectwo Osieczów) z Gminą Bolesławiec, pomiędzy stacjami Bolesławiec i Zebrzydowa (gmina Nowogrodziec). Jest to linia państwowa magistralna, pierwszorzędna, zelektryfikowana, dwutorowa.
- Nr 283 relacji Jelenia Góra - Ławszowa o długości w granicach gminy Osiecznica 16,455 km (km 65,125 - 81,580). Jest to linia drugorzędna, niezelektryfikowana, jednotorowa. Na obszarze Gminy Osiecznica na linii Nr 283 zlokalizowane są: przystanek osobowy Tomisław (km 67,134), ładownia i nieczynny przystanek osobowy Kliczków-Osiecznica (km 71,549), ładownia Przejęsław (km 75,759), ładownia i nieczynny przystanek osobowy Ławszowa (km 77,526) oraz koniec linii Ławszowa (km 77,621).
- Nr 275 relacji Wrocław Muchobór - Gubinek gm. Małomice powiat żarski - graniczy z gm. Osiecznica. Linia przebiega stycznie do północno-wschodniej granicy gminy na odcinku pomiędzy stacjami Małomice (gmina Małomice) i Leszno Górne (gmina Szprotawa) Na odcinku Miłkowice - Żagań linia jest jednotorowa i posiada znaczenie lokalne. Z kolei na wcześniejszym odcinku Wrocław - Miłkowice jest zelektryfikowana, i stanowi fragment kolejowego korytarza paneuropejskiego E 30.

11.2 Infrastruktura techniczna

1) Gospodarka wodno - ściekowa

Kanalizacja

Zorganizowany system kanalizacyjny gminy podzielony jest na dwa obszary:

- z oczyszczalnią ścieków w Świętoszowie, do której odprowadzane są ścieki ze Świętoszowa i z jednostki wojskowej,
- z oczyszczalnią ścieków w Osiecznicy, do której odprowadzane są ścieki z Parowej i z części wsi Ołobok, z Ławszowej, Przejęsławia, Osiecznicy i Kliczkowa, a także z Osieczowa i Tomisławia.

Zaopatrzenie w wodę

Obszar gminy obsługiwany jest w zakresie zaopatrzenia w wodę przez trzy stacje uzdatniania wody:

- SUW Świętoszów – zaopatrująca w wodę wieś Świętoszów.

Dla SUW Świętoszów Starosta Powiatu Bolesławieckiego decyzją Nr 113/2014 (ROŚ.6341.23.2014) z dnia 10 czerwca 2014 r. udzielił pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód podziemnych z komunalnego ujęcia wody podziemnej nr 1 „Świętoszów-Północne”, zasilanego ze studni nr 1z i 4z zlokalizowanych

na działce nr 180/48 w obrębie Świętoszów, gmina Osiecznica, w celu zaopatrzenia ludności w wodę pitną oraz na cele socjalno-bytowe w ilości:

- $Q_{maxh} = 60 \text{ m}^3/\text{h}$
- $Q_{\text{śrd}} = 1\,500 \text{ m}^3/\text{d}$
- $Q_{maxr} = 510\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$

Pozwolenie wodnoprawne wydane zostało do dnia 9 czerwca 2034 r.

- SUW Osieczów – zaopatrująca w wodę wieś: Osiecznica, Kliczków, Osieczów i Tomisław.

Dla SUW Osieczów Starosta Powiatu Bolesławieckiego decyzją ROŚ.6223/1/10 z dnia 5 marca 2010 r. udzielił pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód z ujęcia wód podziemnych zlokalizowanych na działce nr 9/2 obręb Osieczów, gmina Osiecznica składającego się z trzech studni wierconych (nr 1, 2 i 3 o łącznej wydajności eksploatacyjnej $Q_e = 45,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S = 8,0 - 9,5 \text{ m}$) w ilości:

- $Q_{maxh} = 45 \text{ m}^3/\text{h}$
- $Q_{\text{śrd}} = 526 \text{ m}^3/\text{d}$
- $Q_{maxd} = 900 \text{ m}^3/\text{d}$

przy dopuszczalnym poborze jednostkowym z poszczególnych studni nie większym niż:

- dla studni nr 1. $Q_e = 18,7 \text{ m}^3/\text{h}$,
- dla studni nr 2 $Q_e = 18,7 \text{ m}^3/\text{h}$,
- dla studni nr 3 $Q_e = 7,6 \text{ m}^3/\text{h}$.

Pozwolenie wodnoprawne wydane zostało do dnia 5 marca 2030 r.

Dodatkowo dla studni nr 3 ustanowiono strefę ochronną o powierzchni $F = 156 \text{ m}$ obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej - w granicach projektowanego ogrodzenia studni – prostokąt o wymiarach $12 \text{ m} \times 13 \text{ m}$ na działce nr 9/2 obręb Osieczów, gmina Osiecznica.

- SUW Przejęsław – zaopatrująca w wodę wieś: Przejęsław, Ławszowa, Ołobok, Parowa, Bronowiec i Poświętne,

Dla SUW Przejęsław Starosta Powiatu Bolesławieckiego decyzją Nr 5/2016 (ROŚ.6341.41.2015) z dnia 8 stycznia 2016 r. udzielił pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód w zakresie poboru wód podziemnych z utworów czwartorzędowych z komunalnego ujęcia „Przejęsław”, składającego się z dwóch studni głębinowych nr: 1 i 2, zlokalizowanego na działce nr 328/1 w obrębie Przejęsław, gmina Osiecznica w ilości:

- $Q_{maxh} = 40 \text{ m}^3/\text{h}$
- $Q_{\text{śrd}} = 950 \text{ m}^3/\text{d}$
- $Q_{maxd} = 340\,000 \text{ m}^3/\text{rok}$

Pozwolenie wodnoprawne zostało wydane do dnia 31.12.2035 r.

2) Ciepłownictwo

Generalnie na obszarze gminy nie występuje sieć ciepłownicza - system ciepłowniczy ma charakter rozproszony. Dominują indywidualne instalacje grzewcze (45,7%). Na drugim miejscu, jako źródło ciepła, plasują się piece (31,22%). Najmniejszy udział ilościowy ma zbiorowe ogrzewanie centralne (23,08%) - model grupowego zaopatrzenia w ciepło z kotłowni dominuje w Świętoszowie (co ma związek z funkcjonowaniem w tej miejscowości jednostki wojskowej oraz istnieniem licznych budynków wielorodzinnych). Według danych GUS w roku 2015 z centralnego ogrzewania korzystało 1 914 mieszkań.

Ze względu na znaczny udział bardzo przestarzałych instalacji grzewczych (kotły i piece na opał stały) istotnym problemem na obszarze gminy jest sezonowa emisja gazów i pyłów do atmosfery. Emisja związana ze spalaniem energetycznym w budynkach mieszkalnych stanowi ponad połowę całkowitej emisji CO₂ na obszarze gminy.

Obiekty o charakterze publicznym korzystają z indywidualnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w ciepło. Wytwarzane jest ono w kotłowniach, działających w oparciu o dwa główne rodzaje paliw - olej opałowy i gaz ziemny. Obiekty publiczne różnią się zdecydowanie między sobą pod względem specyfiki potrzeb cieplnych i okresów wykorzystania ciepła:

- placówki szkolne są obiektami o znacznym zużyciu ciepła i w zasadzie niemal ciągłym zapotrzebowaniu na ciepło w sezonie grzewczym oraz znacznym zapotrzebowaniu na wodę użytkową w pozostałym okresie (wyłączając wakacje, ferie i inne przerwy w roku szkolnym);
- świetlice wiejskie są obiektami o znikomym i chwilowym zużyciu ciepła (ogrzewane są jedynie w okresie bezpośredniego wykorzystywania na potrzeby działań statutowych lub w okresach ich wynajmu dla osób zewnętrznych);
- obiekty sportowe (szczególnie pływalnia) mają swój specyficzny charakter i są ogrzewane są często jeszcze w szerszym zakresie niż np. szkoły;
- urzędy, przychodnie zdrowia i inne jednostki usług publicznych pracują w określonych godzinach dnia, poza którymi zapotrzebowanie na ciepło w sezonie grzewczym jest bardzo ograniczone.

3) Energetyka

Przez obszar gminy Osiecznica, przebiega dystrybucyjna napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV, zasilająca GPZ 110/20 kV (R-318) w Świętoszowie. Ponadto w obszarze gminy znajduje się szereg linii energetycznych niskiego i średniego napięcia oraz stacji transformatorowych.

Na obszarze gminy znajdują się także elektrownie wodne zlokalizowane na rzece Kwisie:

- MEW Osiecznica o mocy 320 kW;
- MEW Kliczków o mocy 645 kW;
- MEW Kliczków o mocy 410 kW (koncesja Nr WEE/2043/19053/W/OWR/2012/RP na okres od 16 lutego 2012 r. do 31 grudnia 2025 r.);
- MEW Przejęsław o mocy 230 kW (koncesja Nr WEE/495/12001/W/3/2004/MG na okres od 9 listopada 2004 r. do 30 grudnia 2020 r.);
- MEW Świętoszów o mocy 550 kW (koncesja Nr WEE/2120/21164/W/OWR/2012/AŁ na okres od 11 maja 2012 r. do 11 maja 2022 r.);
- MEW Parowa na rzece Czarna (km 48 +00).

4) Gazownictwo

Gmina Osiecznica posiada obecnie sieć gazową na terenie Świętoszowa oraz (częściowo) Osiecznicy. Istniejące sieci nie są połączone z gazociągami przesyłowymi - są zasilane w gaz z dwóch rozprężalni gazu zlokalizowanych w Świętoszowie (przy ul. Sztabowej) oraz w Osiecznicy (na terenie kopalni).

Według danych Polskiej Spółki Gazownictwa S.A. długość czynnej sieci gazowej wynosi 7 723 m, a liczba czynnych przyłączy wynosi 41 (w tym 35 do budynków mieszkalnych). Obserwowany jest znaczny wzrost zainteresowania wykorzystaniem gazu sieciowego - w roku 2014 tylko 88 gospodarstw było odbiorcami gazu, podczas gdy w 2015 roku było ich już 314 (wzrost o prawie 357%). Z gazu korzystało 1453 mieszkańców (w roku 2014 było ich tylko 289) w 540 mieszkaniach (106 w roku 2014). Na pozostałym obszarze gminy nie występuje sieć gazowa, w związku z czym zaopatrzenia w gaz odbywa się z wykorzystaniem stacjonarnych zbiorników oraz wymiennych butli.

11.3 Gospodarka odpadami

Uwarunkowania w zakresie gospodarki odpadami na obszarze Gminy Osiecznica opisano szczegółowo w opracowaniu p.n.: „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Osiecznica za 2023 r. ” (Osiecznica, 30 kwietnia 2024 r.).

G. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Projekt POG zakłada wprowadzenie nowej struktury funkcjonalno-przestrzennej w tym utworzenie wprowadzenie nowych stref:

1. SW2, SW3 Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną pow. 1,9 ha
2. SJ2, SJ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 83,9ha,
3. SZ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 0,3ha,
4. SU3 - Strefa usługowa o pow. 1330,9 ha, w tym obronność (1330,7 ha)
5. SP2- Strefa gospodarcza o pow. 5,0 ha,
6. SG2- Strefa górnictwa o pow. 86,6ha,
7. SO7, SO8 - Strefa otwarta o pow. 39,2ha (fotowoltaika),

Ustalenia POG dotyczą niewielkich zmian w stosunku do dokumentu studium, który traci ważność w roku 2026. Projekt ten wprowadza nowe strefy, które wpłyną na stan środowiska (zabudowa mieszkaniowa, usługowa, produkcja, eksploatacja powierzchniowa, OZE). Główną zmianą środowiskową będzie przekształcenie gruntów rolnych na tereny mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, farmy fotowoltaiczne, eksploatacja powierzchniowa.

W związku z powyższym, za znaczące można uznać takie ustalenia, które skutkują negatywnym oddziaływaniem na obszary chronione, przyrodniczo cenne oraz na tereny o małej odporności na antropopresję, oraz które powodują obniżenie walorów krajobrazu, ograniczają dostęp do zasobów środowiska. Jako kryterium wspomagające ocenę, które ze zidentyfikowanych wcześniej zagrożeń wywołanych realizacją ustaleń projektu POG mogą być przyczyną znaczących negatywnych skutków dla niektórych eko komponentów lub dla środowiska jako całości. W związku z tym przyjęto listę przedsięwzięć zawartą w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z tym rozporządzeniem, na terenie opracowania mogą wystąpić przedsięwzięcia takie jak: drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km, zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, stałe pola kempingowe lub karawaningowe, ośrodki wypoczynkowe lub hotele, zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, terenami przemysłowymi, innymi terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi terenami niezabudowanymi, elektrownie, budowle przeciwpowodziowe, z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegającej na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, co może spowodować wyłączenie gruntów rolnych z produkcji.

H. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

1. Prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego gminy związane jest z jego powiązaniami z zewnętrznymi terenami chronionymi, które wchodzi w skład Systemu Obszarów Chronionych. Mogą być one bardzo silne, w przypadku występowania zbliżonych warunków siedliskowych.

2. W związku z powyższym na terenie opracowania występują lokalne, negatywne zjawiska i przejawy degradacji środowiska, które to zachodzą w niewielkim stopniu i związane są głównie z podwyższoną emisją zanieczyszczeń do atmosfery, wzmożonym hałasem komunikacyjnym oraz degradacją gleb. Zjawiska te występują na większości terenów osadniczych tego regionu.

3. Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to degradacja klimatu akustycznego oraz zamieszczenie powietrza związane z zamieszkiwaniem.

I. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA POG

Dla omawianego dokumentu istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Ze względu na przynależność do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy POG należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z 28.01.2012),
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 334/17 z 17.12.2010).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu.

Działania na rzecz ochrony krajobrazu określa m.in. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98).

Europejska Konwencja Krajobrazowa obejmuje obszary przyrodnicze wiejskie, miejskie i podmiejskie i dotyczy krajobrazów, które mogą być traktowane jako wyjątkowe, jak również krajobrazów pospolitych i zdegradowanych. Celem konwencji jest promowanie ochrony i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu, w tym tworzenie dobrej praktyki krajobrazowej. Sygnatariusze konwencji zobowiązani są do podjęcia działań na rzecz:

- prawnego uznania krajobrazów jako: istotnego komponentu otoczenia ludzi, wyrażenia
- różnorodności kulturowej i przyrodniczej, podstawy ich tożsamości,
- ustanowienia i wdrożenia polityki w zakresie krajobrazu ukierunkowanej na ochronę, gospodarkę i planowanie krajobrazu poprzez przyjęcie środków specjalnych,
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych stron zainteresowanych zdefiniowaniem i wdrożeniem polityki w zakresie krajobrazu.

8 Program działań na rzecz ochrony środowiska Środowiskowa polityka Unii Europejskiej oparta jest obecnie na ósmym Programie działań na rzecz ochrony środowiska (8. EAP), który wszedł w życie 2 maja 2022 r. i którego jednym z kluczowych elementów jest adaptacja do zmian klimatu, powiązana z wieloma innymi aspektami środowiskowymi, takimi jak: ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie oraz zrównoważona ochrona wód. Program określa trzy obszary priorytetowe, w których należy podjąć więcej działań na rzecz przyspieszenia transformacji ekologicznej w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej, nietoksycznej, zasobooszczędnej, bazującej na energii ze źródeł odnawialnych, odpornej i konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym w sposób sprawiedliwy, równy i sprzyjający włączeniu społecznemu, a także ochrony, odbudowy i poprawy stanu środowiska, między innymi poprzez powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej. Wspiera on i wzmacnia zintegrowane podejście do polityki i wdrażania, opierając się na Europejskim Zielonym Ładzie. Wśród celów priorytetowych, które mają zostać osiągnięte do końca 2030 r., znajdują się:

- osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmiany klimatu,
- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
- ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
- redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Program zawiera wizję na rok 2050, która zawarta została także w poprzednim programie siódmym, w której obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, przywracana jest różnorodność biologiczna, a niskoemisyjny wzrost wyznacza drogę rozwoju globalnego. Dla potrzeb oceny spójności projektu Planu z celami ochrony środowiska przeanalizowano dokumenty zawierające cele środowiskowe istotne dla kształtowania przestrzeni regionu w odniesieniu do następujących obszarów tematycznych: rozwój zrównoważony, zachowanie różnorodności biologicznej, poprawa jakości komponentów środowiska w kontekście jakości życia i zdrowia ludzi. Do najważniejszych obowiązujących dokumentów określających priorytety w zakresie ochrony środowiska należą: Strategia Europa 2020, Agenda

Terytorialna UE 2020, Agenda Miejska dla Unii Europejskiej oraz Europejska Konwencja Krajobrazowa. Większość wyznaczonych w nich celów jest istotna z punktu widzenia określenia uwarunkowań oraz kreowania kierunków zagospodarowania przestrzeni. Proekologiczny i prospołeczny wzrost gospodarczy, dla którego opracowywany Plan wskazuje przestrzenne ramy, możliwy będzie m.in. dzięki realizacji ustaleń Strategii Europa 2020, która zakłada rozwój gospodarki bazujący na: wiedzy, niskoemisyjnych i przyjaznych środowisku technologiach, oszczędnym gospodarowaniu zasobami oraz dbałości o spójność społeczną. Od 2011 roku Polska wdrożyła 44% wszystkich skierowanych do niej zaleceń.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 stanowi plan długoterminowy, którego celem jest ochrona przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Odbudowa bioróżnorodności w Europie powinna się odbyć do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań.

Zaproponowano w niej, jaki wkład UE może wnieść w przyszłe międzynarodowe negocjacje w sprawie globalnych ram bioróżnorodności na okres po 2020 roku. W ramach strategii, stanowiącej zasadniczy element Europejskiego Zielonego Ładu, wspierana będzie również ekologiczna odbudowa gospodarki w następstwie pandemii COVID-19, która polegać będzie na budowaniu odporności społeczeństwa na zagrożenia takie jak skutki zmian klimatu, pożary lasów, brak bezpieczeństwa żywnościowego, występowanie chorób – w tym poprzez ochronę dzikiej fauny i flory i zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W strategii zawarto konkretne zobowiązania i działania, które należy zrealizować do 2030 r.:

- utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu,
- rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych,
- wprowadzenie środków umożliwiających niezbędną zmianę transformacyjną,
- wprowadzenie środków mających na celu sprostanie globalnemu wyzwaniu, jakim jest zachowanie bioróżnorodności.

Europejski Zielony Ład Europejski Zielony Ład to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji środowiska. Wedle ogólnych założeń Unia Europejska ma stać się społeczeństwem neutralnym klimatycznie, sprawiedliwym i dostatnym z gospodarką nowoczesną, zasobooszczędną, przyjazną środowisku. Unia Europejska postawiła sobie za główny cel osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. poprzez:

- dostarczanie czystej i bezpiecznej energii,
- wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- budynki o niższym zapotrzebowaniu na energię,
- przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność,
- ochronę i odbudowę ekosystemów oraz bioróżnorodności,
- przystosowanie się do zmiany klimatu,
- ochronę zdrowia.

Dla Polski Europejski Zielony Ład jest szansą na przejście na gospodarkę niskoemisyjną i odejście od gospodarki pochłaniającej nieodnawialne zasoby naturalne w wyniku powstającego na podstawie tej strategii Europejskiego Prawa Klimatycznego.

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2030 Agenda Terytorialna 2030 została przyjęta przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny i spójność terytorialną 1 grudnia 2020 roku w Niemczech i stanowi ramy dla działań służących promowaniu spójności terytorialnej w Europie. W agendzie podkreślono znaczenie strategicznego planowania przestrzennego i wyznaczono jego kierunki, które zostały oparte na dwóch nadrzędnych celach: Sprawiedliwa Europa i Zielona Europa, które obejmują sześć priorytetów na rzecz rozwoju terytorium Europy jako całości ze wszystkimi jej obszarami:

- bardziej zrównoważony rozwój terytorialny wykorzystujący różnorodność Europy,
- zbieżny rozwój lokalny i regionalny, mniej nierówności między obszarami,

- łatwiejsze życie i praca ponad granicami państwowymi,
- lepsze, ekologiczne środki utrzymania, neutralne dla klimatu i odporne gminy i regiony, - silne i zrównoważone gospodarki lokalne w zglobalizowanym świecie,
- zrównoważona łączność cyfrowa i fizyczna obszarów.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022, Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.).

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Dnia 16 lipca 2019 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” – tym samym PEP2030 stało się najważniejszym dokumentem strategicznym w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszych dokumentów do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” przyjętą 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów. Kierunki działań określone w celach PEP2030 mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto jako trzy pochodne głównego celu, jakim jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Są to „Środowisko i zdrowie” – traktujący o poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, „Środowisko i gospodarka” – uszczegóławiający temat zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz „Środowisko i klimat”, który nakreśla działania w ramach łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. PEP2030 określa ponadto dwa cele horyzontalne wspierające powyższe cele środowiskowe: „Środowisko i edukacja”, który wiąże się z rozwijaniem kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa oraz „Środowisko i administracja”, opisujący działania w ramach poprawy efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Wymienione cele odnoszą się do najważniejszych trendów w obszarze środowiska: przybierającego na znaczeniu negatywnego wpływu środowiska na zdrowie ludzi, zwiększającej się konkurencji o zasoby, rosnącej presji na ekosystemy, nasilających się skutków zmian klimatu oraz wyczerpywania się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska. Dla każdego z celów szczegółowych wyszczególniono kierunki interwencji, w przypadku celu „Środowisko i zdrowie” są to: zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód, likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. Dla celu „Środowisko i gospodarka” kierunkami działań są: zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa oraz wspieranie wdrażania ekoinnowacji. Dla celu „Środowisko i klimat” działania mają być przeprowadzane w kierunku przeciwdziałania zmianom klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu i zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych. Ponadto dla celu horyzontalnego „Środowisko i edukacja” kierunkiem działania jest edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, a dla celu

horyzontalnego „Środowisko i administracja” – usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 („Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r”). Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) jest poprawa jakości powietrza, w szczególności na obszarach, gdzie stwierdzone zostały przekroczenia standardów norm. Dotyczy to zwłaszcza osiągnięcia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków azotu, ozonu i innych substancji szkodliwych w powietrzu (wymaganych przepisami prawa unijnego), a także – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia, w perspektywie do 2030 r. W programie przedstawione zostały:

- propozycje zmian prawa, dotyczące m.in. jakości paliw, wymagań technicznych dla nowych kotłów opalanych paliwami stałymi,
- harmonogram działań (organizacyjnych, inwestycyjnych itp.) niezbędnych do osiągnięcia poprawy jakości powietrza w Polsce,
- podmioty odpowiedzialne za realizację działań (na poziomie rządowym i samorządowym),
- systemy monitorowania realizacji programu (ustalone zostały wskaźniki, które powinny zostać osiągnięte w latach 2018 i 2020),
- możliwe źródła finansowania (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze wojewódzkie, a także środki unijne przeznaczone na ochronę środowiska).

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej, które będą spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028)

Plan określa politykę zagospodarowania wszystkich wytwarzanych odpadów (w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach, przemyśle), która wpisuje się w założenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Przewiduje realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami tj. wg kolejności: zapobieganie powstawania odpadów, przygotowywanie do ponownego użycia (realizacja niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła), recykling i inne procesy odzysku. Za wiodące cele plan przyjmuje: zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami (w tym odpadami z żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji), zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów oraz osiągnięcie odpowiednich poziomu odzysku i recyklingu. W dokumencie zakłada się: przeciwdziałanie nielegalnemu, transgranicznemu przemieszczaniu odpadów, tworzenie synergii pomiędzy nurtem gospodarki o obiegu zamkniętym i unijną polityką klimatyczno – energetyczną, jak również tworzenie praktyk sprzyjających rozwojowi rynku surowców wtórnych.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania planu ogólnego, który wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Ponadto w dniu 6 listopada 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”, natomiast w trakcie opracowywania jest „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku”. Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 roku.

Biorąc pod uwagę specyfikę analizowanego POG, najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. Zapewnia się zachowanie terenów zieleni, części terenów rolnych, utworzenie powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, a także przebieg cieków wraz z towarzyszącymi im terenami zielonymi, które tworzą korytarze ekologiczne.

POG jest aktem prawa miejscowego, który stanowić może narzędzie do realizacji celów ochrony środowiska zawartych w odrębnych dokumentach. Szczególnie istotne jest rozwiązywanie problemów ochrony środowiska zidentyfikowanych na szczeblu lokalnym. Rozwój energetyki wiatrowej i solarnej realizuje jeden z zasadniczych celów ustalonych w „Polityce energetycznej Polski do 2030 roku”, którym jest podniesienie udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych. Rozwój energetyki odnawialnej jest jednym z narzędzi przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

Cele i problemy ochrony środowiska zawarte w dokumentach wyższego rzędu, opracowywanych na szczeblach ponadlokalnym, regionalnym i krajowym (np. „Program ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego”), zawierają zapisy zbyt ogólne, które nie mają bezpośredniego odniesienia do projektowanej POG lub ich problematyka nie jest regulowana zapisami POG.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych. Dla obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty - NATURA 2000 „- obszar specjalnej ochrony (OSO) PLB020005 „Bory Dolnośląskie”, Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwiszy PLH 020050, jak również, PLH020063 Wrzosowiska Świątoszowsko-Ławszowskie w województwie dolnośląskim na lata 2014-2023 sporządzane są plany zadań ochronnych.

J. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Za znaczące można uznać takie ustalenia, które skutkują negatywnym oddziaływaniem na obszary chronione, przyrodniczo cenne oraz na tereny o małej odporności na antropopresję, powodują obniżenie walorów krajobrazu, ograniczają dostęp do zasobów środowiska, w tym dostępność do surowców mineralnych oraz polegające na wprowadzaniu do środowiska substancji i energii w ilościach mogących spowodować przekroczenie standardów jakości środowiska, przez co mają negatywny wpływ na jakość środowiska i zdrowie ludzi.

Dla bardziej szczegółowej identyfikacji tych zagrożeń przydatne będą zapisy zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gdzie podano uwarunkowania kwalifikowania przedsięwzięć do sporządzenia raportu. Kryteria te, nieco przeredagowane i rozwinięte będą zastosowane do analizy możliwości wystąpienia znaczących oddziaływań planowanych sposobów zagospodarowania terenu.

Dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowej i terenów sportowo-rekreacyjnych, nie wystąpią uciążliwości gdyż:

- 1) na obszarze zajęтым pod zabudowę nie stwierdzono stanowisk roślin chronionych,
- 2) nie występuje wpływ na obszary objęte ochroną prawną;
- 3) nie występuje wpływ na obszary wodno-błotne oraz inne o płytkim zaleganiu wód gruntowych, ze względu na brak występowania;
- 4) nie występuje wpływ na tereny leśne;
- 5) nie występują zmiany w spójności obszarów przyrodniczo cennych w obszarze opracowania.

Tereny do zmiany przeznaczenia w POG w stosunku do obowiązujących dokumentów planistycznych (studium, plany miejscowe), wyznaczone zostały w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy istniejącej, dróg publicznych oraz w dogodnej odległości od uzbrojenia technicznego, co umożliwia ich zagospodarowanie zgodnie ze strefami ustalonymi w POG. Część terenów stanowi kluczowe inwestycje związane z rozwojem gminy. Zmiana POG nie zagraża ekosystemom Parku Krajobrazowego oraz nie wykraczają poza tereny zainwestowane w ujęciu kulturowym- zgodnie z genezą powstawania i rozwojem poszczególnych miejscowości. Ustalenia POG nie są konfliktowe z celami ochrony Parku, gdyż przedmiotowe zmiany dotyczą kontynuacji terenów już zainwestowanych w oparciu o wykształcony system infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, co oznacza że zmiany respektują zachowanie terenów otwartych jako krajobrazu rolniczego w tym: łąk, pastwisk, szczególnie cennych przyrodniczo elementów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. Zmiany dokonywane stanowią niewielki procent gruntów rolnych i leśnych i nie są zlokalizowane w obszarze siedlisk przyrodniczych. POG wyznacza następujące strefy oznaczone symbolami:

- 1) SW2, SW3 Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną pow. 1,9 ha
- 2) SJ2, SJ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 83,9ha,
- 3) SZ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 0,3ha,
- 4) SU3 - Strefa usługowa o pow. 1330,9 ha, w tym obronność (1330,7 ha)
- 5) SP2- Strefa gospodarcza o pow. 5,0 ha,
- 6) SG2- Strefa górnictwa o pow. 86,6ha,
- 7) SO7, SO8 - Strefa otwarta o pow. 39,2ha,

Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisk – analiza ogólna.

SW - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych

terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²)

TABELA 20

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwis PLH 020050	SW2, SW3/ teren zabudowy mieszkaniowej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,9	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	1,9			

SJ - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²).

TABELA 21

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwis PLH 020050	SJ2, SJ3 /teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	83,9	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	83,9			

SZ - Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową. Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²)

TABELA 22

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7

1	Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH 020050	SZ3 / teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,3	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	0,3			

SU - Strefa usługowa Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).

TABELA 23

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH 020050	SU2, SU3 teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1330,9 w tym obronność (1330,7 ha)	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	1330,9			

SP - Strefa gospodarcza. Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).

TABELA 24

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH 020050	SP2- , teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	5,0	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	5,0			

SG - Strefa górnictwa. Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).

TABELA 25

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH 020050	SG2- teren usług gastronomii, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	86,6	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	86,6			

SO - Strefa otwarta. Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m²).

TABELA 26

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) oraz Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH 020050	SO7, SO8 - teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej	39,2	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczenia nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	39,2			

Poza terenami wykazanymi w tabelach powyżej ustalenia POG nie mają negatywnego wpływu na ochronę przyrody oraz nie „będą znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000”¹. Przedmiotowe zmiany nie zostały zlokalizowane w obszarach, w których występują siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków roślin i zwierząt natomiast obecne ich użytkowanie w formie rolniczym (grunty orne, łąki) wskazują możliwe kierunki przekształceń tych gruntów. Docelowa wielkość przestrzenna wprowadzanych zmian zostanie ustalona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Jako podstawę planowania przyjęto zasadę, że w rozwoju zagospodarowania gminy preferowane powinny być kierunki w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego, z zachowaniem dużej dbałości o jego stan. W zakresie ochrony środowiska ustala się, że należy dążyć do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Oddziaływanie projektu POG na integralność obszaru Natura 2000

¹ Art. 30. ust 3. o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.

W niniejszym rozdziale przedstawiono ocenę wpływu przedsięwzięcia na integralność obszaru Natura 2000, która analizuje wpływ POG na stan ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru, a także wpływ na zachowanie struktur i procesów ekologicznych niezbędnych dla trwałości i prawidłowego funkcjonowania siedlisk przyrodniczych oraz populacji roślin i zwierząt w granicach obszarów Natura 2000.

Siedliska przyrodnicze znajdują się głównie na obszarach rolnych jak również leśnych i położonych w obrębie terenów opisanych jako tereny lasów i dolesień oraz rolniczych (strefa otwarta SO). Poniżej przeanalizowano potencjalny wpływ planowanego zagospodarowania na stan siedlisk przyrodniczych. Wraz z pojawieniem się terenów zabudowanych nastąpią przekształcenia w strukturze gatunkowej roślin. Pojawiają się gatunki budujące zieleni urządzonej, które stanowić będą najprawdopodobniej drzewa i krzewy ozdobne. Na terenach zabudowanych i utwardzonych pojawiają się również formacje roślinności synantropijnej. Niektóre gatunki roślin synantropijnych, a także ozdobnych, ze względu na swą ekspansywność i niewielkie wymagania siedliskowe mogą wypierać roślinność naturalną z ich siedlisk. Skala i charakter tych oddziaływań na obecnym etapie nie jest jednak możliwa do ustalenia.

Chronione na obszarze Natura 2000 zwierzęta stanowią gatunki związane ze środowiskiem leśnym, a także wodnym i siedliskami dolin rzecznych, które stanowią ich miejsce bytowania. Tego typu siedliska nie występują na terenach przeznaczonych pod zabudowę, co oznacza, że tereny te nie stanowią potencjalnej przestrzeni życiowej dla chronionych gatunków. Obecnie są to tereny antropogenicznie przekształcone, zagospodarowane w postaci użytków rolnych. Nie są zatem miejscem, gdzie w sposób swobodny mogą się rozwijać siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000.

Skala takich zjawisk nie powinna powodować nieodwracalnych zmian w środowisku przyrodniczym, a więc zniszczenia siedlisk i miejsc występowania zwierząt.

V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

I. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ POG NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.

Wpływ na środowisko wyznaczonych terenów dla realizacji nowej zabudowy.

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Planowane zmiany użytkowania terenów polegać będą na przekształceniu części powierzchni rolniczych, najczęściej pokrytych roślinnością trawiastą lub nieużytków (historyczne siedlisko rolnicze). W przestrzeni obszaru opracowania pojawią się obszary zabudowane, a wraz z nimi tereny zieleni urządzonej. Wyposażenie terenów zurbanizowanych w powierzchnie zielone umożliwiają zapisy o obowiązku pozostawienia minimalnych powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych.

Poziom zróżnicowania biologicznego nie powinien znacząco ulec zmianie. Planowane zagospodarowanie nie narusza spójności systemu przyrodniczego gminy zapewniając jego prawidłowe funkcjonowanie. Planowana zabudowa omija cenne przyrodniczo miejsca – w tym otwarte przestrzenie użytkowane rolniczo oraz zespoły leśne.

Realizacja przedsięwzięć planowanych w planie nie wpłynie negatywnie na siedliska występujące na terenie opracowania, ze względu na istniejące uwarunkowania antropogeniczne.

Wpływ na powierzchnie ziemi i glebę

Wystąpi wpływ na powierzchnię ziemi, podczas budowy obiektów kubaturowych, w ramach

przeznaczenia mieszkaniowo - usługowego. Związane to będzie z niwelacją terenu i wykopami pod fundamenty oraz trwałą likwidacją gleb. Wystąpi wyłączenie z produkcji rolnej. Po zakończeniu realizacji inwestycji zmiany w rzeźbie będą mało widoczne i nie będą znaczące w stosunku do zainwestowania istniejącego.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Obszar ten powinien być chroniony przed zanieczyszczeniem oraz lokalizowaniem niektórych funkcji usługowych, szczególnie wodochłonnych. Realizacja zabudowy usługowej przy jej właściwym wykonawstwie oraz powiązaniu z projektowanym gminnym systemem kanalizacji nie powinna doprowadzić do zmiany warunków gruntowo - wodnych. Jeżeli fundamenty budynków będą posadowione powyżej poziomu wody gruntowej, nie spowodują zakłócenia w ich przepływie. Może wystąpić m.in. zanieczyszczenie wód opadowych w przypadku braku ich podczyszczenia. Istnieje także możliwość w wypadku awarii zanieczyszczenia gruntu i wód opadowych.

Realizacja ustaleń POG nie naruszą przebiegu cieków i nie będzie zagrażać istniejącym wodom stojącym. Nowa zabudowa planowana jest poza dolinami rzek i terenami zagrożonymi zjawiskami powodziowymi.

Szczególne znaczenie dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych będzie miał rozwój kanalizacji na obszarze gminy. Przewiduje się docelowe skanalizowanie wszystkich jednostek osadniczych. Zgodnie z przepisami odrębnymi, zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni uszczelnionych (parkingów, placów itp.) będą zbierane w system kanalizacji deszczowej.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Przewidywany sposób zagospodarowania może spowodować pewien wzrost zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w związku z powstaniem nowych źródeł emisji do atmosfery. Wielkość emisji będzie uzależniona od rodzaju przyjętego nośnika energii. W przypadku ogrzewania obiektów w oparciu o ekologiczne źródła energetyczne, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego nie wzrośnie w sposób istotny. Może wystąpić m.in. emisja zanieczyszczeń głównie węglowodorów do atmosfery.

Wzrost ilości terenów zabudowanych przełoży się również na wyższe niż obecnie natężenie ruchu samochodowego. Trudno jest jednak jednoznacznie oszacować wielkość tego wpływu na stan powietrza atmosferycznego w gminie i regionie.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Przyszłe zagospodarowanie terenu nie powinno wpłynąć w sposób istotny na klimat lokalny.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Projektowany sposób zagospodarowania będzie stanowić nieznaczne dodatkowe źródło hałasu. Związany on będzie głównie ze wzmożonym ruchem komunikacyjnym.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Oddziaływanie planu na krajobraz będzie się zaznaczać pojawieniem nowych obiektów kubaturowych na gruntach rolnych. Zmiany uzależnione będą od przyjętej koncepcji architektonicznej, zwłaszcza w stosunku do obiektów kubaturowych i sposobu zagospodarowania całego terenu. Ustalenia planu nie będą generowały nowych zagrożeń.

Ustalenia planu nie przewidują znaczącego oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne. W wyniku stopniowej urbanizacji terenów rolnych nastąpi przeobrażanie tego krajobrazu w krajobraz o cechach ruralistycznych. Krajobraz ten stanowi niską zabudowę z przewagą obiektów o funkcji mieszkaniowej. Realizacja planu może nasilić i przyspieszyć procesy urbanizacyjne.

Oddziaływanie na ludzi

Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania nie powinny ulec niekorzystnym przekształceniom o charakterze znaczącym.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

II. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE. - brak wpływu.

III. SYNTETYCZNA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ POG

Realizacja ustaleń POG wywoływać będzie pewne skutki w środowisku i krajobrazie, które można zidentyfikować jako:

[UC] Uciążliwe czasowo dla środowiska w nieznacznym stopniu - są to obszary, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń POG wprowadzają niewielkie okresowe uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

TABELA 27

oznaczenie przeznaczenia	opis skutków
potencj.	
SO7, SO8 - Strefa otwarta	przekształcenie gruntów rolnych dla realizacji farm fotowoltaicznych

[NU] Uciążliwe dla środowiska w nieznacznym stopniu - są to obszary, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń POG wprowadzają niewielkie uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

TABELA 28

oznaczenie przeznaczenia	opis skutków
potencj.	
SU3 - Strefa usługowa SJ2, SJ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SW2, SW3 Strefa wielofunkcyjna	uzupełnienie bądź wprowadzenie nowych terenów które nie zmieniają w znaczący sposób warunków środowiska oraz nie wprowadzają nowych uciążliwości ani konfliktów; przekształcenie rzeźby terenu; pewna emisja zanieczyszczeń do atmosfery oraz niewielki wzrost poziomu hałasu

[U] Uciążliwe dla środowiska dotyczące obszarów, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń planu posiadają i będą posiadać uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

TABELA 29

oznaczenie przeznaczenia	opis skutków
potencj.	
SG2- Strefa górnictwa	zachowanie bądź wprowadzenie nowych terenów związanych z wydobywaniem, które mogą zmienić w znaczący sposób warunki środowiska oraz mogą wprowadzić nowe uciążliwości oraz konflikty.

[UZ] Uciążliwe dla środowiska w stopniu znaczącym - dotyczące obszarów, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń planu posiadają i będą posiadać uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

TABELA 30

oznaczenie przeznaczenia	opis skutków
potencj.	
SP2- Strefa gospodarcza	wprowadzenie nowych terenów: działalności gospodarczej (przemysłu, baz, składów), które mogą zmienić w znaczący sposób warunki środowiska oraz mogą wprowadzić nowe uciążliwości oraz konflikty.

Syntetyczną ocenę skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska oraz sposób oddziaływania przedstawiono w poniższych tabelach:

TABELA 31

Zagrożenia dla poszczególnych elementów środowiska													
Ustalenia planu	różnorodność biologiczna	ludzie	świat zwierzęcy	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	klimat	krajobraz	środowisko akustyczne	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Funkcje istniejące zachowujące istniejące i możliwe uciążliwości													
S07, S08 SU3 SZ3 SJ2, SJ3SW2, SW3	negatywne	pozytywne	negatywne	negatywne	pozytywne	negatywne	negatywne	negatywne	pozytywne	negatywne	pozytywne	pozytywne	pozytywne
SP2, SG2	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	negatywne	pozytywne	pozytywne

K. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą wynikać z realizacji ustaleń POG, oraz w zależności od potrzeb, propozycje innych niż w projekcie tego dokumentu ustaleń sprzyjających ochronie środowiska.

W obszarze opracowania obowiązują ustalenia POG uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz ze zmianami oraz ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowią o możliwościach zagospodarowania poszczególnych nieruchomości na terenie gminy. W ramach dokumentu POG wyznaczono nowe tereny, w obszarach Natura 2000 i poza nimi, oznaczone następującymi symbolami:

1. SW2, SW3 Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną pow. 1,9 ha
2. SJ2, SJ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 83,9ha,
3. SZ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 0,3ha,
4. SU3 - Strefa usługowa o pow. 1330,9 ha, w tym obronność (1330,7 ha)
5. SP2- Strefa gospodarcza o pow. 5,0 ha,
6. SG2- Strefa górnictwa o pow. 86,6ha,
7. SO7, SO8 - Strefa otwarta o pow. 39,2ha,

Całość w/w stref zlokalizowanych w Obszarze Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) oraz w części w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Kwisy PLH 020050

powierzchni użytkowanych rolniczo na terenie gminy. Żaden z terenów nie został zlokalizowany na terenach siedlisk chronionych.

Z pośród nowych przeznaczeń dominuje „zabudowa usługowa” (1330,9 ha) w tym obronność (1330,7 ha) stanowiąc niewielką ilość wszystkich projektowanych terenów zlokalizowanych w obszarze Natura 2000. Zmiana POG nie przekształca siedliska przyrodniczych. Zgodnie z powyższymi ustaleniami POG nie oddziałują negatywnie na cele i przedmiot ochrony oraz ich integralność tych obszarów. Nowowprowadzane funkcje nie będą wpływać na potencjalne siedliska przyrodnicze roślin, w obszarach przedstawionych na załączniku graficznym.

W projekcie POG przyjęto rozwiązania nie powodujące negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym dla środowiska oraz nie pogarszające jakości życia i zdrowia mieszkańców gminy. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

L. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. W przypadku dokumentów planistycznych, analiza rozwiązań alternatywnych (analiza wariantowa) nie może dotyczyć różnych wariantów dokumentu, lecz różnych możliwości osiągnięcia celów, dla których dokument jest on sporządzany. W związku z tym, brak realizacji dokumentu nie jest rozwiązaniem alternatywnym, ponieważ uniemożliwia osiągnięcia celów dokumentu.

W pierwszej kolejności dokonano analizy możliwych wariantów rozwiązań planistycznych. Dla każdego elementu przestrzeni istnieją, co najmniej trzy warianty jego zagospodarowania. Wariant „zachowawczy”, czyli niepodjęcie działalności. Przyjęcie tego wariantu nie zmieni sposobu zagospodarowania oraz nie wpłynie ani negatywnie ani pozytywnie. Wariantem drugim jest to wariant „preferowany”, ponieważ uwzględnia on uwarunkowania prawne wynikające z przepisów ochrony środowiska oraz uwarunkowania fizjograficzne ograniczające lub utrudniające wskazane zagospodarowanie terenu, przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju. Najwyższymi priorytetami dla realizacji tego wariantu są eliminacja konfliktów funkcjonalnych oraz minimalizacja negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska i pośrednio, na zdrowie ludzi. Kolejnym wariantem jest wariant „docelowy” zawierający w sobie jednorodne zespoły funkcjonalno-przestrzennych o zbliżonym przeznaczeniu. Celem tego wariantu jest określenie docelowego sposobu zagospodarowania, to znaczy maksymalnych granic rozwoju przestrzeni zurbanizowanych, podporządkowanych głównie względem ekonomicznym, i dotyczy on kształtowania nowych zespołów zabudowy na terenach nieurbanizowanych, a posiadających dogodną obsługę komunikacyjną, oraz dostęp do infrastruktury technicznej. Wariant ten został odrzucony w dalszych pracach ze względu na: znaczne oddziaływanie na środowisko, brak zapotrzebowania na nowe tereny, brak odzwierciedlenia w dynamice rozwoju gminy. Rozważania nad poszczególnymi wariantami dotyczyły m. in. problematyki komunikacji, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, ustalenia proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną a powierzchnią biologicznie czynną, a także rozwiązań z zakresu systemów infrastruktury technicznej. Wszystkie rozważane koncepcje projektowe były analizowane pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko.

Ustalenia projektu POG są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie gminy i wykorzystują instrumenty planistyczne służące zrównoważonemu rozwojowi terenów wiejskich.

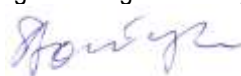
W związku z powyższym ustalenia projektu POG nie ingerują w sposób znaczący w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach POG uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście rozwoju gminy Osiecznica.

Zespół autorski:

dr inż. arch. Jacek Godlewski

mgr inż. Magda Stańczyk

Oświadczenie

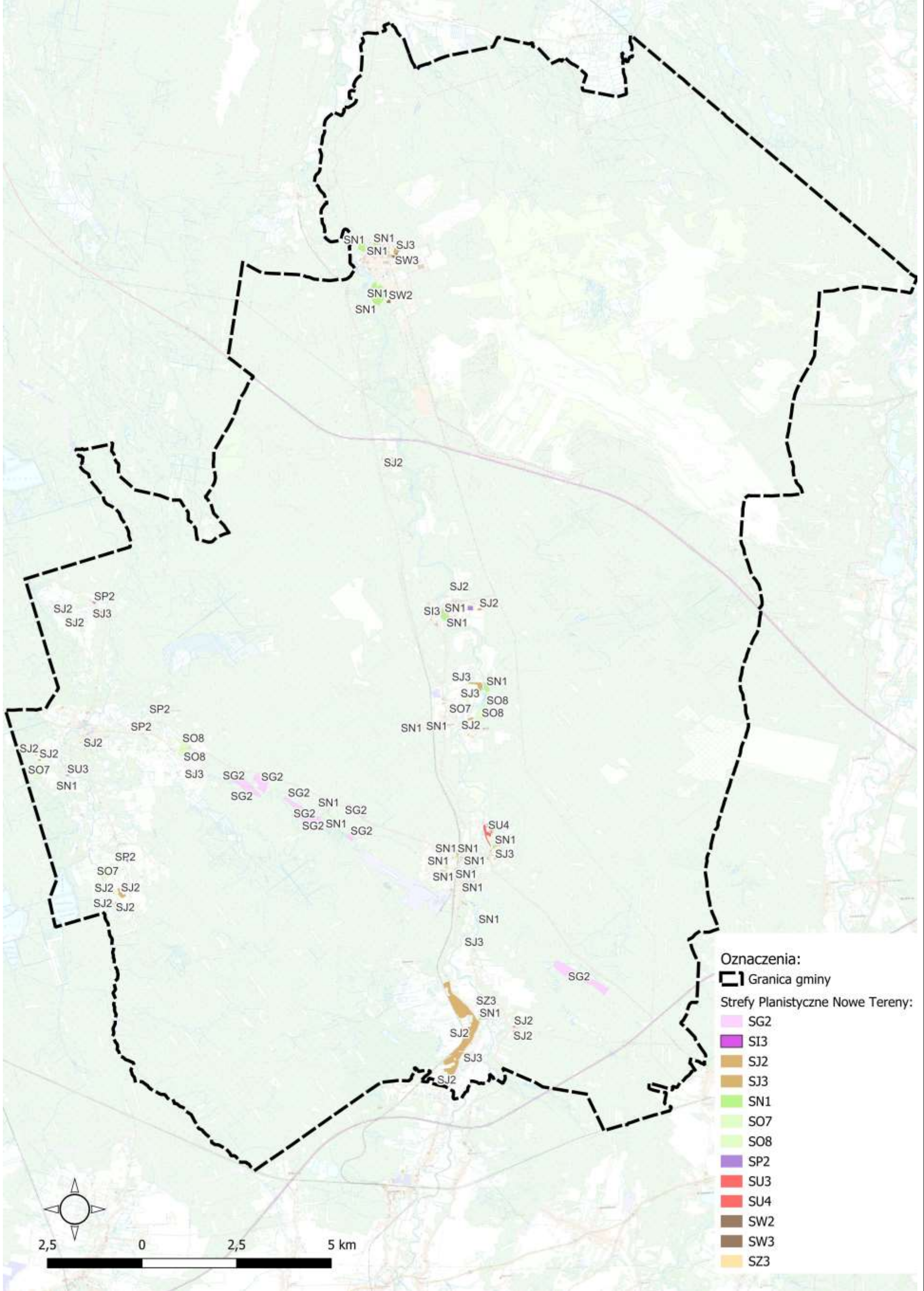
Jako kierujący zespołem autorów „Prognozy skutków wpływu ustaleń prognoza skutków wpływu ustaleń Planu ogólnego gminy Osiecznica na środowisko” oraz zgodnie z art 51 ust. 2 pkt 1) lit. f) w powiązaniu z art. 74a, ust. 2 pkt 2) ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oświadczam, że:

- 1) ukończyłem w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko,
- 2) brałem udział w przygotowaniu co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

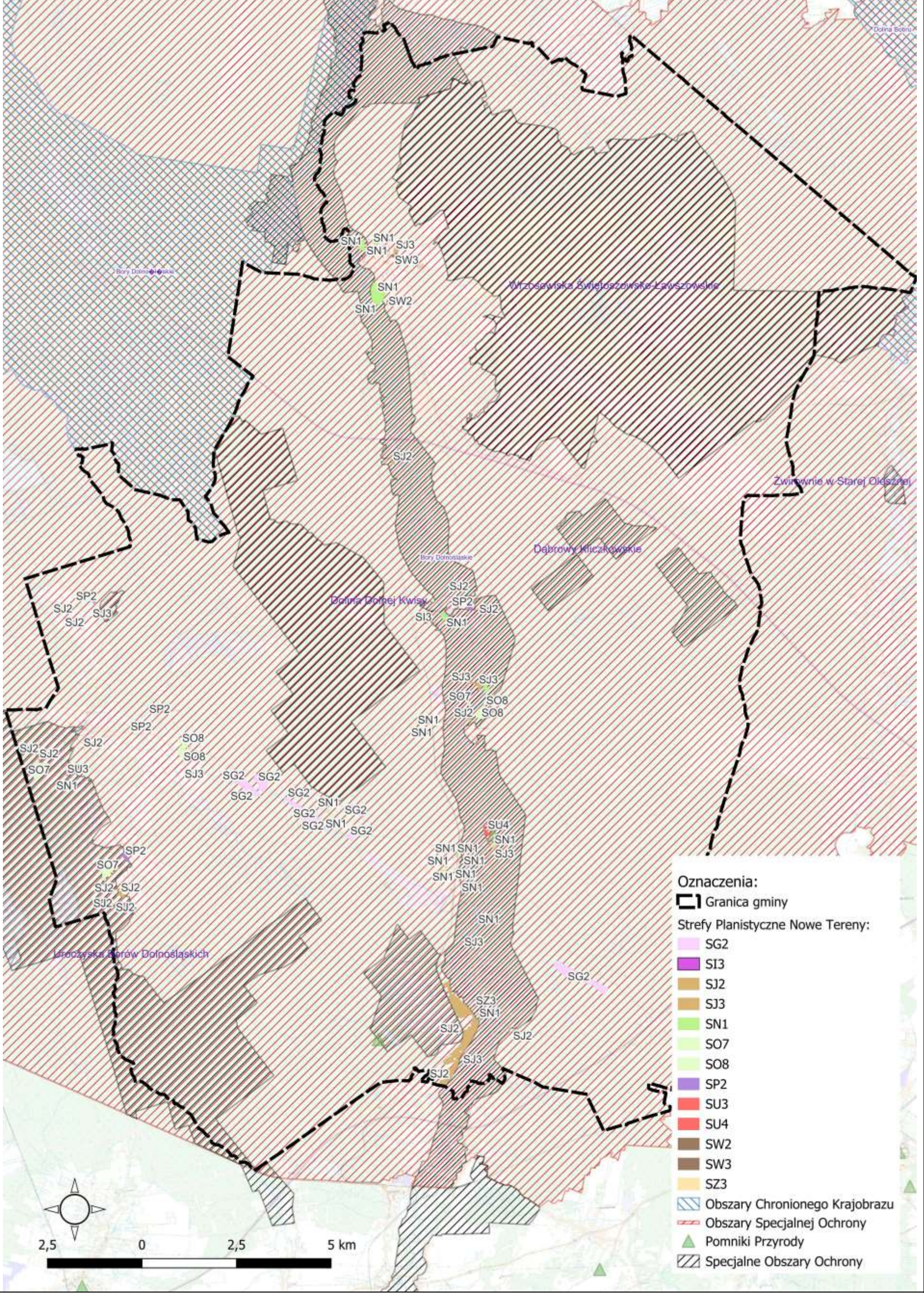
dr inż. arch.
Jacek Godlewski

Ilustracja nr 1. Orientacja obszaru opracowania

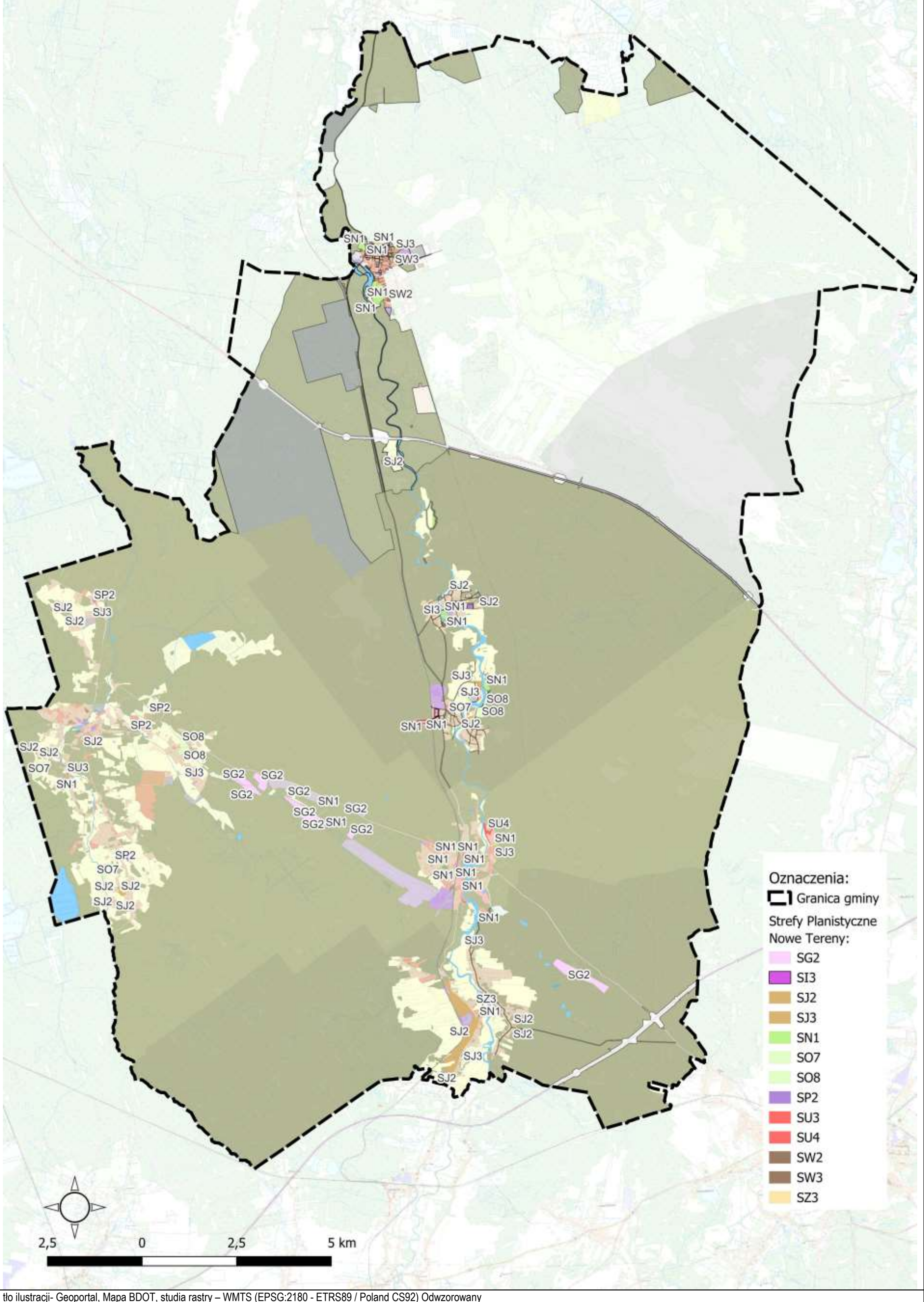
tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, – WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odwzorowany

Ilustracja nr 2. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obiektów podlegających ochronie

tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, obszary chronione wektor- WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odzworowany

Ilustracja nr 3. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego planu miejscowego

tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, studia rastry – WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odwzorowany

Ilustracja nr 4. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego studium

